

Tekstsystem for børneklubber

Hæfte nr. 2

Tekstsystem for børneklubber

Hæfte nr. 2

Redaktør: Kirsten Westh Lund
Redaktion: Annelise Fredensborg,
Kirsten Sommer

© Luthersk Missionsforenings
Børne- og Juniorafdeling/LogosMedia

Layout: Helle Høeg

Udgivet 2007

ISBN 87-7425-634-3

Udgivet af Luthersk Missionsforenings
Børne- og Juniorafdeling/LogosMedia
Industrivænget 35, 3400 Hillerød
Telefon: 4820 7690
Telefax: 4820 7699
Email: logosmedia@dml.dk
Netbutik: www.logosmedia.dk

Sats: Helle Høeg

Tryk: Øko-Tryk

Tekster skrevet af:

Anette Andersen, Videbæk (s.8-11+20-23)
Elisabeth Krak, Åkirkeby (s.12-19)
Karin H. Nielsen, Ølgod (s.24-39)
Britta Jensen, Bylderup Bov (s.40-59)
Jeppe Munk, Odense (s.60-79)
Vibeke Hansen, Ballum (s.80-87)
Britta Schmidt, Vojens (s.88-111)
Lars Birkmose, Løgumkloster (s.112-123)
Hedvig Jensen, Vojens (s.124-139)
Birthe Dysager, Odense (s.140-155)
Anja Madsen, Videbæk (s.156-167)
Erik Fuglsang, Århus (s.168-175)
Charlotte Weber Jørgensen, Ålborg
(Inspiration til legestuen s.168-175)
Elisabet Lund, Brændstrup (s.176-183)
Johanne Søndergaard, Spjald
(Inspiration til legestuen s.176-183)

Tegninger:

Løbæk Børneklub, Skærbæk Søndagsskole, Nansensgade Søndagsskole, Adsbøl Børneklub, Bevtøft Børneklub, Brændstrup Børneklub, Lemvig Børneklub, Bønnespiren Munkebo, Den danske skole i Iringa, Burkal Børneklub, Haderslev Børneklub, Hviding Børneklub, Tarm Børneklub, Ryslinge Børneklub, Aarsballe Børneklub, Hvidovre Børneklub, Skjern Børneklub, Esbjerg Børneklub, FINDERUP Søndagsskole, Gårde Børneklub, Holstebro Børneklub, Videbæk Børneklub, Nexø Børneklub, Vojens Børneklub, Aabenraa Børneklub, Vamdrup Børneklub, Lærkeklubben Sædding, Græsted Børneklub.

Brugervejledning

At forkynde Guds ord for børn er en af de største og vigtigste opgaver, vi kan få betroet. Det er vores ønske, at dette ledermateriale må blive til inspiration og hjælp for dig, som er leder eller medarbejder i et børnearbejde.

Som leder er det vigtigt at være godt forberedt! Det kræver en bevidst prioritering at finde tid og ro til fordybelse i Guds ord og til at være stille i bøn - for de børn der skal lytte, for det budskab der skal forkyndes, og for dig selv, at Ordet må have talt til dit eget hjerte først! Måske er det godt at dele opgaven med en forbereder, som kan bære dig, det du skal forkynde samt børnene frem for Guds trone!

Hvert lederhæfte indeholder temaer hentet både fra GT og NT. På side 184-185 finder du et afkrydsningskema, som gør det nemt at holde styr på, hvilke tekster der har været anvendt.

I ledervejledningen finder du baggrundsstof, inspiration til Legestuen, og tekstgennemgange både for de små og for de store. Der vil også til de fleste tekster være ideer til fremlæggelse. I slutningen af ledervejledningen finder du Til eftertanke. Det bibel-ord er til dig, som er leder, og det rummer stof til eftertanke og giver anledning til undren, glæde og tak. Huskeordet er et vers fra Bibelen, som det vil være godt for børnene at lære udenad.

Som noget nyt vil tegneark(a) og opgaveark(b) samt ideer til aktiviteter(c) mv. være at finde på Logos-Medias hjemmeside: www.logosmedia.dk/tekstsystem/. Klik på **Tekstsystem for børneklubber - Hæfte nr. 2**. Herefter skal du indtaste **kodeordet**, som du finder nederst i denne spalte. Så er du fremme ved **indholdsfortegnelsen** og dermed en oversigt over de tekster, der indgår i hæfte nr. 2. Ved at klikke på en vilkårlig tekst finder du de tegne- og opgaveark samt aktivitetsark, der hører til teksten, og som må udskrives i det omfang, du har behov for.

Kode til opgaveark
på hjemmesiden
www.logosmedia.dk
(www.lm-kids.dk):
dåbsoplæring 2

Forord

Jeg har sjældent følt mig så sikker på at tale til nøglepersoner, som når jeg denne morgen sætter mig til skærmen for at skrive forord til LMJs nye tekstsystem. I, der skal bruge denne bog er nøglepersoner i Guds menighed.

Det er der tre grunde til:

For det første - og vigtigste - udnævner Jesus jer til nøglepersoner. For ham var børnene en prioriteret gruppe: *"Lad de små børn komme til mig."* Og han udfordrede sine disciple i stærkest mulige vendinger til at have samme prioritering: *"... den, der tager imod sådan et barn i mit navn, tager imod mig."*

For det andet er den almindelige biologiske fornuft enig med Jesus. Hvis verden fortsætter, så er børnene dem, der skal være her længst. De skal være med til at forme det samfund, vi er på vej ind i, og de skal ved Guds nåde leve som kristne under vilkår, vi slet ikke kan forestille os. At satse på dem, er at satse på fremtiden.

For det tredje har forkyndelsen for børn længe stået for mig som et område, hvor vi voksenforkyndere kan lære temmelig meget af jer. I er nemlig for længst begyndt at kommunikere på måder, som vi bliver nødt til at lære i fremtiden: Jeres tilhørere giver hurtigt udtryk for, hvis de keder sig, hvis de ikke forstår det, der bliver sagt, hvis de er utilpasse med budskabet eller forkynderen. Jeres menigheder er billedmennesker og ikke bogmennesker. Af jer kan vi voksenforkyndere lære dialog, fortællekunst og nærkontakt med tilhørernes reaktioner. Og så udgiver I tekstbøger og understreger dermed, at forkyndelsen ikke er et énmandsprojekt; men det er **"sammen med alle de hellige vi får styrke til at fatte, hvor stor bredden og længden og højden og dybden er..."** (Ef 3,18)

Derfor: Gå på med krum hals.

Der venter store glæder til den, der skal formidle Guds ord. Undertiden er man måske selv den, der lærer mest. For der sker ofte noget underligt med os, når vi bliver sat til at tale. Man kan stå og tale til andre og pludselig opdage, at det her har jeg selv brug for at høre. Til glæde, trøst, opmuntring...

Eller man kan læse Guds ord, som kalder på forundring og eftertanke, uden at man lige kan sige hvad det kan "bruges til". Så skal det få lov til bare at være der som forunderligt.

Der venter også hårdt arbejde. Nogen gange kan teksten have svært ved at give slip på sine rigdomme og arbejdet tager længere tid end planlagt. Og man synes måske det stadigvæk er knastørt, når det bliver afleveret.

Eller arbejdet kan komme til at bestå i, at Ordet rammer dybt ind i talerens eget liv og kalder til opgør, bekendelse og bøn. Det gælder også det ord, der skal tales til børn, så sandt intet i Guds ord kun er for voksne.

Og nogen gange går det så nemt, at man må spekulere på, om det er Guds velsignelse eller det rene svineheld. I alt sammen har vi brug for, at det under sker, som loves Maria, da hun skal bære Jesus til verden: *"Den højstes kraft skal overskygge dig."* (Luk 1,35)

Overskygge betyder: Tage magten fra, gøre udslaget, være vigtigere end...

Må det ske for os alle.

Hillerød d. 29. december 2005
Jens Ole Christensen

Indholdsfortegnelse

Efterår	side	Efterår	side
Jesus møder mennesker		Jesus fortæller lignelser	
Den rige unge mand Matt 19,16-30	8-11	Det mistede får Luk 15,1-7	60-63
Zakæus Luk 19,1-10	12-15	Den fortabte søn Luk 15,11-32	64-67
Jesus og Nikodemus Joh 3,1-21	16-19	Den rige mand og Lazarus Luk 16,19-31	68-71
Den samaritanske kvinde Joh 4,4-10+15-18+25-30+39-42	20-23	Arbejderne i vingården Matt 20,1-16	72-75
Skabelsen		De ti brudepiger Matt 25,1-13	76-79
Gud har skabt alt 1 Mos 1,1-2,4	24-27	Jul	
Gud har skabt os 1 Mos 1,26-30	28-31	Engle hos Maria Luk 1,26-38	80-83
Syndefaldet 1 Mos 3,1-24	32-35	Jesu fødsel Luk 2,1-7	84-87
Kain og Abel 1 Mos 4,1-16	36-39		
Paulus			
Paulus bliver omvendt ApG 9,1-19	40-43		
Første missionsrejse ApG 13,1-12+42-52	44-47		
Evangeliet til Europa ApG 16,1-24	48-51		
Paulus og Silas i fængsel ApG 16,25-40	52-55		
Paulus og kong Agrippa ApG 26+28,17-31	56-59		

Indholdsfortegnelse

Forår	side	Forår	side
Abraham		Jesus fortæller lignelser	
Gud kalder Abram 1 Mos 12,1-8	88-91	Den gældbundne tjener Matt 18,21-35	140-143
Lots valg 1 Mos 13	92-95	Huset på klippen Matt 7,24-29	144-147
Guds løfte til Abraham 1 Mos 18,1-16	96-99	Den barmhjertige samaritaner Luk 10,25-37	148-151
Abraham beder for Sodoma og Gomorra 1 Mos 18,17-19,3+12-28	100-103	Det store festmåltid Luk 14,15-24	152-155
Abraham og Isak på bjerget 1 Mos 22,1-19	104-107	Peters påske	
En hustru til Isak 1 Mos 24	108-111	Forudsigelsen og fornægtelsen Mark 14,26-42	156-159
Johannes Døber		Peters fornægtelse Mark 14,53-55+66-72	160-163
Løftet til Zakarias Luk 1,5-25	112-115	Opstandelsen Mark 16,1-8	164-167
Johannes Døber fødes Luk 1,57-80	116-119	Pinse og mission	
Johannes Døber i ørkenen Luk 3,1-18	120-123	Helligånden Joh 16,5-15	168-171
Elias og Elisa		Filip og den etiopiske hofmand ApG 8,26-40	172-175
Elias ved Kerit + enken i Zarepta 1 Kong 17	124-127	Noa og arken	
Styrkeprøven på Karmel 1 Kong 18,16-46	128-131	Noas ark 1 Mos 6	176-179
Elias og Elisa 2 Kong 2,1-15	132-135	Syndfloden 1 Mos 7,8,9	180-183
Elisa og Na'aman 2 Kong 5,1-19	136-139	Afkrydsningsskema 184-185	
		Litteraturliste 186	

Baggrundsstof

Sted

Jesus har forladt Galilæa og drager gennem landet øst for Jordan til Judæa (Matt 19,1). Han er på vej mod Jerusalem for sidste gang. Bemærk, at denne gang tager han den sædvanlige vej og ikke gennem Samaria som i Joh 4.

Personer

Den rige mand, Jesus og disciplene. Episoden er også fortalt i Mark 10,17-31 og Luk 18,18-30. Lukas omtaler den unge mand som rådsherre, medlem af det store råd. Hans opfattelse af budene er, at de er overkommelige at overholde. Han forestiller sig fx ikke, at vredesudbrud er det samme som at slå ihjel (Matt 5, 22), og derved får han et forkert syn på sig selv.

Vanskelige ord i teksten

Kamelen gennem nåleøjet: Jesus har her fundet det største dyr (23,24) og den mindste åbning for virkelig at betegne umuligheden (1 Tim 6,9-10).

Verdensgenfødselen: Det tidspunkt, hvor Jesus kommer igen og omskaber alle ting, så alt bliver, som Gud oprindeligt havde tænkt.

12 troner: Det bliver sagt til disciplene, se Luk 22,29-30 og Åb 3,21.

Vanskeligheder i teksten

1. Hvis et barn spørger, om manden gik fortabt, giver teksten intet svar på det, den siger kun, at han blev bedrøvet og dermed bevidst om, at der var noget galt med hans tro og liv med Gud.
2. Det er vigtigt, at det kommer tydelig frem, at det evige liv kun fås sammen med Jesus - det er en gave fra ham, som vi må modtage i tro.
3. Det er også af stor betydning, at børnene ikke får den opfattelse, at det er forkert at være rig, men at vore penge - og de mange gode ting, vi har, som fx tv, computer mm. - ikke får så megen opmærksomhed i vort sind, at vi ikke har tid til Jesus, så han ikke får plads i vores hverdag, og vi til sidst går fortabt.

Idé

Da Zakæus er med i denne blok, kunne det være en idé for lederen at sætte de to mænd op mod hinanden og lægge mærke til ligheder og forskelligheder. Læg især mærke til, hvad det betyder for et menneske, at Jesus får plads i hjerte og sind. Selv tegnebogen kan omvendes.

Litteratur

Merete Bandak: Mellem tid og evighed side 20-26
Jytte Frederiksen: Baggrundsstof i det sidste tekstsystem fra Juniorforlaget.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Fortæl om en dreng, der meget gerne ville have en ny cykel. Mon det er lettere for ham at få den, hvis han opfører sig pænt, ikke bander og måske også hjælper sin mor med at gå ned med skraldespanden eller hvis han tager af bordet efter aftensmaden? Jeg ved det ikke! Måske? - måske ikke? Det kommer an på forældrenes pengepung og ønskets nødvendighed. I dag skal vi høre:

- om vi kan opføre os så pænt, at Gud vil være tilfreds med os.
- om vi kan fortjene os til at komme i Himlen, når vi dør.

1. Der var en rig ung mand, der meget gerne ville vide, hvordan man kom i Himlen. Han gik hen til Jesus for at spørge ham, for han måtte da vide det.
2. Jesus svarede: Opfør dig pænt! Stjæl ikke! Lyv ikke! Adlyd din far og mor! Elsk alle mennesker!
3. Manden svarede: Jeg har altid opført mig pænt. Er det godt nok, eller er der mere jeg skal gøre?
4. Nu sagde Jesus noget, der forskrækkede manden: Hvis du selv vil gøre dig fortjent til at komme i Himlen, så skal du sælge alt, hvad du har: dit hus, dine møbler, alt det, du er så glad for, og så må du give dine penge til dem, der mangler mad, tøj eller legetøj.
5. Jesus kendte nemlig manden. Han kendte hans inderste tanker. Jesus vidste, at han var meget glad for sine penge - så glad, at han ikke nænnede at bruge dem, og da slet ikke på andre. Jesus vidste, at manden ikke selv kunne fortjene sig til at komme i Himlen, og det ville han gerne fortælle ham.
6. Den rige unge mand gik bort fra Jesus. Han var meget ked af det, for han kunne nu se, at han ikke var så god, som han troede, han var. Jesus havde fortalt ham, hvad han skulle gøre, og det var meget svært for ham - ja faktisk helt umuligt.
7. Jesu disciple blev også meget forskrækket, for de syntes, at det var sådan en god mand, og nu gik han ulykkeligt bort fra Jesus. De spurgte nu Jesus: Hvem kan så blive frelst? Hvem kan komme i Himlen?
8. Jesus svarede: Det er helt umuligt for mennesker selv at fortjene sig til Himlen, men for Gud er alting muligt.
9. I Guds rige er det anderledes end i Danmark. Her i livet kan vi ofte fortjene os til noget, men hvis vi vil i Himlen, kommer det ikke an på god opførsel eller penge. Det eneste, der betyder noget, er, om vi tror på, at Jesus er vores hjælper og redningsmand.

Tegnet af Victoria Mouridsen 6 år

10. Gud frelste os ved at sende Jesus; han kunne leve det liv, vi ikke kunne, og **kun** ved at tro på ham som vores frelser, kan vi komme i Himlen og få evigt liv.

Til de voksne

„For således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv“ (Joh 3,16).

Indfaldsvinkler

- A. Arv: Hvad betyder det at arve? Kan man købe en arv?
Kan Peter/Lis ved at være en god dreng/sød pige være så heldig at arve evigt liv hjemme hos Gud?
- B. Følg med den unge mand på vejen. Lad ham tænke højt om sig selv og Jesus.
- C. Provokation: Har I nogle gange fået et svar, som I blev gale over/eller slet ikke forstod. Jesu ærlighed får ham til at virke uhøflig. "Lader du ham bare gå. Hvem kan så blive frelst?" Her forskrækkes disciplene. Begynd evt. her - og fortæl - set med disciplenes øjne - hvad de oplever.
- D. En storesøster: Jesus har netop i teksten forud sagt, at Himmeriget må modtages som et lille barn, og han har velsignet nogle små børn. I fantasien kunne vi lade en pige med sin lille søster på hoften følge Jesus og disciplene og deres møde med den rige, unge mand. Hun kunne så fortælle, hvordan hun oplevede deres møde med den unge mand. Man kunne også se på, hvor forskelligt Jesus møder mennesker. Pigen og hendes lillesøster var nær blevet jaget bort af disciplene, men Jesus tog imod dem. Den rige mand så i disciplenes øjne oprigtig ud, men Jesus lod ham gå.

Især for de små

Tekstens pointe

En mor/far elsker ikke, fordi barnet giver eller yder noget særligt, men fordi det er deres barn.

Gud elsker mig, ikke fordi jeg anstrenger mig for at gøre ham glad, men alene fordi Gud - gennem Jesus - har gjort mig til sit barn. Af glæde over ufortjent at måtte kalde mig hans, ønsker jeg at lyde ham, og fordi jeg er et Guds barn, får jeg arveret til det herligste sted at bo: hjemme hos Jesus.

Selve teksten

Tal om:

- den rige unge mand. Giv ham gerne et navn, det gør ham mere personlig.
- at han er ung (går rask af sted).
- at han er rig (retter på sit fine tøj).
- at han er lovisk/en lille farisæer. Han tænker måske højt her på vejen: Der går xx, han bander, jeg vil ikke snakke med yy, han lugter altid, eller der løber Steffen fra butikken, han har sikkert stjålet noget igen - fy Steffen - godt nok er hans mor syg, og de har ingen penge, men alligevel. Det må man ikke.
- at han er rettroende. Jeg burde egentlig hjælpe med lidt penge, men så har jeg ikke råd til...(find selv på eksempler).

Fortæl om:

- mødet med Jesus. Den rige unge mand: Gode Jesus, hvad skal jeg gøre. Jesus: Kun én er god - ikke dig, ikke mig, men Gud.
- samtalens forløb: Vil du gøre det helt rigtige, så må du ikke slå ihjel! "Det har jeg da aldrig gjort."

Tegnet af Line Kristensen 6 år

Ikke stjæle! "Nej - men det gør jeg da heller ikke." Ikke lyve! "Nej - men det kunne jeg da aldrig finde på at gøre."

"Du kan selv se, Jesus, jeg er rigtig god, sig nu, at jeg kommer i Himlen."

Lad børnene mærke hans ivrighed og fortvivlelse ved dødsstødet i næste replik: "Sælg alt, hvad du ejer, og giv det til de fattige. Kom så og følg mig."

- hvordan den unge mand gik bedrøvet bort fra Jesus.

Tal om:

- om Jesus har brug for at få at vide, hvordan vi opfører os.
- at Jesus ved alt, hvad vi siger og tænker. Han kender også tanken om Steffen!

Vis en tegning af kamelen og nålen, så de får indtryk af den enorme forskel.

Fortæl om:

- at disciplene bliver forskrækket. Hvis Gud ikke er tilfreds med denne mand, hvem kan han så bruge? Vi ser kun på det udvendige; Jesus kender tanken. Han ved, at noget er ødelagt i os alle, noget, der får syndens sorte pletter til at vokse frem hele tiden. De kan ikke vaskes af.
- Lise, der ville af med syndens pletter, og derfor spiste sæbe, men ak... Det er umuligt for os - men ikke for Gud.
- hvor godt det er at kende Jesus. Han vil dele hele Himmelens herlige land med os. Vor skat i Himlen er så stor, så stor. Jesus kan give evigt liv og **kun** han.
- vi bliver ikke frelst, ved at opføre os pænt, men kun ved at tro på Jesus som vores frelser.

Idé til fremlæggelse

Børnene danner en ring med hinanden i hænderne og går evt. rundt, mens lederen fortæller. Lad alle deltage i beretningen med fagter: løbe, falde på knæ, skygge m. hånd, ryste, nikke, pege osv. Måske endog med en sang eller et vers midtvejs.

Især for de store

Tekstens pointe

Hvem kan få evigt liv? Selvom du vil gøre alt, så godt du kan, lykkes det aldrig at gøre sig fortjent til Guds rige, men alle, som tror på Jesus og hans død på Golgata, vil blive frelst.

Indledning

I alle tre evangelier har Jesus i teksten forinden gjort det helt klart, hvem der får evigt liv: nemlig de, der tager imod Guds Rige, Guds Ord og Jesus med samme tillid, som kun et lille barn kan.

Pludselig står vi over for modsætningen her i beretningen om den rige unge mand. Hos Markus og Lukas spørger manden: "Hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?" Vi ser, at noget er galt i hans spørgsmål. Jesus ser, at manden er meget fokuseret på sig selv og sin egen formåen og prøver at føre mandens tankegang til ende for at overbevise ham om, hvor stor prisen er ved selv at ville gå ind til det evige liv.

Bemærk rækkefølgen Jesus nævner budene i.

Når du fortæller, så tænk dine "børn" ind i fortællingen, således at de møder genkendelighed/sig selv i beretningen.

Lad hende den lille smarte - ham, der er mest tryk i en gruppe og den lille farisæer, der ved, hvem Jesus kan lide/ikke lide, finde genkendelse i sig selv og lade sig overraske/ramme af den unge mand og Jesus. Lev dig ind i beretningen og tag børnene med.

Selve teksten

Fortæl om:

- hvem den unge mand er. Mester eller gode mester, siger noget om hans syn på Jesus. Han tænker vel, at han og Jesus har meget tilfælles.

Tal om:

- den unge mand. Mon han ønsker en bekræftelse af Jesus på, at han har evigt liv? Eller giver Jesus ham en følelse af, at han mangler noget? Vel, vi kan kun gætte.
- at han ligger på knæ foran Jesus. En rig, velklædt person, der er brudt ud af et fællesskab og udfører en handling, som i tilskuernes og evt. vennernes øjne opfattes ydmygende, svagt provokerende eller...
- hvordan hans venner mon reagerer. Turde jeg det? - hvorfor gør han det?

Fortæl om:

- bomben. Vil du være fuldkommen, så sælg alt. Alt! Mit udstyr, computer, hus? Og så ikke engang selv beholde pengene!
- at Jesus peger på det ømme punkt: "Sagde du ikke, du elskede din næste som dig selv. Det er netop pointen: Sådan elsker du/egoistisk/altdig til egen fordel - men hvis du deler med andre, så er der mindre for dig at bruge tid og kræfter på. Du vil blive mere afhængig/få mere brug for mig og vil tænke på det evige liv i Himlen på en helt ny måde."
- Han går chokeret bort. Sådan havde han ikke tænkt, Jesus ville være.

Til eftertanke

Hvor jeres skat er, dér vil også jeres hjerte være. (Luk 12,34 s.939)

Tal om:

- om Jesus var uhøflig? Kunne han ikke lide manden (Mark10, 21).
- hvad de andre tænkte.

Fortæl om:

- at Jesus blot er ved at lære ham at bruge budene rigtigt. Billedet af kamelen og nåleøjet, tydeliggør umuligheden for os i at gøre os selv fortjente til Guds rige - i særdeleshed for dem, for hvem jordiske ting og penge betyder meget.
- Pigen fra indfaldsvinkel D kunne evt. her give det forløsende ord til sin lillesøster. Hvilke ord var hun heldig at høre af Jesus? (Mark 10,15).

Tal om:

- forskellen på barnet og den rige mand.
- at den rige ville købe arven. Han troede kun, han manglede lidt. Jesus sagde: "Sælg alt! Du mangler alt!" Manden syntes, at arven er alt, alt for dyr!
- at et Guds barn arver hele Guds herlige Himmel - en kæmpe arv. Det har Jesus sørget for. Han har gjort det umulige muligt.

Fortæl om:

- Peters forsigtige spørgsmål: "Vi har forladt alt, der betyder noget for os, for at følge dig. Hvad får vi så?" Peter blev lovet langt ud over hans - og vores - fatteevne

Idé

Det kan være en hjælp til at huske bibelordet at have ordene som puslespilsbrikker. Børnene hjælper hinanden to og to med at samle brikkerne, så de danner bibelordet.

Huskeord
For mennesker er det umuligt, men for Gud er alting muligt. (jf. Matt 19,26 s.882)

Jesus møder mennesker

Zakæus

Dagens tekst
Luk 19,1-10
s.947

Baggrundsstof

Tid

På nytestamentlig tid var Romerrigets magt på sit højeste, og riget nåede hele vejen rundt om Middelhavet. Romerne regerede således også over datidens Israel. Romerriget opkrævede told og skat af jøderne. Til at varetage denne opgave havde romerne ansat folk - de såkaldte toldere.

Toldere

Meget tyder på, at disse toldere ofte misbrugte situationen og opkrævede flere skattepenge end de skulle, for derefter at stoppe nogle af pengene i deres egen lomme. Desuden arbejdede de jo for - og tæt sammen med - den romerske besættelsesmagt. Det var ikke underligt, at tolderne blev set på med foragt og megen fjendskab. Zakæus var overtolder i Jeriko og formodentlig den øverst ansvarlige for toldvæsenet i byen. Jeriko var en rig handelsby med livlig trafik. Den lå nær Judæas østgrænse og var derfor et vigtigt toldsted.

Jesu situation

Jesus går igennem Jeriko umiddelbart før påskeugen. Han har mødt rigtig mange forskellige mennesker på sin vandring mod Jerusalem. Mon ikke de fleste jøder havde hørt om Jesus? Også i Jeriko var mange mennesker interesserede i at se ham. Og mange fulgte efter ham.

Tegnet af Mathias 6 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Idag skal vi høre om en mand, der hed Zakæus. Zakæus havde taget penge fra folk, så der var mange, der ikke kunne lide ham. Han boede i en by, som hed Jeriko, og nu var Jesus kommet til denne by. Zakæus havde hørt folk fortælle om Jesus, og han ville så gerne se, hvem Jesus var. Men Zakæus var en lille mand, og der var en masse mennesker rundt om Jesus, så han kunne slet ikke se ham. Hvad tror I Zakæus fandt på? (en gren i en klump ler er træet, diplomænd kan udgøre Zakæus, Jesus og folkemængden og en lille papkasse kan være Zakæus' hus).

1. Zakæus kravlede op i et træ, for så kunne han bedre se. Der er ikke så mange voksne, der kravler i træer, men det var Zakæus ligeglads med, han ville bare se Jesus.

2. Da Jesus kom forbi træet, standsede han, kiggede op på Zakæus og sagde: "Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus." Måske blev Zakæus forskrækket - tænk at Jesus vidste, hvad han hed - de havde jo aldrig mødt hinanden før?!
3. Zakæus blev meget glad og skyndte sig ned. Han vidste godt, at han havde gjort mange forkerte ting, og alligevel ville Jesus besøge ham!
4. Nogle af dem, der stod rundt om Jesus, blev meget sure. De sagde: "Vil Jesus virkelig besøge sådan en slem mand?"
5. Zakæus sagde: "Jeg vil give halvdelen af alle mine penge til de fattige, og hvis jeg er kommet til at tage penge fra nogen, så skal de få alle pengene tilbage plus mange flere."
6. Så sagde Jesus: "I dag er der kommet frelse til dette hus." Det betød, at Jesus var blevet Zakæus' bedste ven. Zakæus var kommet til tro på Jesus.
7. Jesus ville gerne besøge Zakæus, selvom han havde gjort mange ting forkert. Vi har også gjort mange ting forkert (fx løjet, været ulydige mod far og mor), og alligevel vil Jesus gerne være sammen med os.
8. Jesus vil også gerne være vores bedste ven og være sammen med os i Himlen engang.

Til de voksne

"Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte" (Luk 19,10).

Tegnet af Emil Rasmussen 4 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus elsker syndere, som dig og mig, og han ønsker at frelse os

Indfaldsvinkler til teksten

- **at kravle op i et træ** - tal med børnene om dét at kravle i træer, god udsigt, lidt farligt - man kan falde ned. Voksne kravler normalt ikke i træer, hvad ville I tænke, hvis I så en voksen mand kravle op i et træ?

- **at få besøg** - tænk hvis du fik besøg af ham, du har drillet henne i børnehaven; ham, du måske har slået eller råbt grimme ord efter. Tror du han ville komme? Mon han kunne lide dig?

- **at gøre noget forkert** - tal med børnene om hvilke forkerte ting, vi kan finde på at gøre. Hvad kan vi gøre, når vi har gjort noget forkert? Hvordan er det at sige undskyld?

Indledning

Vi skal høre om en mand, der hed Zakæus. Han boede i Israel for længe siden, dengang Jesus også levede her på jorden. Zakæus arbejdede som tolder. En tolder skulle opkræve penge fra folk; noget der hed told og skat (det skal voksne også betale i dag - det har de bestemt i Folketinget). Men Zakæus opkrævede flere penge, end han skulle. Han puttede nogle af pengene i sin egen lomme. Han var faktisk en tyv. Derfor kunne folk ikke lide ham. Zakæus havde hørt om Jesus, og ville så gerne se ham.

Selve teksten

Zakæus boede i en by, der hed Jeriko. Han var en meget lille mand. Nu skal vi høre, hvad der skete en dag, da Jesus kom til byen.

Fortæl om:

- **Zakæus, der ville gøre alt, for at se Jesus.** Mon ikke han tøvede en ekstra gang med at kravle op i træet? Hvad ville folk tænke? Tænk, at han kunne finde på det! Det må have været meget vigtigt for ham at se Jesus. Han sad og ventede, og pludselig kunne han se, at Jesus nærmede sig. Der var rigtig mange mennesker, der fulgtes med Jesus.

- **at Jesus standsede og så op på Zakæus.** Jesus sagde: "Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus." Jesus kendte Zakæus' navn, selvom de ikke havde mødt hinanden før! Jesus ser og kender alle mennesker – også dig og mig. Zakæus blev meget glad og han skyndte sig ned. Tænk at Jesus ville besøge ham, selvom han havde stjålet penge fra folk!

- **de utilfredse folk.** "Tænk at Jesus ville besøge en syndig mand," sådan gik snakken i folkemængden.

- **at Zakæus sagde undskyld.** Han vidste godt, at han havde taget penge fra folk. Han lovede Jesus, at han ville give halvdelen af alle sine penge til de fattige. Og dem han havde taget penge fra, ville få alle pengene tilbage - og endda flere.

- **at Jesus tilgav.** Vi ved ikke, hvad Jesus og Zakæus ellers talte om, men Jesus sagde: "I dag er der kommet frelse til dette hus." Zakæus var kommet til tro på Jesus. Jesus sagde også: "Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte." Jesus elskede Zakæus, selvom han havde gjort mange forkerte ting. Jesus ville

Tegnet af Natalie Mouridsen 5 år

redde ham fra fortabelsen og give ham lov til at komme i Himlen engang.

Slut med at fortælle, at Jesus elsker os på samme måde, selvom vi også gør meget forkert. Vi må også sige undskyld til Jesus, for alt det forkerte, vi gør, ligesom Zakæus gjorde. Så vil Jesus også være vores bedste ven. Hvis vi tror på ham, vil han også frelse os.

Ideer til fremlæggelse

En stofpose med penge. Pengene deles evt. ud til børnene, når der fortælles om, at Zakæus delte ud til dem, han skyldte penge.

Dramatiser indfaldsvinklen: "at få besøg".

En lille tegneserie på en tavle. Børnene kan hjælpe med at tegne træet, tændstikmænd. osv.

Især for de store

Tekstens pointe

Vi må komme til Jesus, som vi er!

Jesus elsker syndere og han er vores eneste redning.

Indledning

Vi skal høre om en mand, der hed Zakæus. Han boede i Israel på Jesu tid. Zakæus arbejdede som tolder, faktisk var han overtolder. En tolder skulle opkræve penge fra folk, noget der hed told og skat. Det var nogle penge, som staten krævede for de varer, der blev fragtet ind i byen. Men Zakæus tog ekstra penge, så han kunne putte nogle af dem ned i sin egen lomme. Det var tyveri. Derfor kunne folk ikke lide ham. Zakæus boede i Jeriko. Han havde hørt om Jesus, og ville så gerne se ham.

Selve teksten

Fortæl om:

- at Jesus gik igennem Jeriko.
- at Zakæus, som var en lille mand, kravlede op i et træ, fordi han ville se Jesus, når han kom forbi.

Tal om:

- hvad folk mon tænkte, når de så denne voksne mand, den rige overtolder kravle op i et træ.
- om det mon har været flovt for Zakæus - ydmygende?
- at det var vigtigt for Zakæus at se Jesus - er det også vigtigt for os?
- om vi tænker over, hvad andre tænker om os, når vi går til børneklub?

Fortæl om:

- at Jesus standsede og så op på Zakæus.
- at Jesus kaldte på Zakæus: "Skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus."
- at Zakæus blev glad - tænk at Jesus ville besøge ham - tyveknægten!
- de utilfredse folk, der stod rundt om Jesus: Ville Jesus virkelig besøge sådan en syndig mand?

Tal om:

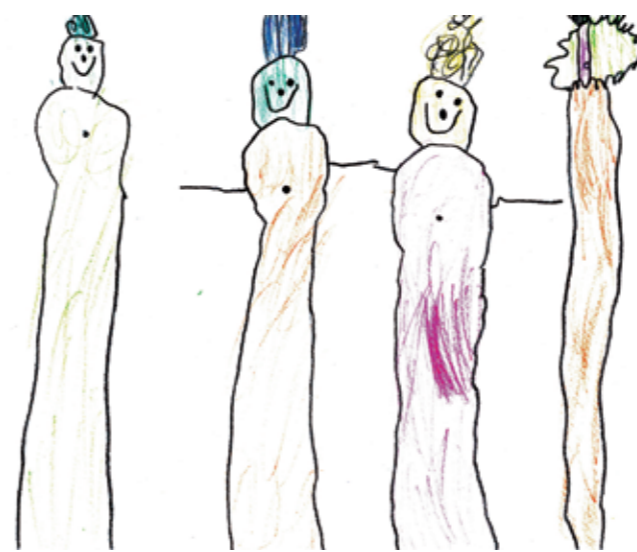
- hvorfor folk blev utilfredse?
- hvad de mon tænkte om sig selv?
- hvordan det er med os. Hvad tænker vi om os selv?
- at vi måske ikke har stjålet penge, men hvad gør vi så forkert - hvad er synd?

Fortæl om:

- at Zakæus bekendte overfor Jesus, at han havde stjålet.
- at han lovede at give halvdelen af alle sine penge til de fattige, og dem, han havde stjålet fra, ville få alle pengene tilbage - ja, endda fire gange flere, end de havde mistet.

Tal om:

- at Zakæus fortalte Jesus det hele, som det var. Det havde måske været nærliggende for Zakæus at pynte lidt på sin forklaring, men han prøvede ikke på at lyve over for Jesus.
- at vi også må være ærlige over for Jesus. Vi må komme til Jesus, som vi er. Vi skal ikke først prøve at blive bedre mennesker, inden vi kommer.
- at vi må bede til ham, tro på ham, også selvom vi er syndere.

Tegnet af Mathilde Pedersen 4 år

Til eftertanke

Men alle, som så det, gav ondt af sig og sagde: "Han er gået ind som gæst hos en syndig mand."
(Luk 19,7 s.947)

Fortæl om:

- at Jesus tilgav Zakæus. "I dag er der kommet frelse til dette hus," sagde Jesus. Han sagde også: "Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte."
- at Zakæus var kommet til tro på Jesus.
- at Jesus vil frelse det fortabte. Det betyder, at han vil frelse den, som kommer og beder ham om tilgivelse. Jesus vil frelse os fra fortabelsen, og give os en plads i Himlen en dag.

Må vi gøre som Zakæus!

Ideer til fremlæggelse

Lad børnene dramatisere forskellige "synder". Det kan bruges til fremvisning for resten af flokken fx bagtalelse, at stjele, at lyve osv. De samme grupper af børn kan dernæst dramatisere det at sige "undskyld" / få tilgivelse. Denne dramatisering kunne med fordel placeres før fremlæggelsen, så den bruges som indgangsvinkel til teksten.

Hele beretningen kan evt. dramatiseres, én er Zakæus, én er Jesus, og resten af børnene er folkemængden omkring Jesus.

Huskeord
For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.
(Luk 19,10 s.947)

Baggrundsstof

Tid

Vi befinder os tidligt i Jesu offentlige virksomhed. Tidens store spørgsmål var: "Hvem er dog denne Jesus?" Rygterne svirrede. Nogle mente, at han var den, som skulle befri jøderne fra den romerske besættelsesmagt. Farisæerne og de skriftkloge følte sig truede på deres religiøse magt. Mange jøder var nemlig kommet til tro på Jesus som Guds søn.

Vanskelige ord i teksten

Farisæer: tilhænger af et af datidens fromme religiøse partier i jødedommen. De lagde vægt på at opfylde Moseloven til punkt og prikke, ja, de lavede tilmed nye regler for, hvordan loven burde tolkes og efterleves af alle jøder.

Skriftklog: en slags teolog blandt farisæerne.

Det store Råd: Jødernes højeste myndighed i Jerusalem. Det bestod af 71 medlemmer - farisæere, skriftkloge og ældste - med ypperstepræsten som leder. De havde stor religiøs magt.

Jesu gerning indtil nu

En stor folkemængde havde hørt Johannes Døberen sige om Jesus: "Se, dér er Guds lam, som bærer verdens synd" og "Han er Guds søn". Johannes havde døbt Jesus, og Ånden var dalet ned over Jesus som en due (Joh 1,19 f.). I tiden derefter flokkedes mennesker om Jesus. Nogle kaldte han til at være hans disciple. Ved et bryllup i Kana forvandlede Jesus vand til vin – som begyndelse på sine tegn og undere – til stor forundring for mange. Da påsken nærmede sig, tog Jesus til Jerusalem, og da han så hvordan tempelpladsen var forvandlet til en markedsplads, væltede han alt ned, og påstod, at "det er min fars hus" (Joh 2,13.f.). Under påskefesten kom mange til tro på Jesus.

Tegnet af Benjamin 6 år

Nikodemus

Nikodemus var en højt respekteret farisæer. Han var skriftklog og medlem af "Rådet". I "Rådet" havde man ganske sikkert haft mange drøftelser om denne Jesus. Alt hvad Jesus havde foretaget sig indtil nu, var Nikodemus højst sandsynligt bekendt med, og han kendte skriften ud og ind. En nysgerrighed var opstået hos Nikodemus. Hvem var han mon, denne Jesus?

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre om en mand, der hed Nikodemus (lav to huse af små papkasser - husene kan indrettes med duploklodser, og to diplomænd er Nikodemus og Jesus).

Fortæl videre: Det er nat, men Nikodemus sover ikke.

1. Nikodemus tænker. Han havde hørt nogen snakke om en mand, der hed Jesus. Han havde hørt, at Jesus kunne gøre nogle mærkelige ting. Han kunne gøre syge raske, og han havde

de hørt, at Jesus havde sagt, at Gud var hans far.

2. Nikodemus vil gerne snakke med Jesus. Så han lister hen til Jesus, selvom det er midt om natten.
3. Nikodemus tør næsten ikke banke på - hvad nu, hvis Jesus bliver sur? Mon Jesus vil snakke med Nikodemus, selvom det er midt om natten? Jo, det vil Jesus godt. Han tænder et lille lys (tænd et fyrfadslys), så de kan se hinanden.
4. De snakker lidt sammen. Nikodemus vil gerne vide, hvem Jesus er, men han kan ikke helt forstå det, Jesus siger. Så fortæller Jesus ham noget.
5. Illustrer vha. ler, kobbertråd og et trækors betretningen om kobberslangen. Fortæl, at menneskene gjorde en masse forkert, så Gud måtte sende giftige slanger, som bed dem. Fortæl også, at Gud elsker mennesker, og derfor ville han redde dem. Gud fortalte, at de skulle lave en slange af kobber, som skulle sættes op på en pæl. Alle dem, der kiggede på kobber slangen, skulle ikke dø. Fortæl, at sådan vil Gud også hjælpe mennesker i dag. Vi gør også meget forkert. Vi burde gå fortabt, det betyder at komme hen et sted, hvor der ikke er rart at være. Men Gud elsker alle mennesker. Derfor døde Jesus på et kors, og alle, som vil tro på ham, hjælper Jesus, så de kommer i Himlen. Dér er der godt at være.
6. Nu forstår Nikodemus, at Jesus vil hjælpe ham. Så går Nikodemus hjem.
7. Jesus havde tid til at snakke med Nikodemus - også selvom det var nat. Han har også altid tid til at snakke med os, når vi ber til ham. Jesus vil også hjælpe os, når vi tror på ham.

Til de voksne

Jesus sagde til Nikodemus: "...enhver, som tror, skal have evigt liv i ham." Hvis vi tror på Jesus, vil han redde os fra fortabelsen og give os evigt liv i Himlen.

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus har altid tid til os. Jesus er vores redning.

Indfaldsvinkler til teksten

- **spørgsmål** - nogle gange er der noget, som man gerne vil spørge mor eller far om. Måske kan man ikke falde i søvn, fordi man tænker på ét eller andet - er der nogen af jer, der har prøvet det? Hvad gør I så?

- **jeg har ikke tid, du må lige vente** - sådan siger din mor eller far måske engang imellem. Nogle gange siger vennerne måske: Nej, jeg vil ikke lege med dig i dag. Hvordan har I det, når I får sådan en besked? Har nogen af jer prøvet det?

- **en legetøjslange på en pind** - hvad tænker I, når I ser sådan en slange? Har nogen af jer mon hørt om en kobberslange, der blev sat op på en pæl?

Indledning

Vi skal høre om en mand, der hed Nikodemus. Han boede i Israel for lang tid siden, dengang da Jesus også levede her på jorden. Der var nogle mennesker dengang, som ikke kunne forstå, hvem Jesus var. Jesus havde sagt, at han var Guds søn, og nogle så også, at han kunne gøre ting, som ellers var umuligt - fx lave vand om til vin. Mange kom til tro på Jesus. Nikodemus var farisæer. Farisæerne kunne ikke lide Jesus. De var bange for, at han skulle bestemme for meget. Men Nikodemus var ikke helt som de andre. Han syntes, Jesus

Tegnet af Elisabeth Juhl 11 år

var lidt spændende, og ville godt snakke lidt med ham.

Selve teksten

Nu skal vi forestille os, at vi er i Jerusalem for ca. 2000 år siden. Det er nat. Nikodemus kan ikke sove - han tænker. Udenfor er der helt mørkt, og der er stille i gaderne. Han tænker måske på alt det, han har hørt om Jesus. Han ved, hvor Jesus bor. Han har så mange spørgsmål. Han bestemmer sig for at liste over til Jesus. Ingen må se ham. Ingen må se at han, som er en meget klog farisæer, besøger Jesus.

Fortæl om:

- **at Jesus har tid til at snakke med Nikodemus.** Mon ikke Nikodemus tøver med at banke på hos Jesus? Han ved jo ikke, hvordan Jesus vil reagere. Bliver han sur? Men Jesus lukker Nikodemus ind, han har tid og vil gerne snakke, selvom det er nat. Jesus har altid tid, også når vi beder til ham midt om natten. Han har altid tid til at lytte, og han bliver aldrig sur.

- **Nikodemus, der ikke forstår, hvad Jesus siger.** Jesus fortæller noget om, at han må fødes på ny. Det er meget svært at forstå, synes Nikodemus - ligesom det kan være svært for os at forstå!

- **at Jesus gerne vil hjælpe Nikodemus til at forstå.** Han fortæller en beretning, som Nikodemus har hørt mange gange før. Israels folk havde været u lydige mod Gud, og så sendte Gud giftslanger. Alle, der blev bidt, måtte dø. Gud sagde til Moses, at han skulle lave en kobberslange, som han skulle sætte på en pæl. "Enhver, der er blevet bidt, og som ser på den, skal beholde livet" (4 Mos 21,8). Gud elskede Israels folk så højt, at han reddede dem fra at dø. Fortæl at vi også er u lydige mod Gud, men Gud elsker også os så højt, at han var villig til at lade Jesus dø på korset for at redde os - redde os fra fortabelsen, som er et sted, hvor der ikke er rart at være. Gud vil nemlig, at vi alle skal komme hjem til ham i Himlen.

Slut af med at fortælle, at Jesus gav Nikodemus et huskeord - Joh 3,16.

Gentag verset sammen med børnene. Det er også et huskeord til os!

Ideer til fremlæggelse

Dramatiser med ganske få replikker første del af Nikodemus og Jesus, og det, der skete den nat (helst to voksne, som er udklædte). Fortæl dernæst indholdet af samtalen. Illustrer vha. ler, nogle træpinde og ståltråd henholdsvis kobberslangen og korset.

Tegnet af Nomi Hæg 12 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus har altid tid til os og han vil hjælpe os. Jesus er vores redning, ligesom kobberslangen var det for israelitterne.

Indledning

Hvem var ham Jesus? Var han mon en troldmand, eller en kommende konge? Sådan gik snakken i Israel for snart 2000 år siden. Dengang levede Jesus nemlig i Israel. Jesus var blevet voksen, og han var begyndt at gøre undere, fx havde han lavet vand om til vin ved et bryllup. Og så havde han også sagt, at han var Guds søn! Mange jøder kom til tro på Jesus, men der var også nogle, som ikke brød sig om ham, bl.a. var farisæerne bange for, at han skulle få for stor indflydelse. Nikodemus var farisæer. Men Nikodemus ønskede faktisk at lære Jesus bedre at kende. Der var noget, han gerne ville spørge Jesus om.

Selve teksten

Fortæl om:

- at det er nat, - og Nikodemus ligger og spekulerer på det med Jesus.
- at Nikodemus har hørt meget om Jesus - forskellige påstande - fx at Jesus skulle være Guds søn.

- at Nikodemus vover at liste hen til Jesus i nattens mørke. Ingen må se ham. Farisæerne hader jo Jesus! Han banker på, og Jesus lukker ham ind. Jesus har altid tid til at snakke!

Tal om:

- det at trænge til at få besvaret spørgsmål. Noget der kører rundt i hovedet på én. Måske kan vi ikke sove, før vi får styr på netop det problem. Det kan fx være at få talt ud og blive gode venner efter et skænderi med mor eller far eller nogle venner.
- at det kan være svært at få det gjort!
- hvordan man har det bagefter?

Fortæl om:

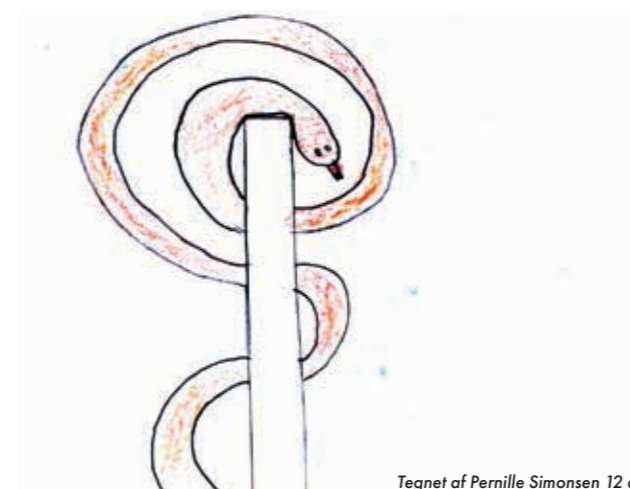
- Nikodemus, der spørger hvem Jesus er.
- Jesus, der forklarer, at Nikodemus må fødes på ny, for at se Guds rige.
- at Gud ved sin ånd (Helligånd) kan vise os, hvem Jesus er. Her sker en slags ny begyndelse/fødsel. Nikodemus forstår ikke, hvad det er, Jesus siger.

Tal om:

- det at læse noget i børnebiblen, høre noget i kirken eller missionshuset, som man ikke forstår.
- hvor svært det nogle gange er, at forstå alt det med Gud.
- hvad man så kan gøre? Man kan tale med en voksen eller måske bede Gud om hjælp til bedre at forstå det. Gud hører vores bøn og han vil gerne hjælpe.

Fortæl om:

- at Jesus hjælper Nikodemus til at forstå.
- at Jesus fortæller en beretning, som Nikodemus kender rigtig godt - om det u lydige Israels folk i ørkenen.
- at Gud sendte giftslanger, så alle, der blev bidt, måtte dø.
- at Gud sagde til Moses, at han skulle lave en kobberslange, som han skulle sætte op på en pæl.

Tegnet af Pernille Simonsen 12 år

Til eftertanke

Den, der ikke bliver født på ny, kan ikke se Guds rige.
(jf. Joh 3,3 s.960)

- at enhver, der så på den, beholdt livet. Gud elskede sit folk.

Fortæl om:

- at Jesus sammenligner sig selv med kobberslangen, som skal redde alle mennesker, som vil tro på ham.
- at vi gør meget forkert. Gud hader synden, men elsker os, og derfor lod han Jesus dø på korset i stedet for os.
- at Jesus fik den straf, vi skulle have haft. Derfor går vi ikke fortabt, når vi tror på ham, men må komme hjem til Gud i Himlen en dag.
- at Jesus til sidst giver Nikodemus et huskeord - Joh 3,16.

Tal om:

- huskeordet - hvad betyder det?
- hvad der er svært at forstå i det vers? Lær huskeordet udenad. Israelitterne blev frelst ved at se på kobberslangen. Jesus sammenligner sig selv med kobberslangen.
- hvordan vi kan se på Jesus i dag?

Ideer til fremlæggelse

Lav evt. en tipskupon, med nogle spørgsmål til teksten, som børnene får afsat tid til at krydse af sideløbende med/eller efter, at lederen fortæller denne beretning. Spørgsmålene kunne fx være: Hvornår har Jesus bedst tid? 1) Juleaften, x) Om søndagen, 2) Jesus har altid tid. Man kan måske nøjes med fire - fem spørgsmål. Tegn en ganske enkel tegneserie på en tavle, mens du fortæller (tændstikmænd er glimrende).

Huskeord
For således elskede Gud verden, at han gav sin eneste bårne søn, for at enhver som tror på ham, ikke skal fortabes, men have et evigt liv.
(Joh 3,16 s.960)

Jesus møder mennesker

Den samaritanske kvinde

Dagens tekst
Joh 4,4-10+
15-8+25-30
+39-42
s.961

Baggrundsstof

Samaria

Det er et landområde mellem Galilæa og Judæa. Efter at Nordriget var faldet for assyrerne i år 722 f. Kr., blev størstedelen af indbyggerne taget med til Assyrien. De tilbageblevne jøder i Samaria giftede sig ind i de tilflyttede familier fra Assyrien, og på denne måde opstod et nyt folk, samaritanerne.

Religion

Assyrernes afgudsdyrkelse og jødernes gudstro blev med tiden til en blandingsreligion. Da Alexander den Store (konge i Makedonien/kobberiget i Nebukadnesars drøm, Dan 2,39) havde ødelagt Samaria, regner man med, at nogle religiøse sammen med afsatte præster fra Jerusalem (afsat pga. ægteskab med udenlandske kvinder) har ønsket at få klarlagt, hvilken religion, der skulle være gældende i området - uden indblanding udefra. De byggede derfor et tempel på det hellige bjerg Garizim (5 Mos 11,29) og udøvede her deres gudstro, som man gjorde det i Jerusalem, men de havde kun de 5 Mosebøger som deres religiøse grundlag. Selv efter at nogle jøder ødelagde dette tempel, fortsatte gudsdyrkelsen på bjerget (Joh 4,20). Dette gav et spændingsforhold mellem jøder og samaritanere.

Tiden

Jøder havde intet fællesskab med samaritanere. Forholdet var meget køligt. De gik aldrig igennem Samaria for at komme fra Judæa til Galilæa, men tog hellere en omvej udenom Samaria.

Tidspunkt

Normalt hentede kvinderne vand en time før solnedgang, hvor dagen var sval. Her mødtes man, talte nyt, sladrede og offentliggjorde nye bekendtgørelser. Når kvinden kommer alene ud til brønden, fortæller det os, at hun er udenfor det almindelige fællesskab i byen.¹

Tegnet af Camilla Hansen 7 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Når I er tørstige, hvad gør I så? I spørger sikkert mor eller en anden voksen om at give jer noget vand. Hvor henter de vandet? Fra vandhanen.

Sådan har det ikke altid været. I gamle dage gravede man et dybt, dybt hul udenfor byen - så dybt at der nede i bunden var vand. Så byggede man med sten rundt om dette hul, det kalder man en brønd (find evt. et billede af en brønd eller lav en i legoklodser). Kvinderne gik så ud til brønden med nogle krukker for at hente vand til den næste dag. Det var hårdt arbejde, derfor gjorde de det om aftenen, hvor solen ikke var med så meget.

I dag skal vi høre om en kvinde, der gik ud til brønden om middagen. Hun blev nemlig drillet af de andre kvinder, så derfor ville hun gøre det, mens hun kunne være alene.

Kender I til at drille eller blive drillet?

Selve teksten

1. Jesus er ude at gå med sine venner. Da han har gået længe bliver han træt og tørstig og vil gerne have noget at drikke. Han sætter sig ved en brønd udenfor en by.

2. Pludselig hører han, at der kommer én. Hvem mon det kan være? Det er en dame med en krukke. Selvom det er meget varmt, er hun gået ud til brønden for at hente vand. Jesus spørger hende, om hun vil give ham noget vand, han har nemlig ingen spand eller krukke til at hente vandet i.
3. Der er ingen i byen, der kan lide kvinden, derfor kan hun ikke forstå, at der er én, der vil snakke med hende, ja, har brug for hendes hjælp.
4. Jesus siger til hende: Du ved ikke, hvem jeg er, men jeg kan give dig noget, der slukker tørsten meget bedre end dette vand.
5. Kvinden siger: Det vand vil jeg gerne have. Vil du give mig det, så jeg er fri for at gå her ud til brønden.
6. Men Jesus vil fortælle kvinden, at han faktisk snakker om noget meget bedre end vand - han snakker om, hvordan man kan lære Jesus at kende og blive frelst, derfor siger han, at han kender hende - selvom han aldrig har set hende før. Jesus ved endda, hvordan hun lever, og hvad hun tænker.
7. Da ser kvinden, at denne mand er Jesus, Guds søn, og at han elsker hende på trods af alt det forkerte, hun har lavet i sit liv. Hun skynder sig at løbe ind til byen for at fortælle alle, hun møder, at Jesus er kommet. Hun råber: Jesus er ude ved brønden. Han kender mig, og alligevel elsker han mig. Skynd jer derud, så I også I kan møde ham!
8. Mange skyndte sig ud til Jesus, og de kom også til tro på ham.

Til de voksne

Jesus siger: „Den, der tror, har evigt liv“ (Joh 6,47).

Tegnet af Lukas Hansen 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus tager sig af den ene.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- tørst. Hvad gør vi, når vi er tørstige?
- kærlighed og tryghed. Nogle har måske fået en lillesøster/bror og tørster/længes efter at få den opmærksomhed og omsorg, den lille nu får.
- i mange byer kender børn boligblokke med blandingsfolk - nydanskere - ensomme - enlige med børn eller børn med en ny far.

Indledning

I dag skal vi følge Jesus og hans disciple på rejse fra Judæa til Galilæa. De tager den korteste vej - gennem Samaria.

Disciplene: Kan vi ikke gå udenom som alle de andre. Vi kender dem ikke. Vi har også hørt, at de skulle være anderledes.

Jesus: Nej, jeg **må** den vej, min **far** vil det, og jeg er jo med jer og passer på jer.

Selve teksten

Fortæl om:

- kvinden, der tørster, men ingen vandhane har og ikke vil hente vand sammen med de andre, men må af sted nu ved middagstid, i den værste hede - hvorfor?
- overraskelsen over den fremmede - endog en jøde. Normalt kontakter jøder ikke samaritanere. Mænd kontakter heller ikke kvinder. Hun bliver mødt med en bøn om hjælp, i stedet for hårde ord.
- et godt tilbud. Han tilbyder hende levende vand - hvad taler han om? Hvis det kan gavne hende, vil hun have det.

Tal om:

- hendes forhold til mænd. Hvad skal hun sige? Hvilke tanker tænker hun?
- Mange børn kender desværre skilsmisse og papfædre alt for godt. Jesus peger på problemet. Han ved alt om hende/mig, han kender sandheden, og alligevel tilbyder han Guds gave.
- at Jesus vil møde mennesker - uanset hvem de er og give det bedste, han har: sin opmærksomhed, sin kærlighed og sin frelse. Beviset har vi her ved brønden i Sykar.

Fortæl om:

- hendes nysgerrighed. Hvem er han egentlig? En gave fra Gud? Det er, som om Jesus åbner en dør på klem ind til Guds Rige. Hun tørster efter at vide mere. Tankerne ledes hen til Messias, Frelseren.
- hendes ensomhed. Hun troede på sine mænd, da de lovede tryghed og kærlighed. De løj og forsvandt og gjorde hende endnu mere ensom - til spot for folk.

- Jesu gave. Jesus lytter, han har omsorg, han vil dele Guds Rige med hende. Der drejer det sig ikke om, hvem du er, hvor du er, og hvad andre tænker om dig. Det vigtigste er, om du tror, at Jesu ord er sande.

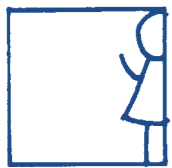
Tal om:

- mission: Kvinden tror. Hun glemmer sin tørst og sin krukke. Der er noget, der er vigtigere: alle skal møde Jesus.

Kom og se! Hendes iver og ærlighed får folk med.

Ideer til fremlæggelse

Brug en krukke som blikfang og kontaktpunkt, så at børnene senere kan forbinde den med fortællingen. Tegn hoveder til illustration af, hvordan kvinden har det. Børn kan evt. selv tegne ansigterne, finde det rette og fremvise det i de forskellige situationer.

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus ser hvert enkelt menneske. Han ønsker at tage sig af den ene, som om der ikke var andre på jorden. Han vil give mod til at begynde nyt liv - ja, meget mere, han vil give evigt liv.

Indfaldsvinkel til teksten

Hviskeleg:

A hvisker en sætning til B, B til C osv. Der hviskes kun en gang - ingen gentagelser. Sidste mand siger sætningen højt.

Tal om, hvordan de har det med, at nogen hvisker sammen. Det er ubehageligt at være skubbet udenfor eller at føle sig alene, fordi man er anderledes eller ens hjem er anderledes.

Indledning

Jesus elsker ethvert menneske, derfor **må** Jesus også ind til Sykar denne dag, for det er nødvendigt for Jesus at træffe én, som længes efter et andet liv.

Tegnet af Lasse Lodahl 9 år

Fortæl om:

- tidspunktet. Hvorfor var kvinden alene?
- hvorfor samlingsstedet ved brønden var en dårlig oplevelse.
- hvad hviskede de mon om? Var det altid kun sandheden, de hviskede om?

Tal om:

- sladder. Samtal om - med udgangspunkt i hviskelegen og kvindens situation - hvor meget bagtalelse ødelægger.
- at hos Jesus er alle ens. Jesus taler til kvinden. Han gør ikke forskel på mennesker. For ham er alle lige værdifulde.

Fortæl om:

- hvordan kontakt skabes mellem mennesker. Nogle børn har måske fået en ven, fordi de har måttet hjælpe eller selv fået hjælp af en anden.
- kontakten mellem Jesus og kvinden. Hun har en tom krukke - mangler vand. Jesus sidder ved vandet - mangler en krukke. Vil du hjælpe? Kontakten er skabt.

Tal om:

- at Jesus ikke kun ønsker kontakt, men vil tilbyde noget meget bedre: det levende vand, som er Guds ord, Guds Ånd og Guds frelse gennem Jesus, og han svigter ikke. Hverken nu, i døden eller i evigheden.
- at kvinden tænker på brøndens klare kildevand. Hun tænker på det, hun ser, men Jesus spørger efter hendes dybeste længsel. Måske er denne Jesus til at stole på? Børn kender også til svigt.

Fortæl om:

- afsløringen. Kvinden overraskes. Jesus sætter ord på sandheden om hende. Var der mon noget her, hun prøvede at skjule for andre.
Børn kan også gemme på noget svært i hjemmet/ blandt kammerater. Jesus ved det hele.

Tal om:

- hvordan det må være for hende at blive afsløret? Hvorfor gjorde Jesus det?
- at Jesus stadig er interesseret i hende. Der er ikke mere at skjule. Jesus er ikke gået. Stadig lyder tilbuddet - stadig melder tørsten sig: Giv mig... en bøn af hjertet. Kvinden tror ham, sjælen finder ro, den behøver ikke at lede andre steder.

Tal om:

- hvad det var, som fik folk i byen til at følge hende, selv om de ikke regnede hende for noget?

Konklusion

Hende, ingen regnede, blev byens missionær. Jesus ser vor værdi og tager sig af os gennem sit ord. Helligånden overbeviser og holder tilliden og troen levende.

Ideer til fremlæggelse

Som til de små. Lad krukken være med i fremlæggelsen. Til slut kan man lade børnene trække hvert et mannakorn eller bibelvers op af den, som skal symbolisere det levende vand.

Desuden kan teksten også meget fint bruges til at dramatisere/ mime.

Her er et forslag:

Byens beboere kommer ind og danner en ring (om brønden). Til sidst kommer kvinden.

De ser hende og slutter nu cirklen ved at lægge armene om hinandens skuldre og hovederne mod hinanden, imens de bevæger sig rolig rundt. Herved syner kvinden meget alene udenfor cirklen.

Kvinden går ud.

Cirklen opløses, og de går alle ud.

Jesus og hans disciple kommer ind. Jesus peger ligeud. Disciple ryster på hovedet og peger til siden. Jesus ryster på hovedet, peger ligeud og op. De ser på hinanden og går ud.

Tegnet af Markus Højgaard 8 år

Til eftertanke

Nu tror vi ikke længere på grund af det, du fortalte; vi har nemlig selv hørt ham og ved, han i sandhed er verdens frelser. (Joh 4,42 s.980)

De kommer atter ind. De sveder. Tager sig til maven, tæller penge og disciplene går ud.

Jesus sætter sig og lukker øjnene. Kvinden kommer svedende ind. Hun bliver forskrækket og træder et skridt tilbage.

Jesus peger på krukken og på sin mund. Kvinden peger på sig selv og måber. Han ligesom rækker en gave frem mod hende, peger på hende og peger op. Først ryster hun på hovedet, så er det som om, hun alligevel vil tage imod gaven og peger ned i krukken.

Din mand: peg på hende, lav en figur ved siden af og peg på ringfingeren.

Ved hendes hovedrysten viser han hånd + en finger. (altså tallet seks).

Hun tager sig til munden og går et skridt tilbage.

Bøn: Ved at vise sine foldede hænder først til den ene side så til den anden tydeliggør hun sit: hvor?

Han peger på hjertet. Her tager hun en Bibel og peger i den.

¹Kilde: Lohses store bibelleksikon

Øivind Andersen: I sjælesorg hos Jesus

Huskeord
Dette er det evige liv, at de kender dig, den eneste san-de Gud, og ham, du har udsendt, Jesus Kristus. (Joh 17,3 s.980)

Baggrundsstof

Bibelen er bogen om Gud og mennesket. Bibelen er Guds ord.

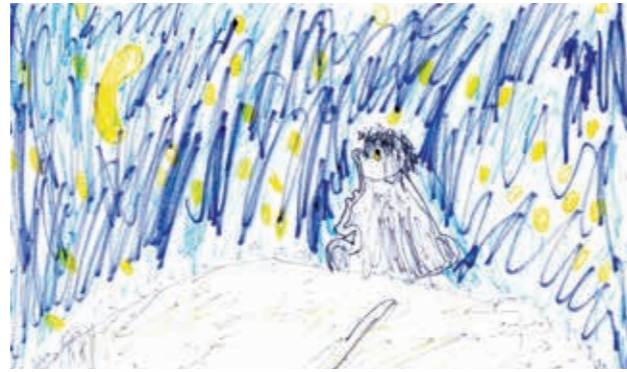
Når vi skal fortælle børnene om skabelsen, må det centrale i fortællingen være **at Gud skabte ved sit ord, og at Gud er evig, almægtig og kærlig.**

Gud er evig. Han var **før** begyndelsen - før tiden blev skabt. Jord og himmel skal forgå, men hans ord skal aldrig forgå (Matt 24,35).

Gud er almægtig. Han skabte ved sit ord, han havde ikke noget råstof til sin rådighed. Han talte, og det skete, han befalede, og det stod der (Sl 33,9; Matt 19,26).

Undgå i din fremlæggelse af teksten at tillægge beretningens opdeling i dage for megen plads. "Dag" kan i Bibelen også forstås som perioder eller tidsrum. Ordet "Dag" bruges fx før solen og månen er blevet skabt. Før disse var skabt, kan der ikke tales om døgn, ud fra de forudsætninger vi almindeligvis forstår ved døgn.

"Sagen er, at de seks dage ikke så meget har til hensigt at sige os noget om varigheden af skabelsen, som det har til hensigt at påvise, at der er en bestemt orden i Guds skaberværk. Det er hverken geologi, naturhistorie eller geografi, der forkyndes os, men at "verden er kommet i stand ved Guds ord", og det er sket efter en bestemt plan. Gud skaber "systematisk". Hver skabelse betegner en fremkomst, en udvikling. Og det er tydeligt, at menneskets skabelse kommer som kronen på værket. Det er mennesket Gud først og fremmest vil skabe, og så lægger han systematisk alt til rette for dets skabelse gennem de foregående skabelser."¹

Tegnet af Trine Jørgensen 6 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

For længe, længe siden fandtes der slet ikke andet end Gud. Der var tomt overalt - ingen tomater, ingen træer eller katte. Men så skabte Gud himmelen og jorden. Der så ikke ud som nu, for der var vand overalt, og så var det mørkt.

(Lav en scene med et stort blåt tørklæde draperet ud over et brunt klæde. Fortæl om skabelsens trin, mens du ændrer på scenen. Gør dig umage med at fortælle, at tingene kom, fordi Gud befalede/talte. Det fortæller noget om, hvor stor Gud er).

1. "Der skal være lys," sagde Gud, og så kom lyset, bare fordi Gud sagde det! (tænd en lampe/spot, sluk igen og fortæl at Gud skabte nat og dag).
2. "Over jorden skal der stråle en blå himmel," sagde Gud og skabte himmelhvelvningen (himlen).
3. Overalt på jorden var der vand. Sådan skulle det ikke blive ved med at være, og derfor samlede Gud vandet, så landet kom til syne. "Det,

der er tørt, skal hedde land, og vandet skal hedde hav," sagde Gud. Bagefter skabte Gud planter og træer (træk forsigtigt i det blå tørklæde, så der bliver "land", sæt små og store potteplanter på "landet").

4. Så skabte Gud solen. Den skinnede så dejligt ned på jorden - og om aftenen, når solen var gået ned, kom månen og alle stjernerne frem (hæng himmellegemer, fx af karton op i loftet el. sæt dem på en lang pind i potteplanterne).
5. Den næste dag skabte Gud fugle og fisk. Fuglene sad i træerne og sang så dejligt, og fiskene svømmede rundt i vandet - alt var bare helt perfekt!
6. Alligevel syntes Gud ikke, at han var helt færdig. "Jeg vil skabe mange flere dyr," sagde han, og jorden blev fyldt af levende væsener (placer div. legetøjsdyr i landskabet). Gud skabte også mennesker. Det skal vi høre om næste gang. Sådan skabte Gud alt på seks dage. Er han ikke fantastisk?
7. På den syvende dag hvilede Gud - alt det, han havde skabt, var godt og lige præcis sådan, som han havde tænkt, at det skulle være.

Ide til fremlæggelse

Følg forslagene som beskrevet i paranteserne. Det kan blive meget flot. Du kan også vælge at bruge sangen: "Hvem skabte stjernerne", men vær opmærksom på at versenes rækkefølge er anderledes end i skabelsberetningen. Lav evt. nye vers: Hvem skabte træerne, buskene, løverne, spurvene...

Til de voksne

Gud skabte alt af ingenting. De mindste ting, som Gud har skabt, fx de allermindste myrer, er så fantastiske og gennemtænkte, at de minder os om, hvor stor og vis Gud er.

Tegnet af Trine Jørgensen 6 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud er evig og almægtig. Gud skaber **ved sit ord.**

Indfaldsvinkler til teksten

Find forskellige ting i naturen: jord, planter, evt. levende insekter.

Tal med børnene om hvor disse ting kommer fra og forskellen på levende og døde ting, Gør det konkret ved fx at lade børnene forme ting i ler eller saltdej (se opskrift på saltdej på hjemmesiden).

Svære ord

Evig: Kan være svært at forklare de 3-6 årige, der endnu ikke kan tænke abstrakt. Ordet "altid" kan være godt nok til denne aldersgruppe.

Almægtig: Gud er den suveræne. Intet er umuligt for ham (Job 38,1ff.).

Indledning

I dag skal vi høre om hvordan Gud skabte alle ting. Det står fortalt på Bibelens allerførste blade.

Gud kan alt, der er intet, der er umuligt for ham. Han kan - blot ved at sige et ord - skabe nyt af ingenting. Gud har skabt det synlige og det usynlige: Himlen, jorden, lyset, planterne og dyrene - englene og menneskene, ja selv tiden og rummet.

Selve teksten

I begyndelsen var der slet ingenting - kun Gud. Gud besluttede at skabe himmelen og jorden. Det skulle være et dejligt sted, hvor mennesket skulle bo. Alt er skabt for at gøre os mennesker glade.

Gud skabte alting i en bestemt rækkefølge. Det er ligesom, når vi bygger et hus. Vi begynder ikke med at bygge taget, nej, først så lægger vi en solid grund, bygger murene op osv.

I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden (universet). Der boede ingen på jorden endnu - der var koldt, stille og bælgmørkt! Hele jorden var dækket af vand.

Men sådan skulle det ikke blive ved med at være! "Nu skal der blive lys," sagde Gud - og sådan skabte Gud lyset og mørket - dag og nat. Gud vidste, at vi har brug for lyset, ellers kan vi ikke se. Mørket har vi også brug for, for at vi kan hvile os.

Dagen efter skabte han hvælvingen, som skilte himmel og jord. Hvælvingen er den blå himmel, vi kan se om dagen. Jorden var stadig dækket af vand - over det hele. Gud sagde, at vandet under himlen skulle samle sig på et sted - og Gud kaldte det hav. Så kom den tørre jord frem - og Gud kaldte alt det tørre for land. Gud sagde: "Jorden skal grønnes - der skal være planter, der sætter frø og træer, der bærer frugt med kerne, og pludselig så jorden helt anderledes farverig og flot ud.

Gud skabte også solen, månen og stjernerne. Solen skulle herske om dagen, og månen skulle herske om natten sammen med alle de bittesmå tindrende stjerner!

Gud holdt meget af alt det, han havde skabt, men der manglede alligevel noget - noget levende, som kunne give lyde og skabe liv. Derfor skabte Gud fisk og havdyr i vandet og alle mulige forskellige slags fugle (lad børnene nævne forskellige fisk, havdyr og fugle, og tal om mangfoldigheden i Guds skaberværk).

"Jeg vil skabe mange flere dyr - både store og små, kvæg og krybdyr - og alle slags vilde dyr," sagde Gud - og jorden blev fyldt af levende væsener (lad børnene nævne alle mulige forskellige dyr). Som kronen på værket skabte Gud mennesket - Adam og Eva.

På den syvende dag hvilede Gud! Nu var jorden færdig.

Ideer til fremlæggelse

Din fortælling må være enkel, uden for mange overvældende detaljer.

Især for de store

Teksten pointe

Gud er evig og almægtig. Ved sit ord alene har Gud skabt alle ting.

Indledning

Hvad gør du, hvis du vil lave en tegning, bygge et foderbræt, eller hvis du skal bage en kage? (evt. sammen med mor). Vi finder de ting, vi skal bruge til at lave det af. Sådan er det ikke med Gud. Gud kan lave noget af ingenting - dvs. Gud kan skabe.

Hvor kommer tingene fra? - alt det, vi kan se og røre ved? De kommer fra naturen, som Gud har skabt!

Tegnet af Amalie Hæg 6 år

Vanskelige ord

Evig: Kan evt. illustreres med et hjul: hvor begynder og slutter det?

Urdybet: verdensrummet

Selve teksten

Bibelen fortæller os, at Gud har skabt alle ting. Det kan være vanskeligt for os at forstå, fordi vi er mennesker. Gud er meget større end os, og derfor må vi tro på det, Gud siger.

Det er lidt ligesom forholdet mellem jer børn og jeres forældre. Der er ting som far og mor siger, som I ikke rigtig forstår. Men fordi jeres forældre siger det, tror I på, at det er rigtigt.

Vi kan kun tro på noget, vi har hørt om. Derfor er det vigtigt for os at høre det, Bibelen fortæller, så vi kan komme til tro på Gud.

Fortæl om:

- at Gud skabte himlen og jorden:
- at der var øde og tomt og at der kun var mørke over urdybet.

Tal om:

- at "I begyndelsen" forudsætter, at tiden også blev skabt af Gud.
- at Gud var før begyndelsen. Det "svimler" for vores evne til at forstå.
- hvad det vil sige, at Gud er evig (v.1-2).

Fortæl om:

- at så blev lyset skabt. Gud satte skel mellem lys og mørke - at det blev dag og nat.
- at lyset blev skabt uafhængigt af sol, måne og stjerner. Lyset har en selvstændig eksistens, såvel som mørket (v.3-5).

Fortæl om:

- at Gud skilte vandene, så noget er på jorden og noget over hvælvingen. Hvælvingen kaldes himmel (v.6-8).
- at vandet på jorden samledes på et sted, så det tørre land kom til syne: hav og jord.
- Gud lod jorden grønnes med planter af alle slags (v. 9-13).
- at Gud satte solen, månen og stjernerne på hvælvingen, til at skille dag og nat og fastsætte festtider, dage og år (v.14-19).
- at Gud skabte de store havdyr, alle slags levende væsener, der rører sig og vrirler i vandet og alle slags vingede fugle (v.20-23).
- at Gud skabte alle vildtlevende dyr, kvæg og krybdyr.

Tal om:

- hvor fantastisk en Skaber Gud er - hvilken mangfoldighed af former, farver og faconer!
- at Gud velsignede sit skaberværk og sagde: bliv frugtbare og talrige, opfyld jorden.
- hvad betyder det?

Fortæl om:

- hvordan Gud skabte mennesket (v.26-31).
- at Gud hvilede efter det arbejde, han havde udført, og at Gud velsignede den syvende dag og gjorde den hellig (kap.2,1-4).
- at tallet syv er et helligt tal. Det er et udtryk for forholdet mellem Gud (3-tallet - treenigheden) og verden (4-tallet - jord, vand, luft og ild - eller de fire verdenshjørner).

Tal om:

- hvad det vil sige, at Gud helligede den syvende dag.
- hvordan vi holder hviledagen hellig?

Tal med børnene om:

- harmonien i Guds skaberværk (v.29-30).

Tegnet af Stine Madsen 6 år

Til eftertanke

Tilbed ham, som har skabt himmel og jord og hav og kilder.
(jf. Åb 14,7 s.1141)

- at de første dyr og mennesker var vegetarer - ikke skabt til at dræbe for at få føden.
- at Gud, efter alt det nye han havde skabt, sagde, at det var "såre godt" - dvs. at det var, lige som det skulle være (svarende til sit formål - svarende til Guds hensigt).
- at Gud ikke har skabt noget planløst eller tilfældigt. Alt har sin hensigt og sit specielle formål. Mange børn har hørt om udviklingsteorien. Læg i din fremstilling vægt på Guds ords autoritet (Hebr 11,3). Afslut din fortælling med at læse kap.2,1-4 højt. Lad børnene møde Guds ord som det står.

Ideer til fremlæggelse

Brug forskellige materialer fra naturen som illustration. Læs - og syng evt. Sl 8,4-5.

¹Kilde: Øivind Andersen: Troslære. Forelæsninger ved Misjonskolen Fjellhaug, kap. 4, s.58

Bibelværk for menigheden Bind 1, side 19-30

Huskeord
I tro fatter vi, at
verden blev skabt
ved Guds ord.
(Hebr 11,3 s.1106)

Baggrundsstof

I den foregående tekst blev der lagt vægt på, at Gud er evig og almægtig. I dagens tekst bør vægten lægges på Guds kærlighed, og at Gud skabte ved sit Ord.

Lad os skabe mennesket...

Nu var alt rede til den ypperste skabning. Den skabning som Gud havde tiltænkt hele skaberværket. Efs 1,4; Kol 1,15-17 og Sl 8,6-7.

Den treenige Gud taler: Fader, Søn (det evige ord - Jesus) og Helligånd.

Joh 1,1: I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er.

I vort billede så de ligner os (Sl 8,7)

Gudbilledligheden kommer først og fremmest til udtryk i menneskets sjæl og ånd: Vi har en **udødelig sjæl**. Vi har evne til at **erkende Gud** og en **vilje, som stemmer overens med Guds vilje**. Mennesket fik i ordets virkelige betydning en fri vilje (som senere blev ødelagt ved syndefaldet).

Menneskets **gudbilledlighed** kommer til udtryk:

- i menneskets individuelle forhold til Gud (**syndfrit** - men ikke færdigudviklet. De var skabt til udvikling i samlivet med Gud og i deres herskerstilling over skabningen, og netop for at udvikles, blev mennesket sat på en lydighedsprøve).

- i menneskets indbyrdes forhold (som **mand og kvinde**).

- i menneskets forhold til skabningen (det kulturelle: **herskerstillingen - sprog**).

(jf. Øivind Andersen, Troslære Forelæsninger ved Misjonskolen Fjellhaug s.66)

Gud velsignede dem

Guds velsignelse er således at få lagt alt det på sig, som Gud selv rummer, har og er. (Bibelle s.449)

Tegnet af Jakob Tygesen 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

For længe siden skabte Gud himmelen og jorden med buske, træer, blomster, frugter og grøntsager, Han skabte også sol, måne og stjerner, og han skabte fugle, fisk, insekter og alle mulige andre slags dyr. Men Gud havde bestemt, at han ville skabe endnu mere og det skal vi høre om i dag.

Genskab scenen fra sidste gang, mens du giver et kort resumé.

1. Da Gud havde skabt alt det, du har hørt om, ville han skabe noget rigtig fint, det allerfineste han kunne komme i tanke om. Gud ville skabe nogen, han kunne være sammen med og tale med - han ville skabe mennesker.
2. Gud tog noget vådt jord ligesom mudder/ler og formede en mand. Bagefter pustede han luft ind i manden, så han blev levende. Gud kaldte manden: Adam.
3. Gud plantede en fin have med dejlige buske

og træer, så den var smuk at se på og fuld af frugter og grøntsager.

4. Adam skulle bo og arbejde i haven - passe på den og alle de mange dyr, der også boede der. Adam skulle også give alle dyrene navne.
5. Der var meget arbejde i haven og mange dyr, men kun ét menneske, så der var ikke nogen, Adam kunne dele arbejdet med og være sammen med. Derfor besluttede Gud, at han ville skabe et menneske mere.
6. Mens Adam sov, tog Gud et ribben fra Adams krop, og af det byggede Gud en kvinde til at være sammen med Adam.
7. Adam blev glad og kaldte kvinden for Eva.
8. Sådan skabte Gud de første to mennesker.
9. Gud har også skabt dig og mig. Det er Gud, der har bestemt, hvordan vi skulle se ud, og hvordan vi skulle være.

Ideer til fremlæggelse

Brug barbie-dukker (mand og kvinde), de kan passe ind i "Paradiset" som Adam og Eva.

Kig på jer selv/hinanden i spejle og tal om, hvor fantastisk det, at I er så forskellige - og at ikke to af jer er ens!

Til de voksne

At Gud skabte mennesker i sit billede viser, at han ønsker fællesskab med os.

Især for de små

Tekstens pointe

Gud er kærlighed.

Mennesket er skabt i Guds billede, skabt til at leve i samfund med Ham.

Indfaldsvinkler til Teksten

Det vil være naturligt at repetere skabelsesberetning-en, som børnene hørte sidste gang.

Hvad vil det sige at "ligne hinanden"? Vi har alle et hoved, en krop, to arme, to ben, vore sanser osv. - sådan ligner vi hinanden, selvom vi er forskellige af udseende.

Tegnet af Mathilde 12 år

Indledning

På den sjette dag, da Gud havde skabt alt, var der alligevel en ting, der manglede.

Gud ønskede, at der skulle være nogen der, sammen med Ham, kunne glædes over alt det skønne, han havde skabt. Sidste gang hørte vi, at Gud skabte mennesket, og i dag skal vi høre lidt mere om, hvordan det skete, og hvad det var, Gud havde tænkt helt særligt for os mennesker.

Selve teksten

Da Gud skabte himlen og jorden, solen, månen, planterne og dyrene, står der i Bibelen at: **Gud sagde...**

- sådan blev alle ting til - ved Guds ord.

Da Gud ville skabe mennesket sagde Gud: "**lad os skabe mennesket.**" Nu skulle der ske noget særligt, en vigtig beslutning skulle træffes!

Gud Fader, Gud Søn og Gud Helligånd (den treenige Gud) beslutter i **sin kærlighed** at skabe mennesket.

Fortæl om:

- hvordan Gud skabte Adam - og Eva.

- at Gud skabte mennesket i sit billede, så de ligner ham.

Tal om:

- at vi er forskellige fra Gud, og alligevel er der noget ved os, der ligner ham.

- hvordan mon Gud ser ud - på hvilken måde ligner vi ham?

- at mennesket er skabt med et sundt og **udødeligt** legeme (dvs. ingen sygdom).
- at vi også er skabt med **ånd** og en **udødelig sjæl** (dvs. ingen død). (Gud blæste livsånde i hans næsebor, så han blev et levende væsen - kap 2,7).
- at vi er skabt forskelligt - som mand og kvinde.
- at Gud skabte os syndfrie (dvs. gode og kærlige ligesom Gud).

Fortæl om:

- **velsignelsen:** Gud velsignede Adam og Eva. Gud gav mennesket sin kærlighed og sin forsikring om, at han ville være hos dem (det betyder også, at Gud altid vil passe på os).
- **opretholdelsen af livet:** bliv frugtbare og talrige (få børn).
- **forvalteropgaven:** mennesket blev sat til at herske over Guds skaberværk - dvs. "passe på" jorden og alle dyrene. Gud sagde også til Adam og Eva, at de skulle opfylde og underlægge sig den, dvs. at de skulle herske over dyrene - "passe på" Guds skabninger på jorden.
- at Gud sørgede for, at der var føde til Adam og Eva: planterne satte frø og træerne bar frugt med kerne.
- at Gud også sørgede for dyrene - de kunne spise alle de grønne planter, der voksede i haven.

Fortæl om:

- Guds kærlighed: Gud ønskede det bedste for os, og skabte alt uendelig godt. Vi blev skabt til at leve sammen med Gud - til at se og kende ham.
- harmonien i skaberværket: Ingen synd, ingen død. Mennesker og dyr levede i harmoni. Gud plantede Edens have, hvor Adam og Eva skulle leve. **Det var Paradis.**

Tegnet af Catharina 11 år

Tal om:

- hvordan det må være at leve et sted, hvor der ikke findes noget ondt.
- hvordan det mon var at leve så tæt sammen med Gud.

Ideer til fremlæggelse

Sangen "Her er mit øre, jeg fik for at høre" beskriver sanserne, og kan fint bruges til beskrivelsen af hvor fantastisk vi er skabt.

Brug evt. billeder til repetition af sidste uges tekst. Tag evt. også billeder, der viser mennesker af forskellig etnisk oprindelse, med og tal om, at vi ser forskellige ud. Hvor er det fantastisk, at ikke to af os er ens.

Der er mange svære ord i teksten. Det kan være svært at forklare børnene hvad udødelig, syndfri og velsignelse betyder. Det i parentes anførte, er forslag. Forvalteropgaven: At være herre eller herske kan have en negativ klang, benyt "passe på".

Især for de store

Tekstens pointe

Gud har skabt alt i kærlighed, ved sit Ord - i Jesus. Mennesket er skabt i Guds billede, skabt til at leve i samfund med Ham.

Indledning

Sidste gang hørte vi, hvordan Gud skabte alt, også menneskene. Gud er kærlighed. Alt, hvad Gud gør, udspringer af kærlighed. Gud skabte os mennesker for at give os sin kærlighed.

I dag skal vi høre mere om, da Gud skabte mennesket. Gud vil, at vi mennesker skal leve sammen med ham. Vi skal se og kende ham - sådan var det også, da de første mennesker, Adam og Eva, levede.

Selve teksten

Spørg børnene om hvordan Gud skabte alle ting? Kom i samtalen frem til at "Gud sagde" og så var det der. **Gud skabte ved sit ord.**

Da Gud ville skabe mennesket sagde han: Lad os skabe mennesket!

Hvem talte Gud med? - Jesus! Jesus var hos Gud - før verdens skabelse (jf. Kol 1,15-1).

Tal om:

- at Gud skabte mennesket i sit billede, så de lignede ham.
- hvordan børnene tror Gud er og ser ud? På hvilken måde ligner vi ham?

Tegnet af Sarah

- at det er lidt underligt at tænke på, at Jesus altid har været der - er evig - ligesom Gud. Tal evt. lidt om Treenheden - og find andre steder i Bibelen, hvor det fremgår, at Gud - Jesus og Helligånden er én og dog tre.

Fortæl om:

- at Gud skabte Adam og Eva med et sundt og **udødeligt** legeme, med **ånd** og en **udødelig sjæl**.
- at alle mennesker er forskellige: Udseende, hudfarve, sprog og evner. Og dog er vi ens: et hoved, en krop, to arme, to ben osv.
- Det vi mest skal lægge mærke til er, at Adam og Eva fik udødeligheden - ligesom Gud.
- Gud elsker hvert enkelt menneske (Es 43,4).

Tal om:

- hvad det vil sige, at vi er skabt med udødelighed.
- at det kun er Gud, der kan skabe liv.
- at det liv Adam og Eva fik var tænkt som et evigt liv - ligesom Gud er evig - dvs. de skulle leve altid, aldrig blive syge eller dø.

Fortæl om:

- at vi blev skabt som mand og kvinde.
- at vi er forskellige, men **sammen** et udtryk for en enhed: **mennesket**.
- at vi blev skabt syndfrie. Vi fik Guds kærlighed og godhed lagt ind i vores natur, så vi havde lyst til at gøre det gode (adlyde Gud) - og være gode mod hinanden.

Fortæl om:

- **velsignelsen:** Gud velsignede dem. Gud gav mennesket sin kærlighed og forsikrede dem om, at han ville være hos dem.
- **opretholdelsen af livet:** bliv frugtbare og talrige (få børn).
- **forvalteropgaven:** vi er sat til at herske over Guds skaberværk. Menneskets opgave var at passe på alt det skabte. Dyrke jorden - og gøre brug af alt det fine Gud havde skabt.
- at Gud sørgede for føde til mennesket ved at lade

Til eftertanke

Lad os skabe mennesket i vort billede, så det ligner os!
(1 Mos 1,26 s.9)

- planterne sætter frø, og træerne bære frugt med kerne.
- at Gud også sørgede for mad til dyrene - alle de grønne planter i Paradisets have.

Tal om:

- harmonien i Guds skaberværk.
- at der intet ondt fandtes.
- at Guds kærlighed og godhed var i Adam og Eva.
- at Adam og Eva elskede Gud, og at mennesker og dyr levede i fred med hinanden.

Inddrag fortællingen om Edens have (2 Mos 2,15-17) i samtalen. 2 Mos 3,8 danner grundlag for at fortælle, hvordan Adam og Eva så Gud og kendte ham. Dette danner grundlag for beretningen om syndefaldet.

Ideer til fremlæggelse

Læs tekstafsnittet for børnene, som afslutning på fremlæggelsen.

Billeder med mennesker af forskellig etnisk oprindelse kan illustrere menneskers forskellighed/lighed.

Huskeord
Gud skabte
mennesket i sit
billede.
(Mos 1,27 s.9)

Baggrundsstof

Denne tekst er en af de mest centrale tekster i hele Bibelen. Her beskrives Guds krav om ubetinget lydighed og underkastelse og hans hellige vrede over synden. Guds hellighed kommer til udtryk i straffen - hans kærlighed og nåde i løftet (v. 15). Læs: Rom 5,12-21 og 7,14-25

Tid

Adam og Eva levede i Edens have og havde alt, hvad hjertet kunne begære (1 Mos 1,28).

Religiøse forhold

De levede i samfund med Gud og i fuldkommen frihed, med muligheden for at kunne sige "ja" til Guds vilje og "nej" til at gøre Gud imod. Syndfrie, men ikke fuldkomne.

"Kun træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise af, for den dag du spiser af det, skal du dø" (1 Mos 2,17). Det var prøven, som Adam skulle bestå.

"Gud knyttede sit forbud til en ringe og ubetydelig handling. Dette siger os noget om den målestok, hvorefter den store og hellige Gud dømmes" (citater Rosenius).

Guds handlemåde

"Hvis Gud fx havde sagt til Adam: "Du må ikke dræbe din kone," eller: "Du må ikke mishandle dyrene," da havde fornuften straks indset det rimelige i budet og rettet sig efter det, fordi det talte til fornuften. Men lydigheden - den ubetingede lydighed - var ikke blevet sat på prøve. Nu valgte Gud den mest ubetydelige handling, for at fornuften ikke skulle have noget at støtte sig til. Med sit bud krævede Gud ubetinget lydighed" (C.O. Rosenius, Gud frelser, bind.2 s.28).

Læsestof

Matt 4,2ff. - Jesu fristelse
C.O. Rosenius: Gud frelser, bind 2: Syndefaldet og dets følger, Dansk Luthersk Forlag, 1999.

Tegnet af Jonas

Inspiration til Legestuen

Indledning

Da Gud havde skabt Adam og Eva og alt andet på jorden, boede menneskene i en dejlig have med buske, træer, frugter og grøntsager. Ingen dyr var farlige, de gik sammen i fred og ro. I haven arbejdede Adam og Eva, og Gud besøgte dem for at være sammen med dem.

1. Adam og Eva havde det godt, og de kunne spise alle de frugter og grøntsager, de havde lyst til.
2. Der var dog et træ i haven, hvis frugter de ikke måtte spise. Gud havde sagt, at hvis de gjorde det, ville de dø.
3. Men Djævelen ville gerne ødelægge det, Gud havde skabt - og helst det allerfineste, nemlig menneskene. Han ville prøve at ødelægge forholdet mellem dem og Gud (gøre dem til uvenner).
4. En dag da Adam og Eva gik rundt i Paradisets have, var der pludselig en slange, der kunne

tale. Det var Djævelen, der talte gennem en slange. Han sagde: „Har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af træerne i haven?“ (dramatiser fristelsen og vis, hvordan Eva spiste og gav Adam). Adam og Eva spiste frugten af det træ, Gud havde sagt, de ikke måtte spise af!

5. Om aftenen kom Gud for at besøge Adam og Eva i haven. Uh, hvor havde de dårlig samvittighed. De gemte sig. Måske kunne Gud så ikke finde dem - måske ville Gud gå igen.
6. Gud kaldte på Adam: "Hvor er du?" Til sidst kom Adam og Eva frem fra deres gemmest. Gud sagde til Adam: "Har du spist af det træ, jeg forbød dig at spise af?" Gud var ked af det og vred på slangen.
7. Nu måtte Adam og Eva flytte ud af Paradisets have. De kunne ikke mere bo sammen med Gud; for de havde valgt at gøre, som Djævelen sagde, i stedet for hvad Gud sagde. Gud elskede dog stadig Adam og Eva og lovede, at han engang ville sende et menneske (Jesus), som ville gøre alt godt igen.

Ide til fremlæggelse

Måske vil du helst gå udenom denne tekst. Det skal du ikke gøre; der er mange muligheder i den, og det er en basisfortælling, som børnene må have med. Brug en legetøjslange. Er den stor, kan du selv spille Eva i forhold til slangen. Er den lille, kan du bruge barbie-dukkerne og "Paradiset" fra sidste gang. Måske kan du fortælle en historie om én, der prøver at ødelægge forholdet mellem to venner. Gør noget ud af at vise følelserne/rollerne i teksten: Tryghed, glæde, ond hensigt, nysgerrighed, dårlig samvittighed, angst, Guds sorg osv. Brug din stemme og mimik.

Til de voksne

Djævelen vil skille os fra Gud, men Gud leder efter os for at række os tilgivelsen gennem Jesus.

Tegnet af Line

Især for de små

Tekstens pointe

Ulydighed mod Gud er synd. Gud straffer synden. Gud er både hellig, kærlig og nådig.

Indfaldsvinkler til teksten

Læg noget slik på bordet ved siden af dig - lad det ligge ubemærket dér, mens du snakker med børnene. Samtal om love/forbud, hvorfor? - hvad sker der, når disse overtrædes. Find eksempler fra hverdagen (trafikregler). Når børnene spørger til slikket, kan det inddrages i samtalen om det "at have lyst til".

Ting/venskaber kan gå i stykker, det kender børnene. Kan illustreres på forskellig vis.

Repetér kort sidste uges tekst.

Indledning

Adam og Eva havde det så godt i Edens have. Gud sørgede for dem, og han kom hver dag i haven for at snakke med dem. I haven var der alle slags frugttræer, og de måtte spise af dem alle sammen - bortset fra et enkelt træ. Gud havde sagt: Den dag du spiser af det, skal du dø. Træet kaldte Gud "træet til kundskab om godt og ondt." Adam og Eva vidste nok ikke, hvad "ondt" var for noget. Der fandtes nemlig ikke noget ondt i Edens have. Men Gud vidste, at Djævelen var ond, han ville ødelægge det fine, Gud havde skabt, hvis han kunne komme til det.

Selve teksten

Fortæl om syndefaldet:

En dag kom Eva forbi det træ, der stod midt i haven. Hun standsede op, da hun hørte en stemme sige: "Har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af træerne i haven?"

"Nej," sagde Eva, "vi må spise af dem alle sammen, bare ikke af det her træ, der står midt i haven, for så skal vi dø."

Stemmen kom fra Djævelen, og han lignede en slange. Han fortsatte:

"Nej, det er nu ikke helt rigtigt, men Gud ved, at hvis I spiser af frugten, bliver I ligesom ham, så I kan kende forskel på godt og ondt, og det vil han ikke have. Det er ikke farligt at spise af denne frugt, I dør ikke af det." Eva **lyttede** til slangen (Djævelen). Han "drejede" Guds ord, så hun syntes, det, han sagde, lød fornuftigt. Derved **glemte** hun Guds ord, hun **så** på frugten - og **fik lyst** til at spise af den. Den så så dejlig ud, og tænkt: at blive ligesom Gud! Det var nok ikke så farligt alligevel. Hun fik sådan lyst til at smage, og det gjorde hun. Bagefter sagde hun til Adam: "Frugten smager skønt, og det er slet ikke farligt!" - og så spiste Adam også af den. Med ét var alt forandret. Noget var gået i stykker.

Fortæl om:

- følgerne af deres handling:

- de opdagede, at de var nøgne - det havde ikke været forkert før.
- at de pludselig blev de bange for Gud - fik dårlig samvittighed.
- de undskyldte i stedet for at angre (opgør er nødvendigt for at få tilgivelse).

Fortæl om

konsekvenserne af deres handling:

- det onde blev en del af dem, så de fulgte Djævelens vilje frem for Guds.
- det onde ville følge med til deres børn og alle mennesker efter dem.
- de skulle arbejde hårdt for føden, og de lærte sygdom og død at kende.
- de kunne ikke mere være sammen med Gud som før.

Fortæl om:

Guds hellighed, kærlighed og nåde:

- straffen var uundgåelig - de bestod ikke prøven. Gud måtte sende dem bort fra Edens have, for at de ikke skulle leve evigt i deres synd.
- Gud lovede at sende en frelser.
- Jesus brød Djævelens magt over alle mennesker. Han lod sig ikke friste, men holdt fast ved Guds ord og tog straffen, da han døde på korset.
- Gud har bestemt, at vi, ved troen på Jesus, igen skal få adgang til Edens have - Himmelen.

Ideer til fremlæggelse

Fortæl bibelhistorien - enkelt, sådan som Skriften giver os den. Understøt med billeder fx flonellograf.

Tegnet af Line

Især for de store

Tekstens pointe

Gud er hellig. Ulydighed mod Gud er synd. Synd straffes.

Adam og Evas ulydighed bragte synden ind i verden. Gud viser sin kærlighed og nåde.

Indledning

Nu levede Adam og Eva i Edens have. Her var uendelig godt at være. De måtte spise af alle havens frugter, undtagen frugten fra "træet til kundskab om godt og ondt." Gud havde udtrykkeligt sagt: "Hvis I spiser af det, skal I dø."

Hvad det ville sige at dø, forstod Adam og Eva nok ikke, men Gud vidste, at den dag, de valgte at spise af træet, ville de lære det onde at kende.

Gud er god og kærlig, men i verden findes også en ond magt. Djævelen kan ikke skabe, kun ødelægge. Det skal vi høre om i dag.

Selve teksten

En dag står Eva ved træet midt i haven. Hun hører en stemme og ser en slange, der taler til hende. Dyr kan almindeligvis ikke tale, men Djævelen har taget form som en slange.

Fortæl om:

- hvordan Djævelen "drejer" Guds forbud og siger, at de ikke skal dø, men blive lige så kloge som Gud.
- at Eva glemte at holde fast ved det, Gud virkelig havde sagt, og derfor blev hun fristet.
- at Adam også spiste af frugten.

Tal om:

- hvad "slangen" sagde, og hvad Eva skulle have gjort!
- hvad gør vi, når vi fristes?

Fortæl om:

følgerne af deres ulydighed:

- de syntes pludselig, at det var forkert, at de intet tøj havde på. Derfor fandt de figenblade til at dække sig med.
- de blev bange, da de hørte Gud komme og derfor gemte de sig.
- det fortrolige forhold, de havde haft til Gud, var ødelagt! Nu havde de dårlig samvittighed. De fortalte ikke Gud, at de havde spist af frugten, men de fortalte om følgen: deres nøgenhed. I stedet for at indrømme, at de havde handlet forkert, skød de skylden fra sig (jeg kunne ikke gøre for det!).
- det gik ikke, som Djævelen havde sagt: de blev ikke ligesom Gud - tværtimod. Tryghed og harmoni blev afløst af skamfølelse og frygt.

Fortæl om:

konsekvenserne af deres ulydighed:

- forholdet til Gud gik i stykker! Venskabet blev afløst af fjendskab.
- deres synd og ulydighed vil følge alle mennesker efter dem (arvesynden).
- deres liv ændrede sig. Nu skulle de arbejde hårdt for at få føden. Sygdom og smerte, ufred og død blev en del af deres liv.

Fortæl om:

- **Guds kærlighed:** at Gud viste dem bort fra haven, så de ikke også spiste af "livets træ", og derved kom til at leve evigt i deres ulydighed mod Gud.
- **Guds løfte:** En dag skal kvindens afkom (Jesus) knuse slanges hoved (bryde den magt, som Djævelen fik over mennesket), så mennesker igen kan leve i harmoni og tryghed i Guds nærhed.
- **at Jesus**, Guds egen søn, kom til jord, født som men-

Tegnet af Maria Helena

Til eftertanke

Gud Herren kaldte på Adam: „Hvor er du?“ (jf. Mos 3,9 s.11)

neske, men uden synd. Jesus holdt fast ved det, Gud havde sagt, da Djævelen fristede ham.

- **at Jesus** tog vores straf for synden, da han døde på Golgatas kors. Han var stærkere end døden (Djævelen), og derfor stod han op af graven og lever i dag.

Syng eller sig Joh 3,16: „For således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.“

Ideer til fremlæggelse

Fortæl bibelhistorien - enkelt, sådan som Skriften giver os den. Understøt med billeder, fx flonellograf.

Benyt eksempler fra børnenes hverdag til at illustrere syndens væsen i os.

Huskeord
For syndens løn er
død, men Guds nåde-
gave er evigt liv i Kristus
Jesus, vor Herre.
(Rom 6,23 s.1026)

Baggrundsstof

Tid

Bibelen fortæller om Kain og Abel som voksne personer. Der må derfor være gået en del år efter syndefaldet.

Guds handlemåde

Både Kain og Abel ofrede. Abel ofrede det bedste, han havde; om Kain nævnes blot, at han bragte en offergave (v.3-5). Det afgørende er dog, at offeret bringes i tro (Hebr 11,4; 1 Joh 3,11-12).

Gud kender hjerterne og ser, hvad der bor i Kain - og han vil hjælpe ham (v.6-7).

Gud har ikke sluppet Kain, men ønsker i kærlighed at lede ham på ret vej, **for** han gør noget ondt. Efter Abels død kommer Gud igen til Kain og giver ham mulighed for at bekende og søge tilgivelse.

Religiøse forhold

Gud havde endnu ikke givet De 10 bud, men Guds lov var nedlagt i mennesket (jf. Rom 1,18-20; Rom 2,14-15). Samvittigheden dømmer eller frikender - revser eller godtager - vore handlinger. Kain gik med sænket hoved - Adam og Eva skjulte sig.

Efter syndefaldet kunne mennesket nu kun møde Gud ved hjælp af ofre. Den direkte kontakt var ikke længere mulig.

Den augsburgske bekendelse siger, at: "mennesket bliver født med synd, dvs. uden guds frygt, uden tillid til Gud og med ond vilje" (artikel 2).

Grundbetydningen af *synd* er: ikke nå frem til målet eller at forfejle målet. Synden fik magt over Kain, så hans liv forfejledes.

Husk: At tale med børnene om døden kræver hensynsfuldhed og megen omtanke.

Læsestof:

C.O. Rosenius: Gud frelser, bind 2, s.48-54
Bibelværk for menigheden, bind 1, s.43-47

Tegnet af Birgitte Roager 9 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Det er godt at have en familie, så kan vi lege og gøre ting sammen, men vi kan også gøre hinanden ked af det, eller vi kan blive uvenner. Søskende kan slås... men de bliver hurtigt gode venner igen. Nu skal vi høre om en storebror, der blev meget sur på Gud og misundelig på sin bror.

1. Adam og Eva var blevet sendt ud af Paradiset. De havde været ulydige mod Gud og kunne derfor ikke bo sammen med ham længere. Men Gud var stadig med dem (usynligt).
2. Adam og Eva fik to drenge - Kain og Abel. Drengene blev voksne, og i dag skal vi høre, hvordan det gik dem.
3. Abel passede får. Kain dyrkede jorden og høstede korn, så de kunne få både brød og grød.
4. Nogle gange tog de af deres høst (fedtet fra dyrene eller noget korn) og ofrede det til Gud (ofre er at brænde/give til Gud). Sådan gjorde man, når man ville takke Gud (fx for høsten). Hvis vi vil takke Gud, gør vi det ved at bede eller synge.

5. Abel elskede Gud. En dag slagtede han et fint dyr, tog det bedste af det og ofrede det til Gud.
6. Kain holdt ikke af Gud, men han ofrede alligevel; måske fordi han plejede at gøre det. Gud tog ikke imod hans offer. Kain blev vred og misundelig på Abel, fordi Abel havde det godt med Gud.
7. Nu talte Gud til Kain. Han ville gerne være sammen med Kain. Men Kain var vred. Han ville slet ikke svare Gud.
8. Kain var så vred, at han overfaldt Abel og slog ham ihjel (det var første gang et menneske døde).
9. "Hvor er din bror?", sagde Gud til Kain. I stedet for at sige undskyld, løj Kain og sagde: "Det ved jeg ikke!"
10. Men Gud vidste, hvad der var sket, og han måtte straffe Kain. Kain ville ikke mere kunne dyrke jorden og høste korn, men han måtte rejse rundt og spise, hvad han kunne finde/få. Gud elskede Kain, selvom han ikke ville være sammen med Gud, så Gud satte et mærke på Kain, så ingen kunne gøre ham fortræd, nu hvor han rejste uden Gud.

Ideer til fremlæggelse

Historien kan vises som teater med duplo-klodser. "Bål" laves af rød/gul cellophan og silkepapir tapet løst på siderne af en klods.

Til de voksne

Selvom vi gør forfærdelige ting, elsker Gud os og vil tilgive, men Gud tvinger os ikke til at være sammen med ham.

Tegnet af Birgitte Roager 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Synden bor i os, men Gud vil hjælpe os - for han har omsorg for os

Indfaldsvinkler til teksten

Find eksempler på oplevelser fra børnenes hverdag, der fortæller om arvesynden.

Sænket hoved - grimme tanker eller dårlig samvittighed - kender I det?

Repetér sidste uges tekst om syndefaldet.

Indledning

Nu levede Adam og Eva uden for Edens have - i syndens verden. De måtte arbejde for at skaffe mad og tøj. Nu vidste de pludselig, hvad det ville sige at være træt eller ked af det, være syg eller have ondt, være vred og have lyst til at gøre hinanden fortræd.

De kunne ikke se og møde Gud som i Edens have, men måtte ofre til ham, for at vise deres tro og kærlighed til ham.

Adam og Evas to første børn hed Kain og Abel. De har helt sikkert fået fortalt om Gud og om Edens have.

Selve teksten

Kain blev landmand og dyrkede jorden. Han såede korn og høstede det, når det blev modent. Kornet kunne bruges som mad til både mennesker og dyr. Men hvem fik kornet til at gro?

Abel blev også landmand - han passede får. Fårenes pels kunne bruges til tøj, og kødet kunne spises. Men hvem giver fårene livet, den gode pels og kød?

Fortæl om:

- **Abel**, der var glad. Gud havde velsignet ham med mange får, og han havde bragt et offer til Gud. Abel havde taget det bedste, han havde, og ofret det til Gud. Gud tog imod hans offer.

- **Kain**, der ikke var glad. Han var vred, misundelig og jaloux. Han havde også bragt et offer til Gud, for det havde han lært, at han skulle, så derfor gjorde han det. Kain ofrede noget af det, han havde dyrket på sin mark, men det gjorde ham ikke glad. Gud tog ikke imod Kains offer. Hvorfor gør Gud forskel, tænkte Kain. Han gik og blev mere og mere vred på Abel.

Gør Gud forskel? Nej! Forskellen lå hos Kain og Abel (Hebr 11,4). Det er vigtigt at pointere, at det er vort forhold til Gud/troen, der gør forskellen.

Fortæl om:

- **Gud, der kender os.** Han så, at Kain havde det skidt. Hans hjerteforhold til Gud var forkert, og han var vred på Abel. Ja, Kain havde lyst til at gøre grimme ting ved Abel.

Gud ville gerne hjælpe Kain, og derfor siger han til ham: "Hvorfor er du vred, og hvorfor går du med sænket hoved? Hvis du gør det gode, kan du se frit op, men hvis du gør det onde, så bliver det hele meget værre."

- **Kain, der ikke ville lytte til Gud.** Kain lyttede til de onde tanker: vrede og misundelse, og nu fik de onde tanker lov til at bestemme over hans handlinger. Han mødte Abel ude på marken, de kom op at skændes, og så overfaldt Kain Abel og slog ham så hårdt, at Abel døde.

Nu var det hele blevet "meget værre". Synden, der "lurede ved døren", var blevet lukket ind og fik lov til at "herske" over Kain. Da Gud mødte ham med spørgsmålet: Hvor er din bror? - løj han, blev fræk og sagde: "Skal jeg vogte/passe på min bror?" I stedet for at gå til bekendelse og søge tilgivelse, prøvede han at skjule det, han havde gjort og løbe fra det ansvar, han havde for sin bror.

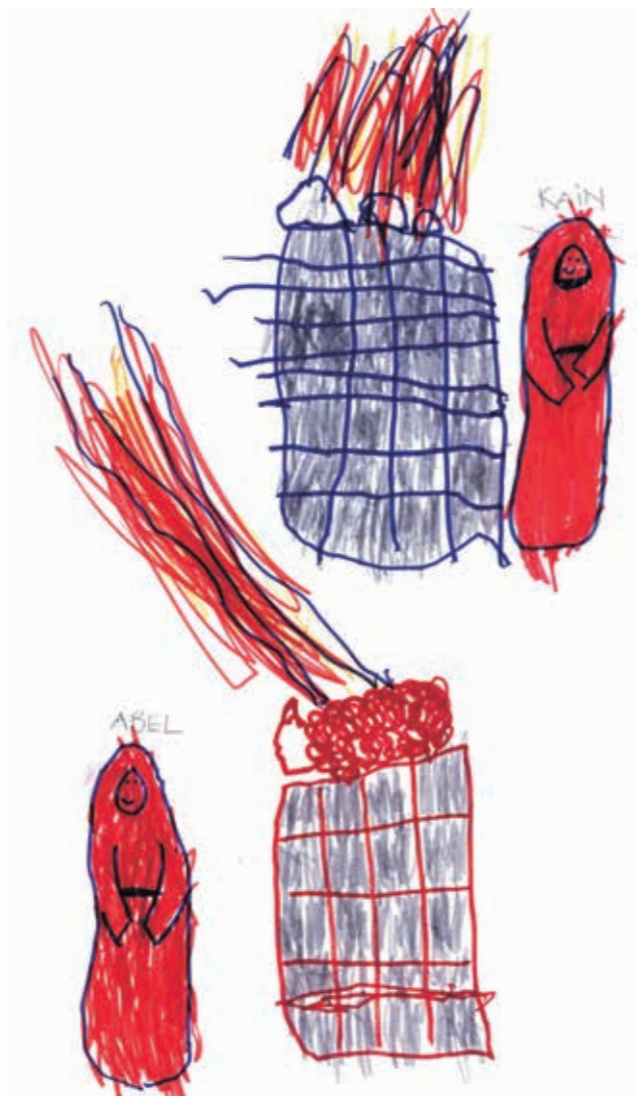
- **om syndens konsekvenser!** Gud spørger: "Hvad er det, du har gjort?" Intet er skjult for Gud, der ser alt. Fordi Kain ikke ville indrømme det forkerte han havde gjort, måtte han leve under Guds vrede og forbandelse (v.11 ff).

Nu kom frygten og ensomheden ind i Kains liv. Hvordan skal jeg klare det - enhver kan jo slå mig ihjel? Da satte Gud et "mærke" på Kain med løftet om, at hvis nogen slog Kain ihjel, skulle det hævnnes syv gange.

Ideer til fremlæggelse

Fortæl bibelhistorie. Det er en spændende historie og forkyndelse i sig selv. Børnene husker historien, og Guds ord vil spire til rette tid.

Et enkelt billede fra en bog eller flonellograf kan bruges.

Tegnet af Magnus Nicolaisen 5 år

Især for de store

Tekstens pointe

Synden bor i os og frister os til fald. Guds omsorg for os og ønsker at hjælpe os på rette vej.

Indledning

Nu levede Adam og Eva uden for Edens have. Nu vidste de, hvad det vil sige at være træt, have ondt, være syg, ked af det, eller være vred og have lyst til at gøre hinanden fortræd. Synden - det onde, der stammer fra Djævelen - havde fået plads i deres hjerter. De kunne ikke se og møde Gud som i Edens have, men måtte ofre til ham for at vise deres tro og kærlighed til ham.

Selve teksten

Adam og Eva fik børn - de to første hed Kain og Abel. Det skabte glæde og tak til Gud. Kain og Abel har helt sikkert fået fortalt om den almægtige Gud, der havde skabt alt, om Edens have og om hvorfor de ikke var der mere (repetér evt. ved at spørge børnene hvorfor). Da de blev voksne, blev de begge landmænd. Kain dyrkede jorden og Abel blev fårehyrde.

Kain og Abel sagde tak til Gud for alle hans gode gaver ved at ofre til ham. Kain gav noget af det, han havde dyrket på marken, og Abel tog det bedste fra fårets førstefødte lam og gav det til Gud.

Gud tog imod Abels offer, men ikke Kains. Derfor blev Kain meget vred.

Tal om:

- Kains vrede.
- hvad forskellen var på Kain og Abels offergaver?
- om Gud var uretfærdig? Abels offer blev givet i tro (Hebr 11,4).

Fortæl om:

- **Guds omsorg:** Gud ser alt - også Kains vrede og Gud ville hjælpe Kain. Gud sagde: "Gør det gode Kain, lad ikke de onde tanker få magt over dig, så du kommer til at gøre noget forkert."

- **drabet på Abel.** Kain ville ikke lytte til Guds hjælp, han havde mest lyst til at lytte til de onde tanker. De fik magt over ham og en dag mødte han Abel ude på marken. De kom op at skændes. Den ene handling tog den anden, og pludselig slog Kain Abel så hårdt, at Abel døde af det.

Fortæl om:

- **Kains fald.** Kain havde taget afstand til Gud, og han lyttede til sig selv (kødets lyst) - først i tanker: vrede, så i ord: skænderi og til sidst i handling: mord, løgn og ligegyldighed.

Gud talte igen til Kain: "Hvor er din bror?" Kain løj og sagde: "Det ved jeg ikke. Skal jeg vogte min bror?"

- **konsekvensen** af Kains onde handlinger: fordi Kain ikke ville indrømme det forkerte, han havde gjort, måtte Kain leve under Guds vrede og forbandelse (v.11 ff.).

Tal om:

- **synden i os.** Vi lever under samme vilkår som Kain og Abel. Vi har lyst til det onde og vi fristes til at gøre onde ting - ja endda til at gøre det med vilje. Gud siger: Gør det gode, så kan du se frit op (dvs. have en god samvittighed). Hvis du ikke gør det gode, lurend synden ved døren, den vil begære dig, men du skal herske over den. - hvad vi kan gøre, når vi bliver fristet til at synde mod Gud.

Til eftertanke

Synden lurend ved døren. Den vil begære dig, men du skal herske over den. (jf. 1 Mos 4,7 s.12)

- hvad gør vi, når vi synder?
- hvor vigtigt der er, at vi kommer til Jesus med vores synd, bekender den for ham, og beder om tilgivelse (1 Joh 1,9).
- om Gud vil tilgive al slags synd - også mord?
- at vi ikke længere skal ofre for at komme Gud nær. Jesus har én gang for alle bragt sig selv som et offer til Gud, derfor kan vi i Jesu navn bede Gud om tilgivelse og takke ham for frelse fra synd og død.

Ideer til fremlæggelse

v.6 - "at gå med sænket hoved". Billedet er sikkert velkendt for børnene.

v.6-7 er en fantastisk illustration. Forestil dig: "synden, der lurend ved døren" - katten, du ikke vil have ind, fordi den går på bordet, eller fordi den hvæsser kløer i stuemøblerne - den sidder ved døren, parat til at smutte ind, når den åbnes, og så har du balladen!

Huskeord
Hvis du gør det gode, kan du se frit op, men hvis du ikke gør det gode, lurend synden ved døren. (1 Mos 4,7)

Baggrundsstof

Tid

Efter pinse (3000 blev døbt i Jerusalem). Den første kristne menighed har haft alting fælles. Menigheden er blevet spredt. Vi er hen mod midten af 30'erne. Paulus er jævnaldrende med Jesus.

Om Paulus

Navn

Saul(us) hedder også Paulus (ApG 13,9). Saul er Paulus' hebraiske / jødiske navn. Paulus er latin = "lille" og hans romerske navn.

Paulus' CV

- født i Tarsus, en romersk by i Kilikien, den sydlige del af det nuværende Tyrkiet.
- er jøde. Uddannet i jødisk lov i Jerusalem hos Gamaliel, en kendt og anset lærer og medlem af Det jødiske Råd (ApG 5,34).
- er teltmager af profession. Som jødisk lærd (rabbiner) skulle man også lære et håndværk.
- er farisæer. Han tilhører det strengeste religiøse parti. Farisæerne havde udformet detaljerede regler for, hvordan man skulle efterleve Guds lov.
- er forfølger af de kristne. Bifalder mordet på Stefanus (ApG 8,1-3).
- er medvirkende til, at mange fra menigheden i Jerusalem flygter ud i Judæa og Samaria.

Romersk borger, dvs. er født med romersk borgerkab, arvet fra sin far (ApG 22,27-28). En romersk borger har speciel retsbeskyttelse. Det vil sige, at han ikke må straffes uden afhøring og dom. Han kan indanke sin sag for kejseren for at dømmes af ham.

Sted

Udenfor Damaskus. Den Lige Gade er hovedgaden, som gik fra den østlige til den vestlige port.

Tegnet af Jonas

Inspiration til Legestuen

Indledning

Nu skal I høre om en mand, der blev standset af Gud. For han gik den forkerte vej. Nu kunne han gå den rigtige vej. På den vej, hvor Gud ville, at han skulle gå.

Manden hed Saul. Han blev også kaldt Paulus. Paulus var rasende på dem, der troede på Jesus (se vred ud). Han prøvede at fange dem for at sætte dem i fængsel. Allerhelst ville han slå dem ihjel!

Brug hånddukker eller spil/dramatiser Paulus, Jesu stemme og Ananias (statister/medspillere).

1. Paulus: Se her har jeg nogle breve fra ypperstepræsten i Jerusalem (vis brevene). Der står (kig på brevene), at jeg har lov til at sætte dem i fængsel, der tror på Jesus. De kan bare vente sig, dem der bor i byen dér (peg frem).
2. Tænd et skarpt lys (lygte, spotlight el. lign.).
Jesu stemme: Saul, Saul, hvorfor forfølger du mig?
Paulus falder til jorden.
Paulus: Hvem er du, herre?
Jesu stemme: Jeg er Jesus, som du forfølger. Rejs dig og gå ind i byen, så får du få at vide, hvad du skal gøre (sluk lygten).
Paulus rejser sig. Spærrer øjnene op.
Paulus: Hjælp, jeg kan ingenting se. Jeg er blind!
Få en hjælper til at lede Paulus ind til Damaskus (en stol, som Paulus sætter sig på).
3. Paulus: Nu sidder jeg så her og kan ikke se. Jeg kan heller ikke spise eller drikke noget. Paulus på knæ/med foldede hænder.
Paulus: Jesus, nu har du mødt mig. Hjælp mig, Jesus!
4. **Tre dage efter:**
Et andet sted i Damaskus (på en stol i nærheden af Paulus) sidder Ananias.
Jesu stemme: Ananias, gå hen i Den Lige Gade og find Saul. Han har set i et syn, at du skal komme hen til ham.
Ananias (forskrækket): Uha, ham har jeg hørt om. Han har gjort meget ondt mod os. Han vil sætte os i fængsel!
Stemme: Gå! For jeg har bestemt, at han nu skal fortælle om mig til mange mennesker!
5. Ananias (med hænderne på Saul). Kære Saul, Jesus har sagt, at du skal kunne se igen! Nu kan du blive døbt.
Paulus: Ja, nu kan jeg se. Jeg vil gerne døbes. Jeg vil være en kristen.
Paulus blev nu døbt. Hvor var han glad for, at Jesus havde mødt ham. Han var blevet omvendt, altså vendt om fra sin onde vej. Paulus var nu selv blevet en, der troede på Jesus.

Til de voksne

Gud Herren siger: Vender I om og holder jer i ro, bliver I frelst (Es 30,15).

Tegnet af Kim E.

Især for de små

Tekstens pointe

Gud udvælger suverænt den, han vil bruge i sin tjeneste.

Indfaldsvinkler til teksten

Brug evt. en af følgende episoder til at skabe optakt til emnet. Fortæl en lille episode, du selv har oplevet, eller lad et barn fortælle.

At blive standset

- af mor eller far/politiet/en voksen i børnehaven.
- hvorfor blev jeg standset? Hvad havde jeg gjort galt? Hjalp det, at jeg blev stoppet?

At være sikker på at have ret, og så indse, at jeg tog fejl.

- fx at tro noget dårligt om en kammerat, og så finde ud af, at det ikke passer.

At vende om, når man er på forkert vej.

- fx at komme til at køre i gal retning på en tur med mor eller far, og så må vende om.

Indledning

I Jerusalem boede en mand, som var rasende på dem, der troede på Jesus. Allerhelst ville han slå dem ihjel! Og han ville have fat

i alle. Også dem, der boede i andre byer. De skulle i fængsel!

Men Jesus havde valgt ham, Paulus, til at være én, der skulle fortælle andre om Jesus. Men det vidste Paulus ikke noget om endnu.

Selve teksten

Paulus havde to navne. Han hed også Saul. Han blev kaldt Saul af sine forældre og familie.

Paulus var sikker på, at Jesus ikke var blevet levende igen efter sin død. Jesus var i hvert fald ikke Guds Søn! Det var løgn, det, de kristne sagde. Paulus skulle nok sørge for, at sådan nogle løgnere kom i fængsel.

Fortæl om:

- brevene fra ypperstepræsten (vis dem frem).
- rejsen (med følge) til Damaskus, en by, hvor der også var kristne.

Mødet med Jesus

- lyset fra Himlen. Paulus falder til jorden.
- samtalen: Stemme: Saul, Saul, hvorfor forfølger du mig?
- Paulus: Hvem er du, herre?
- Stemme: Jeg er Jesus, som du forfølger. Men rejst dig, og gå ind i byen. Så vil du få at vide, hvad du skal gøre.
- Paulus er blevet blind, fordi han har set Gud selv.
- han må ledes ind til byen. Spiser og drikker ingenting.

Tre dage senere hos Ananias

- Jesus taler til Ananias (en kristen) i et syn: Gå til Saul (adressen). Han beder til Gud.
- Paulus' synsoplevelse (om hvad Gud vil gøre for Paulus ved hjælp af Ananias).
- Ananias' indvendinger (Paulus' onde gerninger).
- Jesu befaling: Gå! For han er det redskab, jeg har udvalgt til at bringe mit navn frem...

Ananias hos Paulus (Saul)

Håndspåbyggelse.

Ananias: Min (kristne) bror Saul. Den Jesus, som viste sig for dig på vejen, har sendt mig, for at du skal kunne se igen.

Paulus kan pludselig se igen, og så bliver han døbt. Nu er han selv blevet en kristen.

Han spiser og drikker igen. Glad over, at Gud har valgt ham til at fortælle andre om Jesus.

Slut af med at fortælle:

- hvordan Gud kan standse den, der forfølger ham og bruge ham i sin tjeneste. Også selv om han havde gjort så meget ondt!
- kan Gud mon bruge os?

Tegnet af Lea

Ideer til fremlæggelse

Beretningen dramatiseres af lederne og/eller børnene med hjælpemidler (breve, spotlight m.m.). Hånddukke kan også bruges.

Især for de store

Tekstens pointe

Det var **Gud**, som udvalgte Paulus. Det var ham, der frelste Paulus. Han skulle nu være Guds redskab. Paulus ville komme til at lide for Jesu navns skyld.

Indledning

Nogle gange kan der ske noget i et menneskes liv, som det aldrig glemmer. Noget som laver helt om på alting. Når man oplever noget helt fantastisk, kan man ikke lade være med at snakke om det, igen og igen - måske resten af livet!

I dag skal I høre om en mand, som oplevede noget sådant.

Selve teksten

Fortæl om:

- Sauls (Paulus') navne, historie, og tro (farisæer).
- den første menighed i Jerusalem.
- Sauls raseri (fnysen) mod de kristne, hans trusler og billigelse af mordet på Stefanus.
- forfølgelsen af dem og deres flugt ud af landet.

Tal om:

- hvorfor Paulus vil udrydde de kristne?
- hvordan han gør det? (ApG 8,3).

Fortæl om:

- ypperstepræstens breve til synagogerne i Damaskus.
- Paulus med følge på vej til Damaskus.
- hvad der sker udenfor byen: Lyset fra Himlen, Jesu stemme: Saul, hvorfor forfølger du mig?
- Paulus' (ære-)frygt (falder til jorden) og spørgsmål: Hvem er du?
- Jesu svar: Jesus, som du forfølger. Gå ind til byen, videre instrukser her.

Tal om:

- hvordan mon Paulus havde det efter mødet med Jesus?
- hvad mon hans følge tænkte om det, de oplevede?
- hvordan Paulus kom til Damaskus på en noget anden måde, end han havde tænkt sig.

Fortæl om:

- Ananias, en discipel i Damaskus, der fik et syn.
- hans beredvillighed overfor Herren Gud.
- Guds opgave til ham (gå til Saulus fra Tarsus, hans "adresse").
- Ananias' indvendinger (rygtet om Paulus' forfølgelse af de hellige).
- Herrens befaling (gå!).
- grunden til Guds udvælgelse af netop Paulus: Han skal bringe Jesu navn frem for hedninger, konger og jøder (Paulus' kald v.15).
- Paulus, der som Guds apostel kommer til at lide for Jesu navns skyld.
- Ananias' lydighed.

Tal om:

- at få et kald. Ananias var lydig mod kaldet.
- Paulus' kald til omvendelse og til at blive Herrens apostel (sendebud).
- at Paulus' blindhed ikke var en straf, men en følge af at han havde set Jesus.

Tegnet af Dina

Til eftertanke

Jesus siger: Jeg har udvalgt Paulus til at bringe mit navn frem.
(jf. ApG 9,15 s.996)

- de tre dage i mørke, bøn (v.11) og faste (v.9), som havde gjort Paulus lydige mod kaldet fra Gud.
- Paulus, som nu kunne se Guds usynlige virkelighed.
- Paulus, som rejste sig og blev døbt (v.18) - formentlig af Ananias.
- at Paulus var blevet omvendt til at gå på Vejen (v.2), som førte til Livet (Joh 14,6).

Om dåben

"...du skal blive fyldt af Helligånden" (v.17) = du skal døbes i Jesu navn.

Paulus blev døbt samme dag, han kom til tro. Også andre steder i Apostlenes Gerninger ser vi, at dåb sker umiddelbart efter, at mennesker er kommet til tro. Derefter er de blevet oplært i den kristne tro.

Tal evt. om, hvordan tro, dåb og oplæring hører sammen.

Huskeord
Den, der tror
og bliver døbt, skal
frelses.
(Mark 16,16 s.917)

Baggrundsstof

Menigheden

De første kristne var jøder. De kom om **sabbaten** (jødernes helligdag, lørdag) i **synagogerne**, indtil de blev udelukket af dem omkring år 100.

Derefter samledes de i **husmenigheder**, i private hjem. Den første dag i ugen (**søndag**) blev tidligt de kristnes helligdag, fordi det var **Jesu opstandelsesdag**.

Sket siden sidst (kap. 9,20-30 og 11,19-26).

Paulus prædiker straks i synagogerne i Damaskus, at Jesus er Guds søn.

Efter lang tid må han flygte pga. trusler på livet.

I Jerusalem tager Barnabas sig af ham, så disciplene her tør tro på, at Paulus nu selv er en kristen.

Også her må han flygte pga. mordtrusler - til Tarsus. Barnabas opsøger Paulus og tager ham med til Antiokia. Her underviser de menigheden sammen (et helt år).

Barnabas

Navnet betyder "trøstens søn". Det viser han sig også at være for Paulus.

Barnabas var profet og lærer.

Tjenester i menigheden (Ef 4,11).

Apostle (sendebud) = de 12, som Jesus udvalgte (Luk 6,13) + Paulus, som blev udvalgt af Jesus efter Himselfarten.

Profeter = mænd, som taler ord, de får fra Gud.

Evangelister = forkyndere af evangeliet.

Hyrder = pastorer, præster.

Lærere = ånds-udrustede mænd, der med indsigt underviser i Guds Ord.

Tid

Første missionsrejse varer fra omkring år 46/47-48.

Sted

Antiokia, hvor rejsen begynder og slutter. (Se kort over Paulus' første missionsrejse på hjemmesiden).

Tegnet af Ditte Madsen 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

To mænd er blevet udvalgt af Gud til et særligt arbejde for ham. De skal rejse af sted til andre lande for at fortælle om Jesus. De to mænd hedder Barnabas og Paulus. Dem, der rejser ud med de gode nyheder fra Bibelen her (vis den), kalder man missionærer.

1. Efter at Paulus var blevet kristen, var han ofte sammen med andre kristne. Engang mens de holdt gudstjeneste, sagde Gud: "Send Barnabas og Paulus af sted som missionærer." Alle bad til Gud, om at han ville være med dem, og så rejste de af sted.
2. Så sejlede de to, Barnabas og Paulus over til en stor ø, der hedder Cypern ("sejl" med en båd lavet af en avis). De gik rundt på øen og fortalte om Jesus til mange mennesker.

3. De mødte også en troldmand, som ikke ville tro på Jesus. Og han ville bestemt heller ikke have, at den mægtigste mand på øen skulle komme til at tro på Jesus. Så blev Paulus vred: "Fordi du er så ond, skal Herren Gud straffe dig, så du bliver blind et stykke tid og ikke kan se solen!" I det samme blev troldmanden blind! Da den mægtigste mand på øen så det, der skete, ville han også tro på Jesus.
4. Senere sejlede Barnabas og Paulus videre (sejl) og kom til en stor by. Her fortalte Paulus om Gud i en slags kirke for jøder (synagoge). Nogle folk ville gerne høre mere om Jesus. Næste uge kom der mange for at høre Paulus - også nogle, som ikke var jøder. Men da jøderne så, at var mange flere, der ville høre på Paulus end på dem, blev de misundelige. De sagde, at Paulus løj. Og de sagde grimme ting om Jesus.
5. Men Paulus sagde: "Nu har I jøder hørt det, men I vil ikke have Jesus til at frelse jer. Så nu vil vi fortælle om det, Jesus har gjort, til de andre."
6. "De andre" blev meget glade. Nu forstod de, at Jesus også var deres Frelser. De gode nyheder om ham var også for dem. Ja, de gode nyheder om Jesus er for alle mennesker!

Til de voksne

I Bibelen står der: „Gud vil, at alle mennesker skal frelses og komme til erkendelse af sandheden“ (1 Tim 2,3-4).

Tegnet af Stine Madsen 6 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud vil, at alle mennesker skal frelses. Derfor vælger Gud mennesker til at rejse ud med de gode nyheder.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **at gå med besked** for mor eller far. Til hvem eller hvorhen. En let eller svær opgave?

- **en god nyhed** - kan man tie stille med den? Det er svært ikke at fortælle om den? Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med (Matt 12,34).

- **at blive udvalgt** - til en opgave, fest eller leg. Bliver du glad over at blive valgt?

Indledning

Paulus var blevet standset af Jesus. Han gik nu den vej, som Gud ville, han skulle gå på.

I dag skal vi høre om, hvordan Paulus blev sendt ud til andre lande sammen med en, der hed Barnabas. De to skulle fortælle folk om Jesus og døbe dem, der troede på ham. Det blev en spændende tur!

Selve teksten

I en by, der hedder Antiokia, var der mange kristne. De var sammen til gudstjeneste. Her hørte de lige så tydeligt, at Helligånden, altså Gud selv, sagde: "I skal sende Barnabas og Paulus ud til et bestemt arbejde. Jeg har selv kaldt på dem, så de ved, hvad de skal gøre." De andre kristne bad nu Gud om at hjælpe Paulus og Barnabas, nu hvor de skulle af sted på rejse.

Fortæl om:

- rejsen ned til havet.
- sejlturen til Cypern (vis på et kort, hvor de rejste).
- **statholderen**, som sendte bud efter dem, for at høre Guds ord.
- mødet med **troldmanden**, en falsk profet.
- hvordan han modarbejdede Paulus og Barnabas - og Gud! (v.8).
- kampen mellem Gud og Djævelen - i Paulus og i troldmanden.
- hvordan Herren ramte troldmanden, så han blev blind et stykke tid.
- statholderen, der kom til tro, fordi han så Guds magt (v.12).

- **Paulus' videre rejse** fra Cypern over Pamfylia til **Pisidien** (vis på kortet).

- **Paulus holder en tale** i en **synagoge** på opfordring af synagogeforstanderen i Antiokia i Pisidien. Han taler om:

- hvordan Gud udvalgte og sørgede for sit folk - israelitterne.
- Gud, der af det folk sendte Jesus som frelser (v.16-41).

Tilhørernes reaktion på talen:

- de vil gerne høre mere næste sabbat.
- Paulus og Barnabas taler med mange interesserede efter gudstjenesten i synagogen.

Den følgende sabbat

- næsten hele byen kommer for at høre Guds ord.
- jøderne bliver misundelige over den enorme tilslutning.
- de modsiger Paulus og spotter hans tale.
- Paulus og Barnabas siger, at de nu vender sig til **hedningerne** (ikke-jøder, uomskårne), fordi jøderne afviser Ordet.
- hedningerne bliver glade, og Herrens ord kommer længere ud.

Slut af med at fortælle om jøderne, som ophidser til en **forfølgelse mod missionærerne** og jager dem væk. Paulus og Barnabas "ryster støvet af fødderne mod jøderne" (v.50). De siger dermed, at "nu må I selv tage ansvaret for jeres nej". Og så rejser de videre. Men de, der er kommet til tro, **fyldes af glæde og Helligånd**.

Ideer til fremlæggelse

Dramatiser beretningen. Lad evt. undervisningslokalet være et landkort - altså "placer" Antiokia i Syrien, Cypern, og Antiokia i Pisidien i lokalet. Over havet "sejler" du fx med en avisbåd el. lign. med de to missionærer i. Spil selv Paulus og lad medhjælpere eller børnene spille Barnabas, troldmanden, statholderen, synagogeforstanderen, jøder og hedninger.

Tegnet af Nikolaj Nikolajsen 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

At Gud kalder, udruster og sender missionærer ud, fordi han vil, at alle skal befries fra Djævelens magt.

Indledning

Efter at Gud har standset og omvendt Paulus, begynder han straks at prædike om Jesus i synagogerne i Damaskus. Efter et stykke tid, bliver Paulus forfulgt og må flygte. Det samme gentager sig i Jerusalem, og han flygter videre til Tarsus. Barnabas opsøger ham og tager ham med til menigheden i Antiokia (i Syrien). Vis på kortet.

Selve teksten

Fortæl om:

Menigheden i Antiokia.

- om de ledere, de havde her (profeter og lærere). Gudstjenesten med faste og bøn.
- Helligåndens befaling: Gå! (fortsættelse af Missionsbefalingen, Matt 28,18-20).
- åndelig udrustning (faste, bøn, håndspålæggelse) til Barnabas og Paulus til deres kald fra Gud.

Tal om:

- kaldet. Hvor havde Paulus fået det? (kap. 9,15).
- at Paulus, som skriftlærd jøde, altid taler Guds ord først til jøderne ("for jøde, først, og for græker" jf. Rom 1,16).
- det naturlige i, at Barnabas og Paulus nu rejser til Cypern. Barnabas var fra Cypern, og her var evangeliet tidligere forkyndt. Kristne herfra var kommet til Antiokia (kap. 11,19-20).

Fortæl om:

- mødet med troldmanden, en falsk profet.
- statholderen, som sender bud efter Barnabas og Paulus.
- troldmanden, som modarbejder dem og statholderens omvendelse.
- hvordan Herren rammer troldmanden med (midlertidig) blindhed som straf for hans fjendskab mod Gud.
- hvordan statholderen undrer sig over Guds magt over Djævelen - og kommer til tro.

Tal om:

- hvordan der altid er en kamp mellem Gud og Djævelen, men at Gud har sejret over ham.
- hvorfor missionærerne må videre ud med evangeliet - til hele verden!

Fortæl om:

- rejsen videre til fastlandet, hvor de når til den store by Antiokia i Pisidien.
- hvordan Paulus i synagogen bliver bedt om "en formaningstale til folket."
- Paulus' tale om Guds omsorg for sit folk, jøderne. Guds løfte til dem om en frelser, som var Jesus.
- jødernes ønske om at høre mere.
- den store tilstrømning næste sabbat.
- jødernes misundelse over, at Paulus var så stort et "trækplaster" og deres spot mod evangeliet.

Tal om:

- at Guds ord enten virker til tro eller til forkastelse.
- at jødernes afvisning af Jesus medfører, at missionærerne nu vender sig til hedningerne.
- hedningernes glæde over at evangeliet også gælder dem.

Fortæl om:

- hvordan Paulus og Barnabas må flygte, fordi jøderne ophidser de fornemme jøder mod dem.

Tegnet af Trine Jørgensen 6 år

Til eftertanke

Da de havde fastet og bedt og lagt hænderne på dem, sendte de dem af sted. (ApG 13,3 s.1001)

- at evangeliet derved kommer til andre egne.
- det **ansvar**, man tager på sig, hvis man **afviser budskabet**.
- den **glæde over frelsen**, der fylder de nye disciple.

Ideer til fremlæggelse

Fortæl/spil teksten, gerne med børnene som deltagere. Dramatiser teksten, gerne udendørs. Tegn "kortet" op på forhånd.

Huskeord
Jeg er med jer
alle dage indtil
verdens ende.
(Matt 28,20 s.895)

Baggrundsstof

Tid

Paulus' anden missionsrejse varer fra omkring år 49/50-52.

Sted

Rejsen begynder og ender i Antiokia - som den første rejse. (Se kort over Paulus' anden missionsrejse på hjemmesiden).

Foregår i modsat retning i forhold til første rejse.

Hensigten med rejsen er at styrke de nye menigheder, som blev grundlagt af Barnabas og Paulus.

Personer

Apostlen **Paulus**.

Silas, en ledende mand blandt brødrene (de kristne) i Jerusalem (kap. 15,22). Silas var profet (se Baggrundsstof til teksten om Paulus' omvendelse). Han var en af de to, der blev sendt til Antiokia med et brev fra apostelmødet i Jerusalem (læs kap.15).

Timotheus, søn af en jødisk kvinde og en græsk far. Blev omskåret af Paulus af hensyn til jøderne (v.3).

Religiøse forhold

Jøde er den, der er født af en jødisk mor.

Jøde kristne er jøder, der tror på Jesus og er blevet døbt.

Gudfrygtige er hedninger, der er tilhængere af den jødiske tro, men som ikke har ladet sig omskære. Jødiske drenge skulle omskæres på ottende dagen efter fødslen.

Proselytter er hedninger, som er kommet til tro på Israels Gud og er blevet omskåret.

Hedningekristne er ikke-jøder, som er kommet til tro på Jesus og er blevet døbt.

Tegnet af Emil Larsen 9 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Paulus havde døbt mange mennesker på sin første rejse. Nu vil han af sted igen, for at lære de kristne mere om Jesus.

1. Nu vil jeg rejse ud og se, hvordan det går alle dem, jeg har døbt. Jeg savner dem sådan. Silas vil rejse sammen med mig.
2. Her er jeg nu hos mennesker, som jeg engang har døbt. Nu kan vi bede til Gud og synge sammen. Ja, det er rart at være hos dem igen.
3. Jeg havde **en drøm** i nat: Jeg så en mand, der sagde: "Kom over til vores land og hjælp os!" Så kan I nok forstå, at vi rejste hen til den mand. Vi kom derhen og fortalte ham og andre mennesker om Jesus. Nogle ville gerne tro på Jesus.

4. **Nu er vi i en by, der hedder Filippi.** Her er bor en dame, som hedder Lydia. Hun hørte om Jesus, og Gud åbnede hendes hjerte, så hun troede på det, der var blevet sagt. Det endte med, at Lydia og hele hendes familie blev døbt!

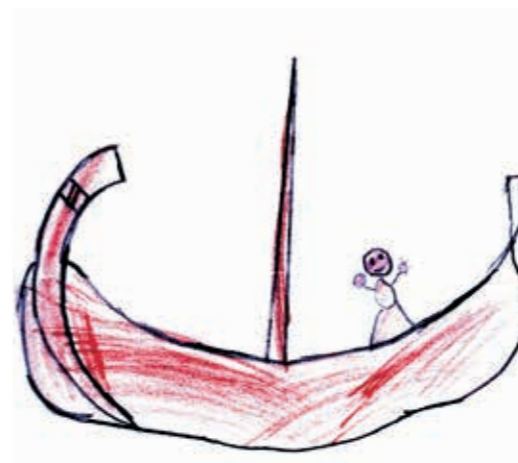

Især for de små

5. Senere mødte vi nogle mænd og en pige, som råbte efter os hele tiden! Til sidst blev jeg vred og sagde, at nu var det **slut** med at råbe! De mænd, som var sammen med pigen, blev meget gale på Silas og mig. De rev tøjet af os, piskede os, og til sidst blev vi sat i fængsel! Uha, hvordan skulle det nu gå os?
6. Heldigvis vidste vi, at Gud altid ville være med os.

Til de voksne

Jesus siger: "Jeg er med jer alle dage indtil verdens ende" (Matt 28,20).

Tegnet af Simon Nielsen 7 år

Tekstens pointe

Gud er med dem, Han sender, alle dage indtil verdens ende.

Indfaldsvinkler til teksten

Gensyn med nogen, du ikke har set i lang tid. Gensynsglæde.

Et nyplantet træ skal vandes, skærmes og gødes for at det kan blive stærkt. De nye menigheder skal styrkes.

Slåskamp - hvem vinder? Den stærkeste!

Indledning

Paulus vil rejse tilbage og besøge de nye kristne. Det er to år siden, han har døbt dem. Nu vil han se, hvordan de har det.

Paulus tager **Silas** med på rejsen. Senere kommer der flere andre med, nemlig Timotheus og **Lukas**, som har skrevet Apostlenes Gerninger.

Selve teksten

Paulus har fortalt de gode nyheder i Lilleasien på sin første rejse. Menigheder er plantet i byerne rundt omkring. Paulus ønsker at styrke dem i troen på Jesus.

Fra apostelmødet i Jerusalem har Paulus de **skriftlige retningslinier** med til de nye hedninge-kristne menigheder. Heri står, hvordan man bør leve som kristne (kap.15 v.20). Det skulle være til hjælp for de nye i troen.

Fortæl om:

Paulus, som underviser og forkynder. Der bliver flere, der tror på Jesus.

Rejseruten: Jesus forhindrer missionærerne i at tage et bestemt sted hen.

Gud viser dem vejen videre gennem Paulus' drøm om en mand fra Makedonien, der beder: "Kom over til Makedonien og hjælp os!"

Paulus og Silas forstod **kaldet** og rejste dertil, til Europa! (se kortet).

Den **gudfrygtige Lydia** ved bedehuset nær Filippi. Hun **lytter** til Ordet, **Herren åbner hendes hjerte**, og hun **tager ordet til sig**. Hun og hele familien bliver døbt. Lydia åbner sit hjem for missionærerne.

Uddrivelsen af en spådomsånd. Jesus er den stærkeste i verden. Han kan jage det onde væk: Paulus og Silas møder nogle mænd med en pige, som hele tiden råber efter dem. Men Paulus sagde "forsvind!" - og så var det onde væk!

Mændenes **raseri over tabt fortjeneste** får dem til at slæbe Paulus og Silas hen på torvet. De anklages for urostiftelse. Tøjet rives af dem, de får mange piskeslag, sættes i det inderste fangehul under sikker bevogtning, med fødderne fastspændt!

Slut af med at tale om, hvad Silas og Paulus nu havde at håbe på?

Ideer til fremlæggelse

Tag en **potteplante eller et lille træ** med, og spørg børnene om, hvad man skal gøre, for at planten/træet kan **trives**. Kom derefter ind på, hvordan en menighed/ en kristen forsamling kan trives (formålet med Paulus' rejse).

Vis **et personligt brev**, du har fået af en, du holder af, og som du ikke har set i lang tid. Tal om det at savne og at længes efter at gense.

Brug gerne tavle, flonellograf eller nogle tegninger/ billeder, der illustrerer situationerne i teksten.

Især for de store

Tekstens pointe

At Gud kalder og udruster sine tilhængere. Han viser dem vejen og giver væksten i menighederne (1 Kor 3,6). Han er med dem alle dage indtil verdens ende.

Tegnet af Kirstine B. Jørgensen 8 år

Indledning

Der er gået to år siden Paulus har været på sin første missionsrejse. Han tænkte på igen at rejse ud til de nye menigheder, han havde "plantet". Han ville se, hvordan det gik dem og gøre dem mere rodfæstede og stærke. Han valgte at tage **Silas** med sig.

Selve teksten

Fortæl om:

- hvordan Paulus rejser tilbage til de kristne menigheder, i modsat rækkefølge i forhold til sidste rejse (se kortet).
- **Timotheus**, en god kristen bror fra Lystra, som Paulus omskærer og tager med på missionsrejsen.
- hvordan Paulus giver menighederne de vedtagne bestemmelser fra apostelmødet i Jerusalem (om leveregler for hedningekristne kap. 15 v.20).
- menighederne, der bliver styrket, og at flere bliver døbt.

Tal om:

- hvordan Gud kan vise vej.
- hvordan Han kan hindre missionærerne i at tale ordet i provinsen Asien.
- hvordan Han kan vise, hvor de så skal rejse hen (tal om Paulus' syn om natten).

Fortæl om:

- Makedonien, som ligger i Europa! Evangeliet kommer nu for første gang til vores verdensdel.
- Paulus, som straks adlyder Guds kald til at fortælle de gode nyheder dér.

- hvordan de udenfor **Filippi** kommer til et bedehus og her taler med nogle kvinder.
- Lydia, en gudfrygtig kvinde. Hun kommer til tro: Hun **lytter** til Guds ord, **Herren åbner hendes hjerte**, og hun **tager dem til sig**.
- hvordan Lydia og hele hendes husstand bliver døbt.
- Lydias gæstfrihed overfor missionærerne.

Tal om:

- hvem der er den stærkeste, Gud eller Satan?
- hvorfor mon Satan hader Jesu Kristi navn?
- Paulus' vrede over spådomsånden, der bor i en pige. Ånden råber efter dem, mange dage i træk.
- hans **uddrivelse** af den, i **Jesu navn**.
- pigens herrer, som bliver rasende, fordi det nu er slut med indtægterne ved spådomskunst.
- hvordan de slæber af med Paulus og Silas og **anklager dem for urostiftelse**.
- hvordan Paulus og Silas ydmyges, piskes og sættes i det inderste fangehul, forsvarligt fastspændt med fødderne i blokken.
- hvordan mon de nu har det dér?

Ideer til fremlæggelse

Tag en **potteplante** med og spørg børnene, **hvordan man skal pleje den?**

Den skal have lys, vand, gødning og varme.

Visne blade fjernes.

Utøj eller sygdomme skal der sprøjtes for. Eventuelle biller og larver skal fjernes.

Udendørs planter skal beskyttes mod harer eller andre dyr, der vil gnave i dem.

Fortæl dernæst om:

Paulus, der rejser for at pleje de nyplantede menigheder, som skal have:

Lys, vand og næring: Guds ord, dåben og nadveren.

Varme: Fællesskabet og kærligheden og fællesskabet mellem de kristne.

Tegnet af Thomas Lund Toft 8 år

Til eftertanke

Gud havde kaldet os til at forkynde evangeliet for dem.
(ApG 16,10 s.1005)

Fjerne visne blade eller utøj: Vranglære eller lovtærdom (bla. i form af krav fra visse jøder om at hedninger skal omskæres for at være kristne).

Friske, nye skud: Nye kommer til tro - bla. Lydia og hendes familie.

Beskyttelse mod dyr, som gnaver i planten: Værn mod Djævelen og hans ånder, der vil ødelægge menigheden (uddrivelsen af spådomsånden).

Huskeord
Jesus siger: Jeg er
med jer alle dage
indtil verdens ende.
(jf. Matt 28,20 s.895)

Baggrundsstof

Sted

Filippi - en koloni, som er Makedoniens første distrikt (kap. 16,12).

Byen var blevet romersk militærkoloni i år 42 f.Kr.

Styreform: En militærkoloni havde selvstyre, var fritaget for at betale skat og havde samme juridiske rettigheder som italienske byer.

To romerske embedsmænd stod i spidsen for myndighederne. De havde bl.a. hvervet som dommer (se kap.16,19-20 og v.35-39).

Torvet i Filippi var ret lille, ca. 100x50 meter. En højere beliggende platform i den nordlige langside har bl.a. været brugt til domstol.

Fængslet

Paulus og Silas fik straf for urostiftelse og for at forkynde skikke, som romere ikke måtte følge (v.20 og 21: Offentlig piskning og en nat i fangehullet).

Fangevogteren stod personligt inde for fangernes liv. Det vil sige, at hvis fangerne var væk, skulle fangevogteren selv undgælde med livet.

Angående Paulus' **romerske borgerskab**, se Baggrundsstof til "Paulus bliver omvendt".

Religiøse forhold i Filippi

Der er fundet mange templer og altre for forskellige guder. Men der var ingen synagoge på Paulus' tid. Kristendommen kom med Paulus ca. år 50. Evangeliet vakte røre. Men der blev dannet en menighed her. Paulus vendte senere tilbage til Filippi. Han skrev et varmt brev til menigheden - Filipperbrevet.

Tegnet af Sine Cecilie N. Lund 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Repetér lidt af teksten fra sidste gang. Slut af med at fortælle, at Paulus og Silas er blevet pisket, og at de nu sidder fængslet i det inderste fangehul med deres fødder fastspændt i en blok (v.24).

1. Silas og jeg sidder her i fængslet. Det er midt om natten. Det gør ondt dér, hvor de har pisket os på ryggen. Vi kan ikke flytte os. Vores fødder sidder fast. Men vi kan bede til Gud. Han kan hjælpe os. Vi vil synge lovsange til Gud.
2. **Uha**, jeg synes jorden ryster. **Hov!** Hvad er nu det? Jeg er kommet løs! Silas og de andre er også sluppet løs. Dørene i fængslet er åbne.

3. Fangevogteren skal passe på, at vi ikke slipper ud. Han blev vækket, da fængslet rystede. Han har taget sit sværd for at slå sig selv ihjel. Han tror, vi er flygtet! Men jeg råber: "Det må du ikke! Du skal ikke være bange. Vi er her alle sammen."

4. Fangevogteren fik fat i noget lys, så han kunne se, at vi stadig var der. Han faldt ned på knæ foran Silas og mig og spurgte: "Hvordan kan jeg blive frelst?" Vi fortalte, at Jesus gerne ville frelse ham og alle i hans familie.

5. Vi kom op i hans hus og fortalte dem om Jesus. Hele familien ville gerne døbes. Bag efter fik vi noget godt at spise. De holdt en rigtig fin lille dåbsfest.

6. **Næste morgen** sagde betjentene: "Nu er I fri. I må gerne gå". Jeg sagde: "Nej, dommerne har pisket os og sat os i fængsel, selv om de slet ikke har lov til det. De skal i hvert fald sige undskyld først."

7. Dommerne blev så bange, at de straks kom og sagde undskyld til os! Nu kunne vi rejse videre.

8. Vi var glade for, at Gud hørte os, da vi bad til ham. Han hjalp os, så vi kom ud af fængslet!

Til de voksne

Gud lover: „Råb til mig på nødens dag, så vil jeg udfri dig, og du skal ære mig“ (Sl 50,15).

Tegnet af Miriam Jensen 10 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud vil, at vi skal kalde på ham, når vi har det svært.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

At "sidde fast".

- hvad kan man gøre, når man slet ikke kan finde ud af det?
- hvem kan hjælpe mig?

At være glad og sige tak til Gud, selv om man har ondt. At synge takkesange kan lindre smerten. Gud ved, hvordan jeg har det.

Indledning

Paulus og Silas sad inderst i det mørke fængsel. De var blevet pisket. Nu sad de så med fødderne spændt fast, så de ikke kunne løbe nogen steder. Dér sad de så! Græd de? Nej, nu skal du høre:

Selve teksten

Paulus og Silas ved, at Gud er med dem i fængslet. Så de beder til Gud. De synger sange til ham og takker for de mennesker, der havde hørt om Jesus og nu tror på Ham. De andre fanger hører deres bønner og sange. De plejede bestemt ikke at høre bønner og sange i fængslet.

Fortæl om:

- **jordskælv**, som ryster fængslet, får alle døre til at springe op og fangernes lænker til at falde af.

- **fangevogteren**, der bliver vækket af sin søvn og forstår, at dørene står vidt åbne. Han vil dræbe sig selv, fordi han tror, at fangerne er flygtet. Er de flygtet, vil han selv blive henrettet.

- Paulus' forsikring om, at alle er der stadigvæk.
- at fangevogteren forlanger lys/fakler for at se, at det passer.
- Paulus, som **redder fangevogteren fra selvmord** - og fortabelsen.
- fangevogteren, der løber ind til sine meget mærkelige fanger.
- hvordan han skælvende falder på knæ for Paulus og Silas, og stiller et af **livets vigtigste spørgsmål**: "Hvad skal jeg gøre for at blive frelst?"

- deres svar: "Tro på Jesus, så bliver du og din familie frelst."

Tal om:

- **Paulus og Silas i fangevogterens hus**, hvor de fortæller om Jesus til alle i huset.
- deres **sår, som bliver renset** af den taknemlige fangevogter.
- dåben af hele familien og dåbsfesten med spisning sent på natten og alles store glæde over at være kommet til tro på Gud.

Fortæl om:

- **løsladelsen** næste dag. Embedsmændenes besked om den kommer til fængslet.
- fangevogteren, der giver beskeden til Paulus, med en tilføjelse: "Gå nu ud og rejs bort med fred" (v. 36).
- Paulus' **krav om en undskyldning** og oprejsning for offentlig piskning og fængsel - uden dom (ulovligt overfor romerske borgere).
- **embedsmændene**, som bliver bange og kommer hen til fængslet. Her giver de Paulus og Silas en **officiel undskyldning**. De løslader dem - og beder dem forlade byen.

Slut af med at fortælle om de løsladte fanger, som efter en begivenhedsrig nat går hen til Lydia og de andre kristne.

- hvad tror du, Paulus og Silas fortæller dem?
- hvordan har de styrket hinanden, inden Paulus og Silas rejser videre?

Ideer til fremlæggelse

I denne beretning kan personerne illustreres med duploklodser, dukker eller æggebakkemænd (lavet af spidserne fra en æggebakke med en vatkugle som hoved). Byg et fængsel i to etager. Nederst fangehullet, øverst fangevogterens hus. Eller den kan dramatiseres, evt. med hjælp af børnene som Silas, medfanger, fangevogter, hans familie og to embedsmænd.

Tegnet af Miriam Jensen 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud hører bøn. Han vil, at vi skal råbe til ham, når vi er i nød. Så har han lovet, at han vil udfri os.

Indledning

Det er midt om natten. Inde i det inderste fangehul sidder Paulus og Silas i lænker. Deres rygge er fulde af sår, fordi de er blevet pisket. Fangevogteren sover et sted udenfor de låste døre. Men ingen af fangerne sover. Paulus og Silas beder til Gud og synger lovsange til ham. De andre fanger lytter.

Selve teksten

Fortæl om:

- det kraftige jordskælv, som får fængslets grundmure til at ryste, alle døre til at springe op og alles lænker til at falde af.
- fangevogteren, der vækkes af sin søvn. Han ser, at alle dørene er åbne og tror, at fangerne er flygtet. Han vil dræbe sig selv for at undgå at blive henrettet for forsømmelse i tjenesten.
- Paulus, der ved sit råb (om ikke at gøre en ulykke på sig selv) forhindrer fangevogteren i at begå selvmord. "Vi er her alle sammen" (v.28).
- fangevogteren, der forlanger fakler. Han vil se, om fangerne virkelig er der. Han løber ind til Paulus og Silas og falder skælvende på knæ for dem.
- hans spørgsmål: "Hvad skal jeg gøre for at blive frelst?"

Tal om:

- hvorfor fangevogteren går til missionærerne med dette spørgsmål?
- hvorfor spørger han om frelse - fra hvad?
- Paulus' svar: "Tro på Herren Jesus, så skal du og dit hus blive frelst" (v.31).
- deres forkyndelse for fangevogteren og hele hans hus.

Fortæl om:

- hvordan fangevogteren vasker sårene på ryggen af Paulus og Silas.
- dåben af fangevogteren og alle i hans husstand. Som husfar er han overhoved for alle og har det åndelige ansvar for alle i huset.
- bespisningen oppe i fangevogterens hus med Paulus og Silas som æresgæster.
- jubelen hos alle over at være kommet til tro på Gud.

Tal om:

- embedsmændene, som intet aner om, hvad der er sket i løbet af natten.
- deres besked om de to fangers løsladelse.
- fangevogteren, som overbringer beskeden til dem med tilføjelsen: "Gå nu ud og rejs bort med fred!" (v. 36).
- Paulus' afsløring af sit og Silas' **romerske borgerskab**. Som romerske borgere må de ikke idømmes straf uden afhøring og dom.
- hans krav om, at embedsmændene selv kommer til fængslet for at løslade dem og offentligt give dem en undskyldning.

Tegnet af Sine Cecilie N. Lund 8 år

Til eftertanke

Hvad skal jeg gøre for at blive frelst?
(jf. ApG 16,30 s.1006)

Fortæl om:

- embedsmændenes frygt, da de forstår, at de har handlet ulovligt.
- hvordan embedsmændene må hen til fængslet for at undskylde deres fejl og løslade dem.
- om embedsmændenes bøn til dem om at forlade byen.

Tal om:

- hvor missionærerne tager hen, inden de forlader byen.
- samværet i Lydias hus, hvor de møder brødrene og formaner (opmuntrer) dem.
- at Paulus aldrig glemte sine lidelser og trængsler i Filippi (jf. 1Thess 2,2).
- at Paulus fik et varmt forhold til menigheden her (læs Fil 1,3-5).

Ideer til fremlæggelse

Fortæl beretningen og dramatiser den samtidig. Tildel børnene rollerne som Paulus, Silas, fangevogteren, andre fanger, fangevogterens familie (evt. retsbetjente) og embedsmænd.

Denne beretning kan med fordel dramatiseres til en **forældredag**, fordi den på en enkel måde fortæller om, hvordan vi bliver frelst.

Huskeord
Råb til mig på nødens dag, så vil jeg udfri dig, og du skal ære mig.
(Sl 50,15 s.507)

Dagens tekst
ApG 26+
28,17-31
s.1017

Baggrundsstof

Tid

Fangenskab i Cæsarea ca. år 58-59.
Rejsen til Rom år 59-60.

Steder

Cæsarea ved havet, med Herodes' borg, hvor den romerske borger Paulus sad i mildt fangenskab i to år. Cæsarea var **den romerske statholders residensby**. Her var en stor havn, et stort teater, flotte statuer af bl.a. Herodes Agrippas I's tre smukke døtre: Berenike, Drusilla (statholderen Felix's hustru) og Mariamme. Desuden et tempel for kejser Augustus. (Se kort over Paulus' fjerde missionsrejse/rejsen til Rom på hjemmesiden).

I Paulus' lejede bolig i Rom. Her var han i husarrest, lænket til en soldat, som bevogtede ham. Han kunne modtage besøgende, og vennerne kunne frit komme og gøre ham tjenester.

Personer

Kong Agrippa II. Konge over forskellige områder i det nordlige Israel. Kommer på høflighedsvisit hos Festus. Festus, den nylig tiltrådte romerske statholder i Cæsarea. Berenike - Agrippas smukke søster, som ofte fulgtes med sin bror.

Sket siden sidst

Der er gået ca. 10 år siden Paulus og Silas sad i fængslet i Filippi. Anden og tredje missionsrejse er slut. Tredje rejse endte i Jerusalem ved pinsetid (kap. 21,17-40). For at undgå, at jøderne myrder ham, overføres Paulus om natten til Cæsarea (kap. 23,12-35). Her er Paulus fange under statholderen Felix i to år (kap. 24). Dernæst er han fange under Festus. Paulus bliver nødt til at indanke sin sag for kejseren i Rom for at undgå at udleveres til jøderne i Jerusalem.

Tegnet af Sarina Juul Holm 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Nu skal du høre mere om Paulus. I dag skal han tale med en konge, der hedder kong Agrippa. Kongen har rigtig flot tøj på. Han har også sin smukke søster med. Og en masse fine tjenere. Men Paulus har almindeligt tøj på, og så har han en lænke om benet! (vis).

1. **Paulus:** Jeg er glad for, at du vil høre på mig, kong Agrippa. Jeg er fra Israel ligesom dig. Og jeg tror på det, der står i Bibelen. Det om, at Jesus skulle dø - og blive levende igen!
2. Engang troede jeg ikke på det. Så jeg ville fange dem, der troede på Jesus. Men jeg så ham selv på vejen. Så nu ved jeg, at han lever.
3. Jesus sagde, at han ville ha', at jeg skulle for-

tælle om ham til alle mennesker. Mange steder i verden har jeg fortalt mennesker, at jeg har set og hørt Jesus.

4. Kong Agrippa, tror du på det, der står om Jesus i Bibelen? Jeg ved, at du tror det.
5. **Kongen:** Det er lige ved, at du får mig til at blive kristen.
6. **Paulus:** Om det er lige ved eller langt fra, så **beder jeg til Gud om, at du og alle her vil blive kristne** og ha' det som mig - bare ikke med lænke om benet!
7. Så gik kongen og alle de fine folk ud.
8. Og jeg skal snart af sted. Jeg skal til kejseren i Rom. Sammen med andre fanger. Men Gud har lovet, at **Han** vil være med hele vejen. Også når det bliver farligt. Så behøver jeg ikke at være bange.

Til de voksne

Herren Gud siger: „Frygt ikke, jeg er med dig, fortvivl ikke, for jeg er din Gud“ (Es 41,10).

Tegnet af Line Hadberg 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Paulus er udvalgt til at bringe Guds navn frem for hedninger, konger og jøder (ApG 9,15).

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

Møde med en konge eller dronning.

- kender du nogen, som har set en konge/dronning?
- hvor kan man se dem?
- kan man komme til at tale med en konge eller dronning?

At få lov til at fortælle en god nyhed.

- det er svært at tie stille, når man har en god nyhed. Så mange som muligt skal høre den.

At være fattig og alligevel rig.

- at være i fængsel og samtidig fri.
- og modsat: at være en fin, rig konge og ikke kende kongernes konge (Åb 17,14).

Indledning

Paulus havde været mange steder for at fortælle om Jesus. Nogle havde troet på ham, mens andre var blevet vrede. I Jerusalem var jøderne blevet så rasende, at de havde fået Paulus sat i fængsel. Nu var han i en borg, der hed Cæsarea. Den øverste her hed Festus. Han skulle passe på fangen Paulus, indtil han kunne sendes til kejseren i Rom.

Selve teksten

Fortæl om:

Hvad Jesus havde forudsagt, skulle ramme de kristne: Forfølgelser, udlevering til synagogerne, fængsel, fremstilling for konger og statholdere (Luk 21,12).

- **statholderen Festus**, som har fået besøg af kong Agrippa og hans søster Berenike.

- **kong Agrippa**, der bliver interesseret i at høre Paulus. Det pragtfulde indtog i retssalen sammen med de fornemme folk. Paulus, som nu skal forsvare sig for kongen, som kender de jødiske skikke og stridigheder.

Paulus' forsvarstale:

- om sit liv som lærd farisæer, hvordan han bekæmpede Jesus og de kristne.
- hvordan Jesus standsede ham på vejen til Damaskus

og sendte ham med det glade budskab til hedningerne.
- at han fortalte om Jesu død og opstandelse alle steder, men blev fanget og sat i fængsel.

Festus, der nu siger højt: Det er jo vanvittigt, hvad du siger, Paulus!

Paulus: Nej, det er ikke vanvittigt, men sandt. Kongen kender godt Jesus. Han har hørt om ham.

Paulus til kongen: Tror du på profeterne, kong Agrippa? Jeg ved, at du tror.

Kongen: Det er lige ved, at du overtaler mig til at blive en kristen.

Paulus: Om det er lige ved eller langt fra, er lige meget.

Bare du og alle her må få det lige som jeg, bare uden disse lænker (vis).

Kong Agrippas ord om Paulus: Den mand kunne være fri, hvis han bare ikke skulle dømmes af til kejseren. Festus venter nu på skibsløjighed til Rom, for at føre Paulus dertil som fange.

Fortæl om:

- at Paulus **endelig kom til Rom** efter en meget dramatisk rejse, hvor skibet forliste og strandede på Malta.
- **de kristne brødrers modtagelse** af Paulus udenfor Rom. Hans tak til Gud og fornyede mod.

- at Paulus **lejede en bolig** i hovedstaden, hvor han kunne **bo for sig selv** (med en soldat). Hans **frihed til at have besøgende** og få hjælp af venner dér.

Slut af med at fortælle, hvordan Paulus, dagen lang i to år, frimodigt vidnede for alle, der kom til ham, både jøder og hedninger (kap. 28,23-30).

Ideer til fremlæggelse

Dramatiser beretningen. Lederen (fortælleren) er Paulus. Lad gerne børnene eller andre ledere være kong Agrippa, Berenike, Festus, fangevogter, der er lænket til Paulus. Tag tøj med til skuespillerne, eller bed (ved mødet før) børnene selv tage tøj med til deres rolle.

Hånddukker eller figurer, fx duploklodser, kan også bruges.

Tegnet af Mark Ellegaard 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

Når Gud giver os til opgave at fortælle evangeliet, er det vigtigt at være lydige mod Guds kald.

Indledning

Paulus havde oplevet, at han måtte lide meget som Guds apostel, når han rejste ud med det glade budskab om Jesus. Forfølgelse, piskning, fængselsophold, stening m.m. (læs 2 Kor 11,23-28).

Nu havde han været i fængsel i Cæsarea i to år.

Selve teksten

Fortæl om:

- Festus, den nye romerske statholder i Cæsarea, der genoptager sagen om Paulus.

- kong Agrippa med søsteren Berenike, der kommer på hellighedsvisit hos Festus og bliver interesseret i at høre Paulus.

- hvordan Festus arrangerer et retsmøde, hvor Paulus kan tale sin sag for kong Agrippa.

- kongeparrets pompøse indtog i salen. Paulus, der føres ind og Festus' indledning (kap. 25,23).

Tal om:

- **forsvarstalen.**

- hvordan Paulus henvender sig til jøden Agrippa med hans store kendskab til jødernes skikke og stridigheder.

- Paulus, der fortæller om sit liv som streng farisæer og forfølger af de kristne.

- det jødiske håb om Messias, som Paulus ser opfyldt i Jesus.

- at mange jøder ikke troede på, at Jesus var opstået, men at Paulus selv havde mødt Ham og fået kaldet til at gå med evangeliet.

- at han havde været lydige mod kaldet og fortalt om Jesu korsfæstelse og opstandelse.

Fortæl om:

- Festus, som nu mener, at Paulus er vanvittig!

- Paulus, som afviser dette og understreger sandheden i sine ord.

- spørgsmålet til kongen: Tror du på profeterne, kong Agrippa? Jeg ved, at du tror.

- kongens svar: Det er lige ved, at jeg bliver en kristen.

- Paulus' udbrud: Gid du og alle her ville få det som jeg, lige bortset fra disse lænker.

Tal om:

- at talen slutter her, men blev kong Agrippa en kristen?

- Paulus, som måtte tilbage til fængslet for senere at føres til kejseren i Rom.

- hvordan Paulus endelig kom til Rom efter en meget dramatisk sørejse og forlis.

Fortæl om:

- Paulus' bolig i Rom, hvor han boede for sig selv sammen med den soldat, som passede på ham.

- hvordan han straks inviterede jøderne til sin lejlighed for at fortælle dem om Jesus.

- nogle, som troede, mens andre afviste Paulus' ord. Han prædikede i stedet for hedningerne.

Tal om:

- Paulus, som er lydige mod sit kald som missionær og vidnede fra tidlig morgen til sen aften. For det var vigtigt, at evangeliet nåede ud til så mange som muligt.

Tegnet af Victor Esbjerg 10 år

Til eftertanke

Paulus sagde: Jeg ville ønske til Gud, at alle fik det som jeg.
(jf. ApG 26,29 s.1017)

Slut af med at fortælle, hvordan Paulus flere gange undervejs fik nyt mod ved, at Gud opmuntrede ham (kap. 23,11 og 27,23-25), og at kristne brødre var en stor hjælp for ham (v.14 og 15).

Ideer til fremlæggelse

Fortæl beretningen om Paulus og kong Agrippa. Hav en lænke om benet, mens du spiller Paulus.

Beretningen kan dramatiseres med børnene og ledere som kong Agrippa, Berenike, Festus, en fangevogter, og evt. fine folk fra Cæsarea.

Tag udklædningstøj med til "skuespillerne". Eller fordel rollerne ved mødet inden, og bed børnene tage passende (fint) tøj med til rollen.

Tegn kong Agrippa og Paulus på to store stykker karton/tavle eller på en flip-over. Spørg børnene, **hvilke værdier/rigdomme** henholdsvis kongen og Paulus havde. Skriv disse op under billederne af dem. Hvem er rigest?

Huskeord
Gud ønsker, at alle vender om fra mørke til lys og fra Sattans magt til Gud.
(jf. ApG 26,18 s.1017)

Jesus fortæller lignelser

Det mistede får

Dagens tekst
Luk 15,1-7
s.943

Baggrundsstof

Lignelser

Jesus fortalte ofte lignelser for sine tilhørere. At fortælle i lignelser er at sige noget på en anderledes måde. Sandheder om fx Guds kærlighed, menneskers omvendelse og tro kan måske bedre forklares ved brug af billedsprog.

Der kan være flere grunde til, at Jesus (og andre) brugte lignelser:

- det er en god måde at kommunikere og undervise på, idet billedet vækker genkendelse hos modtageren.
- modtageren kan nemmere blive delagtiggjort i budskabet, hvis billedet skaber følelser (spænding, glæde, ærgelse), eller hvis der bliver stillet direkte spørgsmål.
- lignelser kan undertiden give modtageren ny erkendelse, når et budskab ses i et nyt og anderledes perspektiv.

Fortolkning og brug af lignelser

Ved fortolkning af lignelser skal man være opmærksom på, at en lignelse kan have én eller flere pointer. Man bør ikke fortolke alle mulige detaljer i lignelsen, som ikke hører med til selve hovedbudskabet. Man skal heller ikke forvente, at alle sandheder omkring emnet er indeholdt i lignelsen.

Det mistede får

Lignelsen om det mistede får findes i et afsnit i Lukas Evangeliet (14,15 til 15,32), som man kan sætte ordet "Omvendelse" som overskrift over. "Det mistede får" er fortalt til farisæere og de skriftkloge, måske som en opfordring til at have omsorg for syndere, der omvender sig. Et skema i lignelsen er: at miste, at finde og at glæde sig. Det er værd at bemærke, at Jesus her beskriver omvendelse som noget passivt, nemlig det at blive fundet af Gud. Samme lignelse findes i en kortere udgave i Matt 18,12-14.

Tegnet af James Philips 12 år og Sara Agerbo 12 år

Inspiration til Legestuen

Temaet: "At miste, men finde igen", er lige på legestu-niveau. Selv små børn har på en eller anden måde prøvet, at noget er blevet væk - at lede efter det og så finde det igen. Fortællingen om det mistede får vil derfor vække genkendelse.

Indledning

Kender I det, at der er noget, der bliver væk? - det kan være noget legetøj, en sut eller en ske. Er der nogle af jer børn, der har prøvet, at noget er blevet væk? Ledte I efter det, og fandt I det så igen? I dag skal vi høre en fortælling fra Bibelen, som Jesus har fortalt. Den handler om en mand, der mistede et får. Fåret blev helt væk. Lad os høre, hvad Jesus fortalte...

1. Der var engang en mand, som havde 100 får - det var mange, synes I ikke (medbring evt.

100 legetøjsdyr/legoklodser/små sten el.lign. - læg dem foran dig på et bord). Hver dag tog han sine mange får med sig ud på marken, så de kunne spise sig mætte i det saftige græs. Han elskede at sidde og kigge på sine får eller ligge i græsset og se skyerne på himlen bevæge sig, når det blæste. Hver aften, når han kom hjem, talte han fårene, for at være sikker på, at de var der allesammen.

2. En aften, da han kom hjem med sine får, opdagede han, at der manglede ét (læg et "får" ned på gulvet). Åh, nej, tænkte han - hvad skal jeg gøre? - jeg må finde det ene får, som jeg mangler.
3. Han ledte og ledte - overalt hvor de havde været den dag. Han kaldte og lyttede - kunne han mon høre det lille får, hvis han lyttede rigtig godt efter? Nej...jo, var det ikke en lyd, han kendte?
4. Han skyndte sig ned ad bjergsiden - kaldte igen - og lyttede. Pludselig fik han øje på fåret. Det var faldet ned i en kløft og sad fast. Han måtte hjælpe det op igen.
5. Da han fik fat i det, løftede han det op på sine skuldre og bar det hjem - og hvor var han glad: tænk, han havde fundet det får, han havde mistet. Nu havde han igen alle sine 100 får i sin fold.
6. Ligesom manden ledte efter fåret, sådan vil Gud også lede efter os. Hvis Gud finder os, dvs. hvis vi vil tro på Gud og være venner med ham, så bliver Gud rigtig glad.

Til de voksne

„Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte“ (jf. Luk 19,10).

Tegnet af James Philips 12 år og Sara Agerbo 12 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud søger efter os. Gud glæder sig, hvis han finder os, og hvis vi vil tro på ham og være venner med ham.

Indfaldsvinkler til teksten

Hvis vi nu var blevet væk for Gud - tror I så, at Gud ville lede efter os? Tror I Gud ville blive glad, når han fandt os igen? Hvorfor vil Gud gerne være venner med os?

Indledning

Er der nogen af jer børn, der har prøvet at blive væk fra jeres far og mor? Måske i et indkøbscenter eller i zoologisk have. Det er bestemt ikke særlig rart. At stå der og finde ud af, at man ikke kan se dem, man var sammen med før. Har jeres mor og far fortalt jer, hvad I skal gøre, hvis I bliver væk? Man kan sige det til en af dem, der arbejder i butikken. Jeg ved også, at nogle børn får skrevet mors og/eller fars mobiltelefonnummer på hånden, når de skal i zoo. Så kan de, der arbejder i zoo nemlig ringe til mor og far, hvis man er blevet væk, og man så viser dem telefonnummeret. Mor og far vil selvfølgelig begynde at lede efter jer - de vil kigge alle mulige steder, hvor de tror, I kan være og spørge alle mennesker om de har set en lille dreng eller pige. I dag skal vi høre en historie fra Bibelen som Jesus fortalte engang. Den handler om en mand der havde 100 får...

Selve teksten

Jesus ville fortælle, hvor meget Gud elsker os, og hvor meget Gud vil gøre, for at vi skal tro på ham og være sammen med ham. Han sagde, at Gud er ligesom manden med de 100 får, og vi mennesker er ligesom alle fårene. Manden var glad for alle sine får.

Fortæl om:

- det ene får, der blev væk fra manden.
- manden, der bare blev ved og ved med at lede, lige indtil han fandt fåret igen.
- at manden bar fåret hjem. Han glædede sig sammen med sine venner over, at han havde fundet det får, han havde mistet.

Slut af med at fortælle, at som manden ledte efter fåret, indtil han fandt det, sådan vil Gud også blive ved og ved med at spørge os, om vi vil være venner med ham/ om vi vil tro på Gud. Og ligesom manden glædede sig over, at have fundet sit får, sådan glæder Gud sig også vildt meget over, når et menneske gerne vil tro på Gud og være venner med ham.

Ideer til fremlæggelse

Print og klip ti - eller 100 får ud (se kopiark på hjemmesiden). Gem fårene rundt om i lokalet inden børnene kommer. Èt får skal gemmes, så det er umuligt for børnene at finde det. Fortæl børnene, at du er en fårehyrde, hvis får er blevet væk. Spørg om de vil hjælpe dig med at lede efter fårene. Led sammen med børnene og tæl fårene efterhånden som de kommer med de små sedler. Til sidst mangler der kun ét får - men der må ikke mangle ét eneste - så I må lede igen! Når I har givet op, beder

du børnene sætte sig ned. Fortæl beretningen om det mistede får - og find tilsidst det, I manglede.

Man kan fortælle en parallelfortælling med samme tema, blot mere nutidig. Brug fx frugt og grønt som visuelle virkemidler i fortællingen.

Fortæl historien om drengene Per og Poul, der legede med en legetøjstraktor og vogn i haven en vinterdag. Da de skulle ind, glemte de at rydde legetøjet op. Traktoren og vognen stod ude i haven og så begyndte det at sne. Det sneede så meget, at legetøjet til sidst var helt tildækket. Per og Poul kom i tanke om legetøjet og gik ud for at lede efter det. Det var svært at finde, men de blev ved med at rode i sneen, indtil de fandt legetøjet igen. Skær en (meget enkel) traktor ud af en honningmelon. Brug agurkeskiver som hjul. De kan sættes fast med tandstikkere. Som vogn bruges en halv peberfrugt, også med agurkehjul. Stænglen bruges til at hægte vognen på traktoren. Til snevej kan man bruge en indkøbspose fuld af flamingo fnug (kan købes på posthuset).

Ved at skære frugten ud, mens man fortæller historien, opnår man, at børnene er meget opmærksomme. Børnene kan evt. undervejs fortælle, hvad frugterne hedder, og hvad det udskårne forestiller.

Tegnet af James Phillips 12 år og Sara Agerbo 12 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud søger efter os syndere. Gud glæder sig, hvis han finder os, så vi omvender os og tror på ham.

Indledning

På Jesu tid var der nogle mennesker, som mente, at de var lidt bedre end de fleste mennesker. De blev kaldt farisæerne og de skriftkloge. Farisæerne var en jødisk sekt, og de skriftkloge var en gruppe mennesker (heraf nogle præster), som studerede Guds love (bl.a. de 10 bud). De syntes, at det var meget vigtigt at overholde Guds love til punkt og prikke. De lavede også mange tillæg til Guds love og fortolkninger af dem, som de selv overholdt. Derfor syntes de nok, at de var lidt bedre end de fleste mennesker.

De kunne især ikke forstå, at Jesus, der jo også var en rettroende jøde, gerne ville være sammen med mennesker, der ikke rettede sig efter alle disse love og fortolkninger. Disse mennesker var i farisæernes og de skriftkloges øjne de helt forkerte mennesker/udskud/syndere. Derfor fortalte Jesus dem lignelsen om det mistede får.

Selve teksten

Fortæl om:

- fåret, der blev væk i ødemarken.
- fåret, der ikke kunne komme hjem igen. Det var helt hjælpeløst og afhængig af at blive fundet og reddet.

Tal om:

- hvem fåret mon er et billede på.
- hvem det er, Jesus taler om, når han snakker om fåret.
- hvad en synder er.
- om vi også selv synder nogle gange.
- hvorfor syndere har brug for at blive fundet af Gud.

Fortæl om:

- manden, der bliver ved med at lede, indtil han finder fåret.
- at han bærer fåret hjem.
- at han glæder sig over det får, der var mistet men blev fundet igen.

Tal om:

- hvad vil det sige at blive fundet af Gud?
- at hvis man kommer til tro på Gud, er det så noget Gud gør, eller er det noget, man selv gør?
- om Gud skaber troen i mig, eller beslutter jeg mig selv for, at nu vil jeg altså tro (eller begge dele?).
- hvorfor Gud glæder sig mere over én synder, der omvender sig, end over 99 retfærdige?

Tegnet af James Phillips 12 år og Sara Agerbo 12 år

Til eftertanke

Der bliver større glæde i Himlen over én synder, der omvender sig.
(jf. Luk 15,7 s.943)

Fortæl om:

- farisæernes ydre retfærdighed. Jesus kalder et andet sted farisæerne for "kalkede grave; udenpå ser de smukke ud, men indeni er de fulde af dødningeben og al slags urenhed" (Matt 23,27).

Tal om:

- om vi nogle gange kan være lidt ligesom farisæerne; tror vi, at vi er bedre end andre mennesker?
- om vi alligevel er bevidste om, at vi nogle gange tænker grimme eller syndige tanker om andre mennesker.
- om vi glæder os, hvis en "rigtig synder" omvender sig?
- om vi har lyst til, at selv de frækkeste børn i klassen skal tro på Jesus og komme med til børneklub?

Ideer til fremlæggelse

For at vise lignelsens anvendelse kan du evt. fortælle om, hvordan du selv "blev fundet af Gud" og kom til tro på ham. Hvor gammel var du? Kom du i børneklub? Hvad kom det til at betyde for dig dengang og nu?

Huskeord
For Menneske-
sønnen er kommet for
at opsøge og frelse
det fortabte.
(Luk 19,10 s.947)

Baggrundsstof

Lignelser

Jesus fortalte ofte lignelser for sine tilhørere. At fortælle i lignelser er at sige noget på en anderledes måde. Sandheder om fx. Guds kærlighed, menneskers omvendelse og tro kan måske bedre forklares ved brug af billedsprog.

Der kan være flere grunde til at Jesus (og andre) brugte lignelser:

- det er en god måde at kommunikere og undervise på, idet billedet vækker genkendelse hos modtageren.
- modtageren kan nemmere blive delagtiggjort i budskabet, hvis billedet skaber følelser (spænding, glæde, ærgrelse) eller hvis der bliver stillet direkte spørgsmål.
- lignelser kan undertiden give modtageren ny erkendelse, når et budskab ses i et nyt og anderledes perspektiv.

Fortolkning og brug af lignelser

Ved fortolkning af lignelser skal man være opmærksom på, at en lignelse kan have én eller flere pointer. Man bør ikke fortolke alle mulige detaljer i lignelsen, som ikke hører med til selve hovedbudskabet. Man skal heller ikke forvente, at alle sandheder omkring emnet er indeholdt i lignelsen.

Den ventende far

Lignelsen om den ventende far findes i et afsnit i Lukas Evangeliet (14,15-15,32), hvor ordet "Omvendelse" kan stå som overskrift. Sammen med de to foregående lignelser (det mistede får og den tabte mønt) sættes der fokus på Jesus som den aktive, der finder og frelser de fortabte. Lignelsen er fortalt til farisæerne og de skriftkloge. I lignelsen forsvarede han de udstødte og tager afstand fra den etablerede jødedom, idet faderens kærlighed til sine sønner så langt overskrider, hvad jøderne forventede af såvel en jordisk far som af Gud.

Tegnet af René Tornvig 11 år

Inspiration til Legestuen

Tekstens pointe

Gud er som en god far, der gerne vil være sammen med os.

Indledning

I dag skal vi høre en historie, som Jesus har fortalt. Den handler om en dreng der gjorde noget helt forkert. Men hans far kunne godt lide ham alligevel. Sådan er det med forældre; de elsker deres børn, også selv om børnene gør noget, der er forkert.

Ideer til fremlæggelse

Teksten kan opføres som et teaterstykke. Hjælpe midler: Pung med penge, pjaltet tøj, stor tegning af gris, skål med grisemad, pæn jakke.

Hjemme hos far:

Søn: Far, hvorfor skal jeg altid arbejde for dig? Jeg har mere lyst til at rejse ud i verden og opleve noget.

Far: Min søn, herhjemme får du jo alt, hvad du behøver.

Søn: Men Far, hvis du giver mig nogle penge, så kan jeg godt klare mig. Jeg skal jo alligevel have dine penge, når du engang dør. Så kan du lige så godt give mig nogle penge nu.

Far: Det er jeg godt nok ked af, at du siger. Bliv hellere hjemme hos mig.

Søn: Nej Far. Giv mig nu de penge, så jeg kan komme af sted.

Far: Okay da. Men husk, du er altid velkommen og du vil altid være min søn.

I svinestien:

Søn: Åh nej, hvor har jeg været dum. Se nu her: Jeg har ikke flere penge i pungen. Jeg kan ikke købe mad og tøj. Jeg er sulten. Skal jeg prøve at spise noget af grisenes mad? (smager på det). Føj, puha. Bare jeg var hjemme hos min far og fik rigtig mad. Skal jeg gå hjem til min far? Nej, jeg tør ikke. Far bliver sur på mig. Jeg har jo også brugt alle pengene.

Hør, hvad var det egentlig, far sagde, lige inden jeg gik: "Du er altid velkommen." Måske skulle jeg alligevel gå hjem til far?

Hjemme igen:

Far: Åh, hvor jeg dog savner min søn. Og jeg har slet ikke hørt eller set noget til ham. Er der nogle af jer, der har set min søn?

Der kommer én. Mon det er ham? Han ser så ynkelig og pjaltet ud. Jo, det er min søn.

Søn: Ja, der er mig. Undskyld far. Jeg har brugt alle pengene. Kan jeg ikke få lov til at arbejde for dig? Bare jeg får noget rigtig mad.

Far: Jamen, du er jo min søn. Hvor har jeg savnet dig. Og hvor er jeg glad for, at du er kommet hjem. Se nu får du lige noget nyt tøj på, og så skal vi holde fest, fordi du er kommet hjem igen. Velkommen hjem, min søn.

Til de voksne

"Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed" (1 Joh 1,9).

Tegnet af Nadine Iwersen 7 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud er som en god far. Han elsker os og vil gerne være sammen med os, også selv om vi har gjort noget forkert og dumt. Hvis vi siger undskyld til Gud, så tilgiver han os.

Indfaldsvinkler til teksten

Bliver du ked af det, hvis en af dine venner siger, at han ikke gider lege med dig?

Tror du, at Gud bliver ked af det, hvis vi siger til ham, at vi ikke gider være sammen med ham?

Kan du klare dig uden din mor og far? Kan du selv lave mad eller finde vej til børnehaven? Kan vi godt klare os uden Gud? Ligesom mor og far hjælper os, sådan kan Gud hjælpe mennesker med alle ting i livet.

Man kan altid komme til Gud og få hjælp hos ham. Man kan altid bede til Gud.

Indledning

Kender I det, at du nogle gange bliver uvenner med din far og mor. De siger, at du skal gøre noget, fx. børste tænder eller gå i bad, og det er slet ikke det, du har lyst til. Så bliver I måske uvenner - måske bliver du sur og ville ønske dig langt væk fra far og mor. Men på et tidspunkt finder du måske ud af, at det faktisk er mor og far, der bestemmer/det er dem, der er de klogeste. Du finder måske ud af, at det nok alligevel er bedst, at du får børstet tænder, eller hvad det nu er, de vil, at du skal gøre.

Jesus fortalte engang en historie om en søn, der ikke ville gøre, som hans far ville. Han var en stor dreng, ja - næsten voksen. Sønnen fik bare så meget lyst til at sige farvel til sin far og mor og flytte hjemmefra.

Selve teksten

Jesus ville fortælle, hvor meget Gud elsker os, og hvor meget Gud ønsker, at vi skal tro på ham. Jesus sagde, at Gud var ligesom en far, og vi var ligesom hans søn.

Fortæl om:

- sønnen, der siger farvel til sin far. Han ønsker ikke at gøre, som far siger, og han ønsker heller ikke den beskyttelse og omsorg, som faderen giver.
- hvor svært det er for sønnen at klare sig alene uden fars hjælp.
- faderen, der bliver ved med at elske og savne sin søn.

søn. Han er altid parat til at tage imod sin søn, når han vender om og kommer hjem.

Ideer til fremlæggelse

Teksten kan opføres som et teaterstykke (se "Inspiration til Legestuen"). De større børn kan forstå flere enkeltheder i historien, så man kan også tage flere detaljer med. Det kunne fx være noget om: at arve, hungersnød og ulækkert arbejde med grisene.

Hvis man er alene om fremlæggelsen, er dukketeater også en mulighed. Hånddukker med arme er klart at foretrække pga. handlingen (faderen giver pungen med penge, og han omfavner sønnen). Hvis man laver dukkerne selv, kan det være en god ide at bruge grydeskeer af træ. Man kan så tegne et glad ansigt på den ene side og et "ked" ansigt på den anden. Ansigterne kan så skiftes ud undervejs i stykket, ved at dreje skeen. Man kan hurtigt lave en hånddukke af en strikhandske, lidt dukketøj, en grydeske, tusch og lidt vat til hår.

Tegnet af Sandra Lorenzen 7 år

Især for de store

Tekstens pointer

- Gud er altid parat til at tilgive og modtage os, hvis vi vender om til ham. Han glæder sig, når det sker.
- Vi må altid være parat til at vende om til Gud og bekende vores synd for ham.
- Vi må glæde os sammen med Gud, når nogen, vi kender, vender om til ham.

Indledning

Jesus forklarede flere gange, at Gud elsker alle mennesker, og at Gud gerne vil, at alle mennesker tror på ham. Imidlertid var der nogle mennesker på Jesu tid (det var farisæerne og de skriftkloge) som troede, at Gud kun kunne lide gode mennesker, altså mennesker som altid overholdt Guds bud og gjorde gode gerninger. Men Jesus ville fortælle dem, at Gud faktisk også elsker os mennesker, selv om vi ikke kan overholde Guds bud, selv om vi er syndere. Derfor fortalte han dem en historie om en far og hans to sønner. Lillebroderen gjorde rigtig mange forkerte ting, men alligevel blev faderen ved med at elske ham. Til sidst skal vi også høre om storebroderen.

Selve teksten

Fortæl om:

- hvor dårligt sønnen behandler sin far, når han beder om "arveforskud". Det er lidt det samme som at sige: Jeg regner dig for at være død." Forholdet mellem sønnen og faderen er tydeligvis ikke det bedste.
- at faderen efterkommer sønnens ønske, også selv om han bliver dårligt behandlet.

Tal om:

- at Gud er god mod os, uanset om vi er mere eller mindre gode mod ham.

Fortæl om:

- at sønnen samler alt sit sammen, dvs. får penge for det og rejser. Han ødsler mange penge væk på luksus.

Tal om:

- hvordan vi bruger de penge og ressourcer i øvrigt, som vi har fået af Gud?

Fortæl om:

- hungersnøden.
- hvordan sønnen må passe svin. Det var ellers helt

utænkeligt for en jøde, idet svin var urene dyr.

- at han beslutter sig for at gå hjem til sin far og bekende sin synd. Han vil være daglejer hos sin far, dvs. han vil arbejde på at betale pengene tilbage. På den måde håber han, at han igen kan gøre sig fortjent til at kaldes søn.

Tal om:

- om vi kan gøre os fortjent til at blive Guds børn ved at arbejde og tage os sammen?

Fortæl om:

- hvordan faren, mens sønnen endnu er langt borte, får medynk, løber imod ham, omfavner og kysser ham, inden sønnen når at sige noget som helst.
- at sønnen aldrig når at foreslå, at han skal være daglejer (og betale pengene tilbage).
- at allerede, da han har bekendt sin synd, begynder faderen at arrangere en fest. Han bruger billedet, at hans søn var død, men blev levende igen.

Tal om:

- at Gud aldrig accepterer, at vi er kommet væk fra ham. Han vil altid vente på og længes efter, at vi vender tilbage til ham.
- at hvis vi bekender vores synd, så tilgiver Gud os den.

Fortæl om:

- den ældste søn. Han var blevet hjemme, havde passet arbejdet og gjort som far ønskede. Nu bliver han sur, fordi faderen holder fest for lillebroderen. Han vil hellere holde en fest for sig selv og sine venner.

Tegnet af Lillian Tornvig 9 år

Til eftertanke

For min søn her var død,
men er blevet levende
igen, han var fortabt, men
er blevet fundet.
(Luk 15,24 s.943)

Tal om:

- hvordan storebroderens forhold til faderen er? Elsker han ham som en far eller tjener han ham som en herre? Storebroderen har dybest set ikke et bedre forhold til faderen end lillebroderen havde.
- hvorfor han ikke bliver glad for, at hans lillebror er blevet klogere og er kommet hjem igen?
- om vi bliver glade, hvis nogen vender om til Jesus og tror på ham - også selv om det måske er nogen, der før har drillet os?

Fortæl om:

- at faderen også elsker storebroderen, selv om han opfører sig dumt. Igen er faderens kærlighed grænseoverskridende.

Ideer til fremlæggelse

Stil børnene spørgsmål, mens du fortæller historien. Stil både spørgsmål, der giver indlevelse i historien: Hvad tror du faderen tænkte, da sønnen bad om penge? Hvor mange gange om dagen mon faderen kiggede ud efter sin søn? Men stil også spørgsmål, om hvad vi kan bruge lignelsens indhold til i vores liv?

Huskeord
Hvis vi bekender
vore synder, er han tro-
fast og retfærdig.
(1 Joh 1,9 s.1122)

Jesus fortæller lignelser

Den rige mand og Lazarus

Dagens tekst
Luk 16,19-31
s.944

Baggrundsstof

Lignelser

Jesus fortalte ofte lignelser for sine tilhørere. At fortælle i lignelser er at sige noget på en anderledes måde. Sandheder om fx Guds kærlighed, menneskers omvendelse og tro kan måske bedst forklares ved brug af billedsprog.

Der kan være flere grunde til, at Jesus (og andre) brugte lignelser:

- det er en god måde at kommunikere og undervise på, idet billedet vækker genkendelse hos modtageren.
- modtageren kan nemmere blive delagtiggjort i budskabet, hvis billedet skaber følelser (spænding, glæde, ærgrelse), eller hvis der bliver stillet direkte spørgsmål.
- lignelser kan undertiden give modtageren ny erkendelse, når et budskab ses i et nyt og anderledes perspektiv.

Fortolkning og brug af lignelser

Ved fortolkning af lignelser skal man være opmærksom på, at en lignelse kan have én eller flere pointer. Man bør ikke fortolke alle mulige detaljer i lignelsen, som ikke hører med til selve hovedbudskabet. Man skal heller ikke forvente, at alle sandheder omkring emnet er indeholdt i lignelsen.

Den rige mand og Lazarus

Lignelsen om den rige mand og Lazarus findes kun hos Lukas. Den Lazarus, der er nævnt i lignelsen, har intet at gøre med Maria og Marthas bror Lazarus. Lignelsen er fortalt til farisæerne som en advarsel mod at bygge sit liv på nuværende rigdom og glemme sin fattige næste. Den indeholder imidlertid flere andre alvorlige pointer. Bemærk, at det især er den rige mand og ikke Lazarus, der sættes i fokus gennem lignelsen.

Tekstens pointe

Det gælder om at stole på Gud - hele livet.

Tegnet af Kasper Sørensen 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Nogle gange sker det, at to hold eller to børn konkurrerer mod hinanden. Det kan være i fodbold, eller det kan være i et andet spil. Begge vil gerne vinde, men der er jo kun en af dem, der kan vinde. Måske holder vi med én af dem; vi hepper på ham og håber, at han vinder. Hvis det så alligevel er den anden, der går hen og vinder, så kan vi jo ikke bare pludselig skifte side. Vi kan ikke bare sige: Hov, jeg holdt med den anden.

1. Den rige mand stolede på sine penge og "holdt med"/stolede på sin rigdom. Hver dag hjalp hans penge ham til at holde fest og være glad.
2. Lazarus derimod var fattig og syg. Han lå ved den rige mands port, og hver dag håbede han på, at Gud ville hjælpe ham.
3. En dag døde både Lazarus og den rige mand. Lazarus, der hele sit liv havde håbet på Gud, blev også nu trøstet og hjulpet af Gud.
4. Den rige mand, der ikke "holdt med"/stolede på Gud i sit liv, siger, at nu vil han egentlig gerne have, at Gud hjælper ham. Han er ked af, at han ikke er sammen med Gud nu.
5. Gud svarer, at den rige mand hele sit liv har haft mulighed for at vælge Gud. Nu er det for sent. Han kunne have valgt at "holde med"/stole på Gud noget før.

Ideer til fremlæggelse

Prøv at tegne historien på en tavle eller et stort papir, mens du fortæller den. Brug en børnebibel til inspiration til ansigterne (festligt, syg, glad og "ked" ansigt, samt en engel). Du kan evt. hjemme skitsere tegningerne med en tynd blyant og så tegne over med en fed tusch, mens du fortæller.

Til de voksne

Jesus, som døde og opstod for os, vil gerne, at vi lever hele vores liv i tro på ham. En dag kan det blive for sent at ville vende om til Jesus.

Tegnet af Kristoffer Sørensen 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

I Bibelen siger Gud til os, at han ønsker, at vi skal tro på ham. Gud advarer os mod at leve vores liv borte fra ham.

Indfaldsvinkler til teksten

- Advarsel. Nogle gange kan man godt få en advarsel om, at noget er farligt, eller at noget kan gå galt. Det kan være noget, der står på et skilt, eller noget ens mor eller far siger. Kan I komme i tanke om nogle advarsler (i trafikken: vejarbejde eller ulykker, i svømmehallen: ikke løbe)? Lytter I efter, hvis I ser eller hører en advarsel?

- Død. Er der nogen af jer, der har kendt én, som nu er død? Før de døde kunne vi være sammen med dem, besøge dem og snakke sammen. Det kan vi ikke mere. Er der så nogen, der har hørt om én, som var død, men blev levende igen? Jesus! Det var helt utroligt for de mennesker, som vidste, at Jesus havde været død, men som nu mødte ham igen - i live.

Indledning

Fortæl som indledning historien om Per og Poul, der skulle ud at bade. Du kan evt. tage svømmevinger, bælte, snorkel og mere badeudstyr på til at begynde med. Per og Poul kendte godt de advarsler, som de ofte havde hørt, når de skulle ud at bade: De fem baderåd. De kendte dem måske ikke sådan udenad, men de vidste

godt, at der var fem baderåd. Kender I de fem baderåd?

1. Lær at svømme.
2. Bad aldrig alene.
3. Der skal altid være en voksen tilstede.
4. Pas på vinden/strømmen.
5. Kend stranden.

De stod på et skilt på stranden. Men Per var ligeglad. Poul var mere forsigtig. Han læste baderådene omhyggeligt.

Per havde det sjovt og legede i vandet. Poul kom langt om længe ud at bade.

Per sejlede ud på sin luftmadras. Pludselig ramte han en stor sten, og luftmadrasen punkterede - langt fra land. Per blev meget forskrækket; han baskede med både arme og ben, og han råbte højt om hjælp. Til sidst stod Per i vand til livet på stenen. Han var virkelig bange - bange for at falde ned af stenen og bange for ikke at kunne svømme ind til land igen.

Poul hentede hjælp. Pouls far ringede til politiet. Der kom en brandbil med en redningsbåd ned på stranden. Per blev hjulpet sikkert i land. Lidt senere kom der en redningshelikopter forbi, men da var Per blevet reddet. Per havde lært, hvor vigtigt det er, at kende baderådene, og hvor vigtigt det er at følge dem.

Selve teksten

Genfortæl lignelsen om den rige mand og Lazarus. Nævn, at den rige mand stolede på og nød godt af sine mange penge, mens Lazarus udelukkende kunne sætte sit håb til Gud. Efter sin død bliver den rige mand klar over, at han har levet sit liv forkert. Han ønsker at advare sine fem brødre, og han synes, at Lazarus, som også er død, skal blive levende igen for at advare hans brødre. Hvis der skete noget så utroligt som at en død blev levende igen, så ville brødrene nemlig bestemt lytte til, hvad han sagde. Men Gud svarer den rige mand, at der faktisk står i Bibelen, hvordan Gud vil have, at man skal leve sit liv - at man skal tro på Gud. Brødrene kan bare læse det der. Hvis de ikke vil tro det, der står i Bibelen, når de læser det, så vil de heller ikke tro det, bare fordi én, der var død, blev levende igen og fortalte dem det.

Ideer til fremlæggelse

Hvis du har bælte og svømmevinger på kan du være den forsigtige Poul i historien om Per og Poul. Skriv de fem baderåd op på "skiltet ved stranden" efterhånden, som I sammen kommer i tanke om dem. Prøv at tegne historien om den rige mand og Lazarus, mens du fortæller den. Se under Legestue.

Tegnet af Ditte Sørensen 10 år

Især for de store

Tekstens pointer

1. Ansvar for ens næste.
2. Døden vender op og ned på alt.
3. Guds dom er uigenkaldelig.
4. Tro uden tegn.

Indledning

På Jesu tid var der nogle farisæere, som brugte meget tid på at læse i Det gamle Testamente (det var kun den del af Bibelen, man havde dengang). Men selv om de måske forstod meget af, hvad de læste, så ændrede det alligevel ikke deres liv. De kunne læse om, at man skulle have omsorg for de fattige og hjælpeløse. Alligevel var de så glade for deres penge, at de helst brugte dem på sig selv. Jesus fortalte dem en alvorlig lignelse om en rig og en fattig mand. Det var en advarsel om, at det, som farisæerne læste i Det gamle Testamente, også skulle have konsekvenser i deres liv.

Ideer til fremlæggelse

Læs teksten op eller få nogle af børnene til at gøre det. Fra v.24 begynder samtalen mellem Abraham og den rige mand. For at rette fokus mod indholdet af denne samtale, kan to børn skiftevis læse Abrahams og den rige mands replikker.

Selve teksten

Der er fire vigtige, alvorlige og måske svære pointer i lignelsen, som man kan tale med de store børn om. Prøv at komme ind på emnerne ved at stille spørgsmål.

1. Det er vigtigt at slå fast, at fattige mennesker ikke kommer i Himlen, bare fordi de er fattige og omvendt med rige mennesker. Det kunne v.25 isoleret set ellers

godt tyde på. Det er derimod menneskets forhold til Gud, det kommer an på. Sætter man i dette liv sit håb til Gud, eller er der noget andet, man håber og stoler mere på? Denne lignelse er blot en af mange advarsler i Bibelen til rige mennesker om, at deres rigdom ikke må blive deres gud. Den er også en opfordring til, at rigdommen i stedet må blive til velsignelse for den fattige, syge og hjælpeløse. Hvordan bruger vi vores rigdom?

2. Selv om der kan være meget forskel på mennesker, mens vi lever her på jorden, så har vi alle det til fælles, at vi engang skal dø og møde Gud. I det møde med Gud er det ikke afgørende, om man har været fattig tigger eller præsident. Det afgørende er, om man kender Gud, tror på Jesus og er blevet frelst af ham.

3. Den malende beskrivelse af den dybe kløft, som Abraham og den rige mand snakker hen over, tror jeg ikke, vi konkret skal forvente at opleve i Himlen. Men Guds dom er uigenkaldelig, og det er ikke muligt at smyge sig udenom eller skifte side, efter man er død. Det er i livet her og nu, at vi har mulighed for at omvende os og tro på Jesus.

4. Ligesom farisæerne dengang kunne læse i Det gamle Testamente, således kan vi også i dag læse i Bibelen. Nogle gange kunne vi måske også ønske os, at vi havde noget mere end bare en bog. Vi kunne måske tænke os at se Jesus gå midt i blandt os og gøre undere og tegn, så ville det sikkert være meget lettere at tro på ham, eller vi kunne måske godt tænke os at se Lazarus eller en anden stå op fra de døde for at fortælle, at det altså er sandt, hvad der står skrevet. Det er påfaldende, at Jesus i lignelsen siger, at hvis vi ikke tror Guds ord, når vi læser det, så vil vi heller ikke lade os overbevise, selv om én står op fra de døde.

Tegnet af Anne L. Sørensen 7 år

Til eftertanke

De vil heller ikke lade sig overbevise, selv om en står op fra de døde. (jf. Luk 16,31 s.944)

Til overvejelse

Jesus siger også et andet sted, at han er ked af, at folk kræver tegn (Luk 11,29). De skal ikke få andet tegn end Jonastegnet, siger han. Men Jonastegnet er jo netop et billede på Jesu død og opstandelse på den tredje dag. Jesus giver os netop det tegn, at han selv stod op fra de døde. Et meget overbevisende tegn. Alligevel er der mennesker, der ikke vil lade sig overbevise og tro på Jesus.

Huskeord
Rigdom gavner ikke
på vredens dag, men
retfærdighed redder
fra døden.
(Ordspr 11,4 s.571)

Jesus fortæller lignelser

Arbejderne i vingården

Dagens tekst
Matt 20,1-16
s.882

Baggrundsstof

Lignelser

Jesus fortalte ofte lignelser for sine tilhørere. At fortælle i lignelser er at sige noget på en anderledes måde. Sandheder om fx Guds kærlighed, menneskers omvendelse og tro kan måske bedst forklares ved brug af billedsprog.

Der kan være flere grunde til at Jesus (og andre) brugte lignelser:

- det er en god måde at kommunikere og undervise

på, idet billedet vækker genkendelse hos modtageren. - modtageren kan nemmere blive delagtiggjort i budskabet, hvis billedet skaber følelser (spænding, glæde, ærgrelse), eller hvis der bliver stillet direkte spørgsmål. - lignelser kan undertiden give modtageren ny erkendelse, når et budskab ses i et nyt og anderledes perspektiv.

Fortolkning og brug af lignelser

Ved fortolkning af lignelser skal man være opmærksom på, at en lignelse kan have én eller flere pointer. Man bør ikke fortolke alle mulige detaljer i lignelsen, som ikke hører med til selve hovedbudskabet. Man skal heller ikke forvente, at alle sandheder omkring emnet er indeholdt i lignelsen.

Arbejderne i vingården

Jesus fortæller denne lignelse til sine disciple. Han har netop opfordret en ung, rig mand til at sælge alt, give pengene til de fattige og følge Jesus for at få evigt liv. Den unge mand har afvist det, men Peter og de andre disciple har jo netop forladt alt og fulgt Jesus. Peter spørger derfor, hvad løn de så får for det. Jesus forsikrer dem om, at der er velsignelse og evigt liv i vente til dem, der tror og følger ham. Men samtidig pointerer han, at man i Guds rige ikke får løn efter indsats, men af nåde. Det evige liv modtager vi alene af nåde, og det er ikke afhængigt af hvor stor en tjeneste, vi synes, vi har haft i Guds rige, hvor syndfrit vi synes at have levet, eller hvor længe vi har været kristne.

Tegnet af Mads Roager 5 år

Inspiration til Legestuen

Tekstens pointe

Gud giver os evigt liv i Himlen, hvis vi tror på ham.

Indledning

Gud er så god ved os, at han giver os livet. Faktisk giver Gud os evigt liv i Himlen helt gratis - helt uden vi skal give Gud noget tilbage. Det havde Jesu venner meget svært ved at forstå. De syntes, at de havde gjort så meget godt for Gud, derfor måtte Gud da give dem noget til gengæld. Det syntes de, at de havde fortjent. Derfor fortalte Jesus dem en historie om, at Gud ikke giver efter, hvad vi har fortjent. Gud giver... bare fordi han er god.

1. Jesus fortalte en historie om en landmand. Landmanden havde en masse arbejde, der skulle gøres på sin gård. Der skulle plukkes vindruer. Kan I godt lide vindruer?
2. Der var meget arbejde, og derfor gik han ud om morgenen og fandt nogen, der kunne hjælpe ham. De skulle have ti kroner for at arbejde hele dagen med at plukke vindruer. Du kan tro, det var hårdt arbejde.
3. Ved frokosttid og sidst på eftermiddagen fik landmanden fat i flere arbejdere og aftalte med dem, at de fik ti kroner for at arbejde resten af dagen.
4. Da det blev aften fik alle arbejderne deres løn - 10 kr. til hver. Dem, der havde arbejdet

hele dagen, syntes det var uretfærdigt, at de kun fik ti kroner, når dem, der kun havde arbejdet én time, også fik ti kroner. Men landmanden sagde, at de havde fået det, de havde aftalt.

5. Med den historie ville Jesus sige, at Gud er ligesom landmanden. Alle, der tror på Gud, får evigt liv. Vi får det helt gratis, uanset om vi har troet på Gud i kort eller lang tid - og uanset om vi selv synes, at vi har arbejdet meget eller lidt for Gud. Gud giver nemlig ikke som vi har fortjent. Han giver, bare fordi han er god.

Ideer til fremlæggelse

Brug duplo-mennesker som landmand og arbejdere. Brug rigtige vindruer til høsten. Børnene kan også få lidt vindruer at spise, mens de lytter til historien.

Til de voksne

Gud giver os ikke løn efter fortjeneste, men af nåde (frit efter Rom 4,4-5).

Tegnet af Karna Roager 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud giver os evigt liv i Himlen, hvis vi tror på ham. Gud giver det, fordi han er god, ikke fordi vi er gode.

Indfaldsvinkler til teksten

Er det rimeligt, at den der arbejder mest, også får mest i løn?

Jesu disciple arbejdede for Gud. Det fik de ikke penge for. Men hvordan fik de så mad? Tror I, de håbede, at Gud en dag ville give dem noget til gengæld?

Hvis vi tror på Gud, hvad håber vi så på, at Gud vil give os? Hvis vi får noget af Gud, er det så fordi vi har fortjent det? Eller giver Gud det til os, bare fordi han er god mod os?

Indledning

Jeg er sikker på, at der er nogle af jeres forældre, der har et arbejde. Ved I godt, at man får penge for at arbejde - at man får løn? Jo mere man arbejder, jo flere penge får man. Hvis man kun arbejder lidt, så får man også kun lidt i løn.

Men Gud siger, at det er anderledes i Guds rige. Vi kan også arbejde for Gud. Men Gud giver os ikke løn efter, hvad vi har fortjent. Gud giver evigt liv helt gratis til alle, der tror på ham. Det kommer ikke an på, om man har arbejdet meget eller lidt for Gud.

Selve teksten

Jesu disciple havde svært ved at forstå, at selv om de arbejdede rigtig meget for Gud, så fik de alligevel deres "løn" - det evige liv helt gratis. Derfor fortalte Jesus dem en historie om, hvordan det er med arbejde og løn i Guds rige.

Tegnet af Karna Roager 9 år

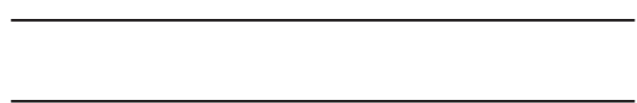
Genfortæl historien om arbejderne i vingården. De, der havde arbejdet hele dagen, syntes det var uretfærdigt, at de fik det samme i løn som dem, der kun havde arbejdet én time. Fortæl om, hvordan de havde arbejdet hårdt og længe og så lige på den varmeste tid af dagen. Derfor ville de have mere i løn end de andre.

Vingårdsejeren siger, at de får, hvad de har aftalt. Derfor er det ikke uretfærdigt. Arbejderne skal ikke være sure på vingårdsejeren, bare fordi han er god mod de arbejdere, der kom til sidst.

Jesus siger, at i Guds rige arbejder alle, men man får kun løn, fordi Gud er god. Ikke fordi man har gjort sig mere eller mindre fortjent til sin løn. Vi kan ikke rigtig gøre os fortjent til at få noget af Gud. Gud giver os evigt liv, bare fordi han er god mod os.

Ideer til fremlæggelse

Brug de lange balloner til ballondyr i fortællingen. Når du fortæller om arbejderne, der arbejdede hele dagen, puster du en ballon helt op. Når du fortæller om de næste arbejdere, puster du ballonerne mindre og mindre op. Du kan sætte ballonerne op med tape på en række ved siden af hinanden. Den sidste arbejder får måske kun en ballon der er 10 cm lang.

Især for de store

Tekstens pointe

I Guds rige får man ikke belønning efter sin indsats, men gratis af nåde. Når Gud giver evigt liv til os, er det altså ikke fordi, vi er gode, men fordi Gud er god.

Indledning

Fortæl om, hvad der er sket, lige før Jesus fortæller denne lignelse. Den rige, unge mand ville gerne have evigt liv, men han var ikke villig til at give sine penge til de fattige og følge Jesus. Disciple, anført af Peter, havde netop givet afkald på deres penge og var fulgt efter Jesus. De tænkte nu på, om de fik nogen belønning for det. Måske tænkte de også på, om de mon fik en større belønning end andre mennesker, der ikke havde opgivet så meget som dem.

Fra vers 20 læser vi også om Zebedæussønnerne (Jakob og Johannes), der havde et ønske om en særlig

fremtrædende plads i Himlen. De håbede på at få lidt mere i belønning end de andre disciple.

Jesus var ked af, at disciplene tænkte så meget på, hvilken belønning de mon fik. Han syntes, at de skulle glæde sig over, at frelsen er gratis for alle. Han syntes også, at de skulle glæde sig over at være med i Guds riges arbejde, hvor de fortalte andre mennesker om, hvad Jesus havde gjort for dem. Derfor fortalte han lignelsen om arbejderne i vingården.

Selve teksten

Læs teksten eller få nogle af børnene til at læse den op.

Tal om:

- er rimeligt, at både dem, der har arbejdet hele dagen, og dem, der kun har arbejdet en time, får den samme løn?
- er det rimeligt i Guds riges arbejde?
- hvilke krav kan vi stille til Gud, hvis vi er medarbejdere i Guds rige?
- skal vi være glade for at vingårdsejeren gav alle arbejderne en fuld dagløn?
- hvad betyder det for os?
- vil du også gerne være en medarbejder for Gud?
- hvordan kan du arbejde med på Guds rige? Fortælle kammerater om Jesus, hjælpe dem i klassen der bliver drillet eller har svært ved lektierne, være lydige mod forældre, lade være med at lyve eller stjæle.
- hvis det lykkes for dig at være Guds medarbejder, synes du så, at Gud skal give dig en særlig belønning?
- kan du gøre dig fortjent til noget godt fra Gud?

Tegnet af Louise Aggerbeck 8 år

Til eftertanke

Min ven, jeg gør dig ikke uret. Blev du ikke enig med mig om en denar? (jf. Matt 20,13 s.882)

Ideer til fremlæggelse

Du kan spørge en tredjedel af børnene om at hoppe højt op i luften 20 gange. Så får de til gengæld en lille slikkepind hver. Bagefter spørger du en anden tredjedel om at hoppe højt 10 gange, så får de også en slikkepind for det. Til sidst skal resten hoppe bare én gang for at få en slikkepind. Nu kan du jo spørge de første børn, om de synes, at det er helt rimeligt, det der er foregået. Er du ikke i din gode ret til at være god mod de sidste børn?

Huskeord
Alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud, og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus. (Rom 3,23-24 s.1024)

Baggrundsstof

Lignelser

Jesus fortalte ofte lignelser for sine tilhørere. At fortælle i lignelser er at sige noget på en anderledes måde. Sandheder om fx Guds kærlighed, menneskers omvendelse og tro kan måske bedre forklares ved brug af billedsprog.

Der kan være flere grunde til, at Jesus (og andre) brugte lignelser:

- det er en god måde at kommunikere og undervise på, idet billedet vækker genkendelse hos modtageren.
- modtageren kan nemmere blive delagtiggjort i budskabet, hvis billedet skaber følelser (spænding, glæde, ærgrelse), eller hvis der bliver stillet direkte spørgsmål.
- lignelser kan undertiden give modtageren ny erkendelse, når et budskab ses i et nyt og anderledes perspektiv.

Fortolkning og brug af lignelser

Ved fortolkning af lignelser skal man være opmærksom på, at en lignelse kan have én eller flere pointer. Man bør ikke fortolke alle mulige detaljer i lignelsen, som ikke hører med til selve hovedbudskabet. Man skal heller ikke forvente, at alle sandheder omkring emnet er indeholdt i lignelsen.

De ti brudepiger

Lignelsen om de ti brudepiger findes i et langt afsnit (kap. 24 og 25), hvor Jesus taler til sine disciple om de sidste tider. Det er noget af det sidste, Jesus siger til sine disciple, inden han korsfæstes få dage senere. I sin tale kommer han ind på emner som sin genkomst, verdensdommen, endetiden og hvordan man skal leve i de sidste tider i forventning om Jesu genkomst. Lignelsen om de ti brudepiger handler netop om det sidste. Der er én pointe i lignelsen: Vi skal leve, så vi altid er klar til

Tegnet af Kirstine Risager Thode 9 år

at møde Gud. Vi skal ikke være paniske eller verdensfjerne, men være beredte, arbejdende og se frem til det øjeblik, hvor råbet lyder: "Brudgommen kommer."

Inspiration til Legestuen

Tekstens pointe

Vi skal altid være parat til at møde Gud.

Indledning

Kender I det, at man nogle gange skal af sted i en fart. Mor siger, at du skal skynde dig at tage tøj, jakke, sko og måske cykelhjelm på, eller du skal sætte dig ud i bilen og klikke selen.

Når du så er helt klar til at komme af sted, så sker det: Mor begynder at snakke med en anden dame. Og sådan kan de snakke og snakke i lang tid, og hvem kan holde til at sidde og bare være klar så længe?

Når nu cykelhjelm eller selen strammer, så tager du den lige af. Bliver det for varmt tager du lidt tøj af, og måske er der en sten i skoen. Du skal måske også kigge lidt i handskerummet eller lidt i mors taske?

Pludselig er mor færdig med at snakke og siger, at vi har travlt, men nu er du jo slet ikke klar til at komme af sted.

Selve teksten

I Bibelen har Jesus fortalt en historie, der handler om, at vi altid skal være klar til at møde Gud. Den handler om ti brudepiger. Når en dame og en mand skal giftes, kalder man damen for en brud og manden for en brudgom. Her hos os er det som regel helt små piger, der er brudepiger. Det var anderledes, da Jesus gik omkring på jorden. Ved den fest, Jesus fortæller om, var der ti brudepiger.

1. De ti brudepiger skulle med til bryllupsfest. Det var mørkt, og de ventede på brudgommen. De havde alle en olielampe med, som de skulle lyse med for brudgommen og alle hans venner.
2. Fem af brudepigerne var kloge. De havde taget ekstra olie med til deres lamper, hvis det nu blev sent. De fem andre brudepiger havde olie på lampen, men de havde ikke taget noget ekstra olie med.
3. Der gik lang tid, inden brudgommen kom. Brudepigerne lå og småsov, da de pludselig ved midnatstid blev vækket. "Brudgommen kommer," blev der råbt. Pigerne sprang op, men lamperne var gået ud.
4. De fem kloge piger hældte straks deres ekstra olie på lamperne og fik dem til at lyse. "Hvad med os?" spurgte de andre brudepiger. De kloge brudepiger svarede: "Gå selv hen til købmanden og køb noget olie; vi har kun lige nok til os selv."

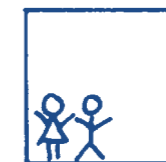

Tegnet af David Viuf 10 år

5. De måtte så skynde sig hen til købmanden for at købe noget mere olie. Måske kunne de godt nå det, hvis de løb rigtig hurtigt?!
6. Men da brudepigerne omsider havde fået olie på deres lamper, så var festen allerede begyndt. "Luk os ind," råbte de. "Nej," blev der svaret. "Det eneste, I skulle, var at være klar med jeres lamper, når brudgommen kom. Men det var I ikke. Nu kan I ikke komme med til festen."
7. Med den historie ville Jesus sige, at det er vigtigt at høre om Jesus/læse i Bibelen, bede til Gud og tro på ham, så vi altid er klar til at møde Gud hjemme i Himlen.

Til de voksne

„...enhver, som tror, skal have evigt liv i ham“ (Joh 3,15).

Især for de små

Tekstens pointe

Vi skal leve så vi altid er klar til at møde Gud.

Indfaldsvinkler til teksten

Bryllup

- har Jesus været med til et bryllup? (i Kana).
- har Jesus fortalt andre lignelser om bryllupper? (tre andre steder).

Olielamper

- hvorfor havde brudepigerne lamper?
- hvordan så lamperne ud?

Indledning

Jesus ville fortælle sine venner/og os, at de altid skulle være parat til at møde Gud. Hver eneste dag skulle de naturligvis sove, spise, vaske sig og arbejde. Men de skulle også læse i Bibelen, bede til Gud og tro på Gud - hver dag. Det skal vi også i dag, så vi altid er klar til at møde Gud!

Baggrundsstof

Tid

Vi er nu umiddelbart før vores tidsregning (se næste tekst).

Guds handlemåde

Når man læser i Bibelen, ser det ud som om, Gud har været tavs i ca. 400 år. Før den tid var profeterne Guds talerør, men i alle disse mellemliggende år er Det gamle Testamente, det skrevne ord, blevet vigtigt for jøderne. Nu sætter Gud alle kræfter ind på at gennemføre sin plan. Han har udvalgt Maria, og nu skal hun sættes ind i opgaven. Han sender englen Gabriel til Maria. Gabriel har for øvrigt været hos præsten Zakarias seks måneder tidligere.

Engle

Englene er Guds tjenere og sendebud. De er ikke af kød og blod, som vi mennesker, men de kan se ud som os (Dan 8,15-16), og de kan også have vinger (Es 6,2). Der er antydninger i Bibelen af, at hvert menneske har en skytsengel (Matt 18,10). Gabriel betyder: "den Guds mand" (Bibellex s.86).

Forlovet

Forlovelsen dengang var en offentlig og juridisk forpligtende begivenhed, som krævede en skilsmissehandling for at blive opløst. Det forlovede par boede stadig under hvert sit tag, og det seksuelle samliv blev først indledt efter ægteskabets indgåelse.

Religiøse forhold

På dette tidspunkt er der ordnede forhold med templet som omdrejningspunkt. I det jødiske folk lever der et Messias-håb, et håb om en frelser, et håb grundet på De gammel Testamente profetier om Israels trøst (Luk 2,25).

Tegnet af Lærke 3 år

Inspiration til
Legestuen

Tekstens pointe

Det er vigtigt, at barnet oplever engle som noget trygt og godt. Der er mange sange der udtrykker dette. Fx "Jeg har en engel, som følger mig." Tekst: Charlotte Høglund.

Indledning

Til de små er det vigtigt med noget at se på, fx kan det være en engel og Maria fra et krybbespil, eller det kan være en engel af hvidt karton og en farvestrålende Maria.

Gud bor i Himlen sammen med Jesus, der er hans søn, og han bor sammen med alle englene. Gud er usynlig, ham kan vi ikke se (beskriv evt. hvor dejligt, der er i Himlen).

Englene er også usynlige (vis den hvide engel foran et

hvidt stykke papir).

Englene er Guds tjenere. De hjælper Gud, både oppe i Himlen og hernede på jorden.

Selve teksten

1. I dag skal vi høre om Maria (vis hende). Maria oplevede noget meget spændende. Hun fik nemlig besøg af en af Guds engle. Og den dag kunne hun se den (vis nu englen foran et farvet stykke papir, så er den helt tydelig).
2. Først blev Maria forskrækket, hun havde jo aldrig set en engel før. Men englen var meget sød og sagde: "Frygt ikke," det betyder: "Du skal ikke være bange."
3. Englen fortalte Maria, at hun skulle være mor. Der skulle vokse en lille baby inde i hendes mave (sæt evt. en halv tennisbold på Marias mave).
4. Den lille baby skulle hedde Jesus. Maria skulle være moderen og Gud skulle være faderen.

Til de voksne

Gud ville bruge en helt almindelig ung kvinde, uden erfaring, til denne store opgave: at være mor til Guds søn. Gud sendte englen for at forberede, trøste og styrke Maria. Gud har opgaver til os alle, og han ønsker altid at hjælpe os. Også det at være børneklubsmedarbejder eller mor/far er en stor opgave.

Tegnet af Thorbjørn Boss 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud har en storslået plan. Maria er en vigtig brik i denne plan, ikke på grund af noget ved hende selv, men Gud viser hende omsorg i denne store opgave.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **at blive valgt til noget:** den, der skal være den i en leg, man ikke kender, den, der tænder lysene i adventskransen, eller den, der får en speciel opgave: fx en rolle i et krybbespil. Hvordan det føles vil afhænge af det enkelte barn, men det er altid godt at få en god forklaring på, hvad det er, man skal.

- **engle:** kan I huske nogle engle fra Bibelen? - Hvad laver englene? - Hvordan er de? - Bruger Gud engle i dag?

- **at få børn:** der skal både en mor og en far til for at få et barn. Det er Gud, der har bestemt det sådan. Hvorfor mon det?

Indledning

Vi skal i dag med en af Guds engle på arbejde. Englen hedder Gabriel. Det er nok en af Guds mest betroede tjenere.

Oppe i Himlen er Gabriel blevet sat godt ind i opgaven af Gud selv. Det er en meget vigtig og helt enestående besked, der skal bringes til jorden. Gud Fader, Gud Søn og Gud Helligånd har nemlig en plan om at frelse mennesker ved at sende Guds søn ned til jorden som et menneske.

Selve teksten

Det er kun ca. et halvt år siden, Gabriel sidst blev sendt ned til jorden med en besked. Dengang var det i templet i Jerusalem. Det var Zakarias, der skulle have besked om, at han skulle være far til Johannes Døber. Nu er hans kone Elisabeth gravid i sjette måned (dette kan undlades, hvis børnene ikke kender så meget til Bibelen).

Nu skal Gabriel finde en lille by, Nazaret. Der bor en ung pige, hun hedder Maria. Maria bor stadig hos sine forældre, men hun skal snart giftes med Josef. Lige nu er Maria helt alene hjemme.

Fortæl om:

- Gabriel, der gør, hvad han kan, for at **Maria ikke**

skal blive bange. Hun har jo aldrig set en engel før. Maria bliver ikke bange for englen, men synes, det er en underlig hilsen: "Herren er med dig, du benådede!"

- at Gabriel begynder at forklare, hvad der skal ske. Maria skal være mor til Guds egen søn. Hun skal føde en lille baby, der skal hedde Jesus. Han skal blive den frelser, som hele Israel venter på.

- Maria, der spørger: "Hvordan skal det gå til." Hun har jo ikke været i seng med Josef endnu, det skal de først, når de er blevet gift.

- at Gabriel forklarer, at det er Gud, der skal være Jesu far - slet ikke Josef. Helligånden vil gøre et under, så Jesus kan blive en lille baby i Marias mave.

- at Maria får et bevis på, at Gud har styr på det hele. Hendes gamle "tante" Elisabeth er også gravid. "For intet er umuligt for Gud."

Nu er Maria overbevist, hun skal nok gøre sit bedste. "Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord," siger hun.

Gabriel kunne igen flyve hjem efter en spændende arbejdsdag.

Ideer til fremlæggelse

Du kan fint bruge et par figurer, en engel og Maria, men de skal ligne og have en vis størrelse for at være blikfang, da der er ikke meget handling i teksten.

Du kan også bruge et stykke hvidt og et stykke farvet karton til at illustrere, at engle kan være usynlige - men at de også undertiden kan blive synlige (se evt. under Inspiration til Legestuen).

Bruger du flonellograf, så tænk på rummet omkring Maria. Hvad har hun mon været i gang med, da englen kom?

Tegnet af Benjamin Boss 7 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud begynder sin helt enestående plan for at frelse mennesker, og Gud bruger helt naturstridige virkemidler: Engle, jomfrufødsel og det helt unikke, at Jesus var sand Gud og sandt menneske på en gang. Dette må vi tro, hvis vi vil have del i denne underfulde frelse.

Indledning

Hvorfor var en frelsesplan nødvendig? Adam og Eva havde syndet mod Gud, og siden da har alle mennesker ikke kunnet undgå at synde. Men allerede dengang havde Gud planen klar. Han lovede Eva, at en dag skulle hendes afkom knuse slangen (Djævelens) hoved. (1 Mos 3,15).

Igennem hele Det gamle Testamente har Gud igen og igen mindet israelitterne om sit løfte. Gud har gennem loven og tempeltjenesten forsøgt at forberede folket på hans plan (fx var begrebet offerlam kendt af israelitterne fra templet).

Dagens tekst kommer lige efter fortællingen om, hvordan Gud forbereder Johannes Døberens fødsel. Ham, som skulle bane vejen for Jesus.

Selve teksten

Fortæl om:

- **Maria** (v.27) - en almindelig ung pige. Hun var ikke noget særligt, og dog kunne Gud se, at han kunne bruge hende. Hun var jomfru og forlovet med Josef - forklar, hvad det betyder.

Tal om:

- hvorfor disse to oplysninger er vigtige (jomfru og forlovet): fordi det ikke var Josef, der skulle være far til Jesus.

Fortæl om:

- **Gabriels hilsen** - ord, fyldt med omsorg: "Du benådede," dvs. den, der ufortjent har fået del i Guds godhed og velbehag. Gud vil bruge Maria til en opgave (v.29 og 30).

Tal om:

- om Gud har opgaver til os?
- om vi skal være på en speciel måde, eller om vi skal kunne noget specielt, for at Gud kan bruge os?
- om det kun er, når engle siger noget til os, at vi kan bruges?
- om hvad Gud mon kan finde på at bruge os til?

Fortæl om:

- **barnet**, som Maria skulle føde - en søn, Jesus - hun måtte ikke engang selv bestemme navnet.

Tal om:

- hvem bestemmer, hvad et barn skal hedde? Her er det alene barnets far (Gud), der bestemmer.
- Jesus skal kaldes: den Højestes søn, sidde på Davids trone og være konge til evig tid (v.31-33) - hvad betyder det?

Fortæl om:

- **Marias undren og englens svar** (v.34-35).
- Helligånden, der er en del af Den Treenige Gud - derfor kan Jesus være både Gud og menneske på en gang.

Tegnet af Eike Sonne 8 år

Til eftertanke

Maria sagde: „Lad det ske mig efter dit ord!“
(jf. Luk 1,38 s.920)

Tal om:

- at Bibelen fortæller mange svære ting, som vi ikke kan forklare, men må tro.

Fortæl om:

- **Elisabeth**, der skal blive til stor hjælp for Maria i den svære tid, der kommer (v.36-37 læs evt. selv v.39-45).

Tal om:

- at det er godt at snakke med andre kristne om det, vi oplever og tænker på.

Fortæl om:

- **Marias villighed** til at gøre Guds vilje.

Tal om:

- om vi er villige til at gøre efter Guds ord.

Ideer til fremlæggelse

Teksten kan fint dramatiseres af to ledere, læg vægt på englens omsorg og autoritet og Marias ærefrygt og velvilje. Tekstens tale kan bruges direkte som replikker.

Huskeord
Intet er umuligt
for Gud.
(Luk 1,37 s.920)

Baggrundsstof

Tid

Vi kender ikke Jesu fødselsdato eller år. Først i midten af det fjerde århundrede begyndte man i Rom at fejre julen som Jesu fødselsdag.

Den tidsregning, vi benytter i dag, er udregnet af en munk ved navn Dionysius Exiguus i år 525 e.Kr. Det tog dog flere hundrede år, før den slog helt igennem.

Politiske forhold

Trods en delvis national og religiøs selvstændighed, så var det jødiske folk under fremmed herredømme.

Kejser Augustus (eller Cæsar Octavianus, som han rigtig hed) regerede den mægtige romerske republik i 57 år (43 f.Kr. til 14 e.Kr.). Han grundlagde en ny epoke af fred i Romerriget.

Kvirinius var statholder i Syrien og organiserede folketællingen i Judæa.

Folketællingen skete sikkert med henblik på skatteudskrivninger.

Slægtsforhold

Israel var et stammefolk bestående af 12 stammer: Jakobs 12 sønner. De 11 stammer fik efter hjemkomsten fra Egypten hver tildelt landområder. Den 12.: Levi stamme var præsteslægten. David tilhørte Juda stamme og Betlehem var Davids hjemby. Josef var af Davids slægt. Slægtsforholdene var meget klarere dengang, end de er i dag.

Geografiske forhold

Nazaret er placeret i en højtliggende dal langs Libanons sydligste limstensbjerge ca. 370m over havoverfladen. Mod syd falder landskabet brat ned mod Esdraelonsletten.

Betlehem ligger ni km syd for Jerusalem.

Turen fra Nazaret til Betlehem har været en rejse på godt 100 km, ca. tre dagsrejser på støvede veje i et bjergrigt område.

Tegnet af Manuel Højgaard 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi med Maria og Josef ud at rejse. Josef går og Maria sidder på et æsel (medbring en flad papkasse med sand, pyntet med grene osv. Mange duplo dukker eller dukker lavet af ispinde, senge - evt. tændstikæsker, dyner, hør/halm klippet i små stykker, nogle dyr, vigtigst - et æsel).

1. Maria, Josef og æslet tager afsted på den lange rejse. Det er besværligt, når Maria er så tyk, hun har jo en lille baby inde i maven. Men hun er ikke bange, for hun ved, at barnet først skal fødes i Betlehem, det står der nemlig i Bibelen.
2. De bliver efterhånden overhalet af flere og flere folk. De er flinke og vinker til dem.
3. De folk, der kommer først til Betlehem, får en

dejlig seng at sove i. De næste må ligge på gulvet med dyner og tæpper.

4. Da Maria og Josef kommer, er der ikke plads til flere! De bliver meget kede af det, for Maria har ondt i maven - den lille baby skal snart fødes.
5. De får lov til at sove i stalden, sammen med dyrene. Der er bare halm at ligge i.
6. Maria føder det lille Jesus-barn. Han er bare den dejligste lille baby, hun nogensinde har holdt i sine arme. Hun er så lykkelig og glemmer helt den grimme lugt i stalden.
7. Maria og Josef beder til Gud og takker ham for, at han har styr på det hele. Meget trætte falder de alle tre i søvn i halmen.

Til de voksne

Virkeligheden passer ikke altid til vore forestillinger. For Maria må der have været en kolossal kontrast mellem englens budskab ved undfangelsen om, at barnet skulle være konge til evig tid og kaldes den højstes søn, og så den virkelighed, hun oplever ved fødslen - langt væk hjemmefra - i en stald. Men det var alt sammen en del af Guds store frelsesplan.

Tegnet af Julius

Især for de små

Tekstens pointe

Guds Søn skulle fødes. Alt, hvad der skete med Maria og Josef, skete, for at det, som Gud havde forudsagt, skulle gå i opfyldelse.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

at rejse:

- lad børnene fortælle om rejser, de har været på (afsæt god tid og lyt oprigtigt, børnene kan mærke, hvis du bare vil videre eller vil have et bestemt svar).
- hvordan kom de frem? (bil, tog, fly, skib osv.).
- hvor boede de? (hotel, sommerhus, campingvogn osv.).
- var det hele bestilt på forhånd?
- hvad er dejligt og hvad er træls/besværligt ved at rejse?

at vente en baby:

- maven, der vokser.
- forældrenes glæde og forventning.
- man kan mærke den sparke.
- Gud ved alt om den lille baby.
- på sygehuset kan forældrene endda få lov til at se barnet inde i maven ved en scanning (det kræver måske en forklaring?).

Indledning

Nu skal vi langt tilbage i tiden, faktisk over 2000 år. Dengang var alting helt anderledes. Der var ingen biler og heller ingen tog eller fly. Man kunne ikke bestille en rejse, så alt var bestemt og bestilt på forhånd.

Vi skal høre om Maria, der skulle være mor til Jesus.

Selve teksten

Fortæl om:

Maria:

- hun var meget tyk.
- hun var ved at pakke.
- hun lagde planer for rejsen sammen med Josef - en rejse de ikke selv havde ønsket.

Kejseren fra Rom:

- beslutningen om, at alle skulle tælles - endda på en meget besværlig måde: i den by de stammede fra.

Rejsen:

- æslet, vejene, landskabet og overnatningerne undervejs.
- de mange andre rejsende.
- at være **gravid** og sidde på et æsel.
- **glæden** over at kunne se Betlehem.
- **skuffelsen** over at der ikke var plads nogen steder.

Stalden:

- **pladsen** i stalden.
- **de usle forhold - Guds nærvær - Josefs omsorg.**
- **en helt almindelig** lille dreng fødes.

Tænk at Guds søn pakkes ind og lægges i en krybbe!

Ideer til fremlæggelse

Forslag 1:

Ved at spille Maria kan du lade hende fortælle om, hvad hun oplevede. Klæd dig på, mens børnene ser det. Fortæl, at "du" er gravid. Brug en lille dukke og en pude til maven - lagner eller tørklæder som tøj.

Forslag 2:

Leg folkevandring med børnene. Medbring: tæpper og tasker til de rejsende, kiks og vand til proviant, en pude til Marias mave, stokke eller stave til mændene. Fordel rollerne som æsler, mænd og kvinder, Maria og Josef. Fortæl børnene, hvad de oplever. Husk at sove et par gange. I Betlehem kommer Maria og Josef sidst og de må ligge i stalden.

Forslag 3:

Lav en lysbilledserie. Sæt en diasfilm i fotoapparatet, gerne 36 billeder. Sæt alt klar til krybbespil, gør lidt ekstra ud af baggrundene evt. med lagner. Klæd børnene ud. "Frys" én situation fast ad gangen - tag et billede - så tæt på som muligt. Tag også billeder af rekvisitterne enkeltvis: Jesusbarnet, stjernen, kongekronen, bålstedet osv. Det giver en god effekt, når billederne vises. Billederne kan vises til julefesten, evt. med noget trompet-julemusik på CD til, så er det nemlig i orden at snakke, mens far og mor ser billederne af deres børn.

Tegnet af Rebekka Larsen 9 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud har styr på verdenssituationen. Han har det store overblik. Vi mennesker ser kun verden ud fra os selv, derfor kan det være svært at fastholde Guds perspektiv. Det er Guds Søns fødsel, det handler om. Dette er en skelsættende begivenhed i verdenshistorien, og så lader Gud det hele se så ussel ud. Det har Gud også en mening med.

Indledning

Teksten i dag er begyndelsen til juleevangeliet, så vi kender den måske næsten udenad, derfor skal vi prøve at kigge rigtig godt efter i teksten - måske opdager vi helt nye ting, som vi kan tale om.

Selve teksten

Fortæl om:

- Kejser Augustus og hele det store Romerrige. Han var hersker over et mægtigt rige, som de dengang anså for at være "hele verden" (vis det på et kort. Det var stort set alle landene hele vejen rundt om Middelhavet).

Tal om:

- hvad en folketælling er?
- hvorfor hele folket skulle tælles?

Fortæl om:

- Kvirinius, der skulle organisere det i det område, hvor Israel lå. "Alle drog hen..." - det har nok strukket sig over lang tid, og der har sikkert været mange rejsende på vejene.

Tal om:

- at der også sommetider er mennesker, der bestemmer, hvad vi skal: regering, lærere, forældre osv.
- fordele og ulemper ved det? (Bibelen taler klart om autoriteter, som noget der er villet af Gud. Gud er den højeste autoritet).

Fortæl om:

- Josef og Maria, der nu begge ved, at det er verdens frelser, Maria bærer på.
- at Gud i Josef har givet Maria en god hjælper.
- hvorfor de skulle rejse helt til Betlehem? (slægten, samt profetien om, at det var der, Jesus skulle fødes).
- selve rejsen (find evt. billeder af landskabet i Israel).

Tal om:

- at livet kan være besværligt og ubehageligt - men at Gud er der midt i alt det svære.
- at Gud ønsker, at vi skal hjælpe hinanden.

Fortæl om:

- at de selvfølgelig når til Betlehem, det havde Gud jo selv forudsagt (Mika 5,1).
- at der ikke er plads i herberget!
- skuffelsen: englen havde ikke fortalt noget om, at Jesus, verdens frelser, skulle fødes under så fattige forhold!

Tal om:

- kontrasten mellem Jesus i Himlen og Jesus på jorden
- det, vi ser, er ikke hele sandheden (tag evt. nogle billeder med af forskellige mennesker, og tal om, hvordan I tror, de mennesker er).
- at Jesusbarnet både er Gud og menneske.

Tegnet af Viktoria Heidi Astrup 9 år

Til eftertanke

Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde. (Luk 2,6 s.921)

Ideer til fremlæggelse

Som foreslået ovenfor i parentes, kan der vises et kort over Romerriget. Det kan være et nutidskort eller et, der viser forholdene dengang.

Billeder af landskabet i Israel kan være med til at give børnene en oplevelse af, at dette virkelig er sket i et rigtigt land.

Billeder af mennesker kan findes i blade: rige, fattige, sure, glade, smarte, kedelige - vi tror vi kender folk på deres udseende, men Gud kan se helt ind bag ved den facade, vi har.

Huskeord
For således elskede
Gud verden, for at gav sin
enbårne søn, for at enhver,
som tror på ham, ikke skal
fortabes, men have evigt
liv. (Joh 3,16 s.960)